

DAUGAVPILS PILSĒTAS

STRATĒGISKĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMA MONITORINGA ZIŅOJUMS

*par Attīstības programmas
“Mana pils – Daugavpils”
2014.-2020.gadam*

*un Teritorijas plānojuma
2006.-2018.gadam
ieviešanu*

Daugavpils pilsētas dome

2018

Pašvaldība	Daugavpils pilsētas dome
Juridiskā adrese	Kr. Valdemāra iela 1, Daugavpils, LV-5401
Izstrādātājs	Helēna Trošimova, Daugavpils pilsētas domes Attīstības departamenta Stratēģiskās plānošanas un starptautisko sakaru nodaļas telpiskās attīstības plānotāja tālrunis: (+371) 654 76066, e-pasts: helena.trosimova@daugavpils.lv
Līdzautors	Sergejs Trošimovs, Daugavpils pilsētas domes Pilsētplānošanas un būvniecības departamenta Pilsētplānošanas nodaļas vadītājs tālrunis: (+371) 65457163, e-pasts: sergejs.trosimovs@daugavpils.lv .
Datums	23/03/2018

Saturs

SAĪSINĀJUMI	4
IEVADS	5
1. INDIKATORI	6
2. SOCIĀLIE FAKTORI	6
2.1. Iedzīvotāji.....	7
2.2. Aptaujas rezultāti	11
3. EKONOMISKIE FAKTORI	11
3.1. Tautsaimniecības nozares attīstība	12
3.2. Tūrisma nozares attīstība	14
4. VIDES FAKTORI	17
3.1. Transporta infrastruktūra	19
3.2. Gaiss	21
3.3. Klimata pārmaiņas	28
3.4. Zemes lietojums	31
3.5. Ūdens.....	35
3.6. Daba	39
5. SECINĀJUMI	42
6. IETEIKUMI JAUNĀ TP IZSTRĀDEI	43
1. PIELIKUMS. DAP 2020 INDIKATORI MONITORINGAM	45
2. PIELIKUMS. TP 2018 LAIKĀ IZSTRĀDĀTIE DETĀLPLĀNOJUMI, LOKĀLPLĀNOJUMI	46
3. PIELIKUMS. DAP 2020 INDIKATORU IZVĒRTĒJUMS	48

Saīsinājumi

AS	Akciju sabiedrība
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
DAP 2020	Daugavpils pilsētas attīstības programma "Mana pils – Daugavpils" 2014. - 2020. gadam
DU	Daugavpils Universitāte
ES	Eiropas Savienība
ESCO	Energoservisa kompānija (<i>Energy Service Company</i>)
EPS	Energopārvaldības sistēma atbilstoši standarta LVS EN ISO 50001:2012 prasībām
ERAF	Eiropas Reģionālais fonds
LIAA	Latvijas investīciju un attīstības aģentūra
KF	Kohēzijas fonds
PMRL	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
SAM 4.2.2.	2016. gada 8. marta Ministru kabineta noteikumi Nr. 152 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 4.2.2. specifiskā atbalsta mērķa "Atbilstoši pašvaldības integrētajām attīstības programmām sekmēt energoefektivitātes paaugstināšanu un atjaunojamo energoresursu izmantošanu pašvaldību ēkās" īstenošanas noteikumi"
SAM 4.5.1.	2016.gada 3.maija Ministru kabineta noteikumi Nr. 281 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 4.5.1. specifiskā atbalsta mērķa "Attīstīt videi draudzīgu sabiedriskā transporta infrastruktūru" 4.5.1.1. pasākumā "Attīstīt videi draudzīgu sabiedriskā transporta infrastruktūru (sliežu transporta)" īstenošanas pasākumi"
SAM 5.1.1.	2016. gada 9. augusta Ministru kabineta noteikumi Nr. 519 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 5.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Novērst plūdu un krasta erozijas risku apdraudējumu pilsētu teritorijās" projektu iesniegumu otrās un trešās atlases kārtas īstenošanas noteikumi".
SAM 5.5.1.	2016. gada 20. decembra Ministru kabineta rīkojums Nr. 779 "Par 5.5.1. specifiskā atbalsta mērķa "Saglabāt, aizsargāt un attīstīt nozīmīgu kultūras un dabas mantojumu, kā arī attīstīt ar to saistītos pakalpojumus" projektu iesniegumu iesniedzēju saraksta apstiprināšanu"
SAM 5.6.2.	2015. gada 10. novembra Ministru kabineta noteikumi Nr. 645 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 5.6.2. specifiskā atbalsta mērķa "Teritoriju revitalizācija, reģenerējot degradētās teritorijas atbilstoši pašvaldību integrētajām attīstības programmām" īstenošanas noteikumi"
SAM 6.1.4.	2016. gada 30. augusta Ministru kabineta noteikumi Nr. 587 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 6.1.4. specifiskā atbalsta mērķa "Pilsētu infrastruktūras sasaiste ar TEN-T tīklu" 6.1.4.2. pasākuma "Nacionālas nozīmes attīstības centru integrēšana TEN-T tīklā" īstenošanas noteikumi"
SEZ	Speciālā ekonomiskā zona
SIVN	Stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējums
TEN-T	The Trans-European Transport Network (Eiropas transporta tīkls)
TP 2018	Daugavpils pilsētas teritorijas plānojums 2006.-2018.gadam (grozījumi 2009.g.)
VZD	Valsts zemes dienests

Ievads

Stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk - SIVN) monitoringa veikšanas nepieciešamību un kārtību nosaka likums „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumi Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”, kā arī ņemot vērā Vides pārraudzības valsts biroja metodisko materiālu “Plānošanas dokumenta realizācijas ietekmes uz vidi novērtējums (stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma monitorings)”.

Daugavpils pilsētas domes SIVN monitoringa mērķis ir novērtēt divu plānošanas dokumentu – Daugavpils pilsētas attīstības programmas “Mana pils – Daugavpils” 2014. - 2020. gadam (vidējā termiņa) un Daugavpils pilsētas teritorijas plānojuma 2006.-2018.gadam (ilgtermiņa) īstenošanas ietekmi uz vidi, kā arī teritorijas plānošanas dokumentu izpildi saistībā ar stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskatā definētiem vides mērķiem vai uzdevumiem. Monitorings ir instruments, lai konstatētu teritorijas plānošanas dokumentu īstenošanas tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, lai operatīvi reaģētu un novērstu kādu pasākumu ieviešanas negatīvās sekas, un ja nepieciešams, veiktu grozījumus plānošanas dokumentā. Monitorings tiek veikts izmantojot valsts statistikas datu bāzes, salīdzinot vēsturiskos un aktuālos datus par Daugavpils pilsētas teritoriju.

Abu teritorijas plānošanas dokumentu sagatavošanas laikā tika veikta stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra un izstrādāti Vides pārskati. DAP 2020 Vides pārskatam tiek veikts starpmonitoringa ziņojums, bet TP 2018 ir noslēguma monitoringa ziņojums. SIVN monitoringa ziņojums tiks ņemts vērā pie jaunā Teritorijas plānojuma 2019.-2031.gadam stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras un Vides pārskata izstrādes.

Ņemot vērā to, ka abi attīstības plānošanas dokumenti tiek īstenoti vienai administratīvajai teritorijai, tika veidots vienots SIVN monitoringa ziņojums par notikušajām izmaiņām laika periodā no 2014. gada līdz 2017.gadam, kuras radušās plānošanas dokumentu īstenošanas ietekmē un kuras identificējamās, izmantojot indikatorus un rezultatīvos rādītājus.

Monitoringa ziņojums sastāv no 4 nodaļām:

1. nodaļā sniegts pārskats par abu plānošanas dokumentu Vides pārskatos sniegto informāciju un monitoringa indikatoriem.
2. nodaļā sniegts pārskats par sociālās attīstības priekšnoteikumiem, kas ietekmē abu plānošanas dokumentu ieviešanu – cilvēkresursiem, nodarbinātību, pašvaldības atbalsta programmām.
3. nodaļā sniegts pārskats par ekonomiskās attīstības priekšnoteikumiem, kas ietekmē abu plānošanas dokumentu ieviešanu – tautsaimniecības nozarēm, kultūrvēsturiska mantojuma un tūrisma attīstību.
4. nodaļā sniegts pārskats par vides attīstības priekšnoteikumiem, kas ietekmē abu plānošanas dokumentu ieviešanu – transporta infrastruktūras attīstību, gaisa kvalitāti, klimata pārmaiņām, zemes lietojumu, atkritumu apsaimniekošanu, ūdens resursiem, dabas teritorijām.
5. nodaļa satur secinājumus un rekomendācijas turpmākajam teritorijas plānojuma plānošanas periodam.

TP 2018 grozījumi tika veikti tikai 2009.gadā. Savukārt DAP 2020 Rīcības un Investīciju plāna aktualizācija atskaites periodā tika veikta 8 reizes. Izvērtējot veiktos grozījumus, secināts, ka pārsvarā tiem ir precizējošs un koriģējošs raksturs un Investīciju plāna aktualizācijas ietvaros netika mainītas attīstības prioritātes, bet gan atsevišķu pasākumu vai investīciju projektu realizācijas laiks un pieejamais finansējums. Plānošanas dokumentu ieviešanas monitoringa ietvaros nav konstatētas būtiskas novirzes vai neatbilstības plānošanas dokumentu ieviešanas procesā.

1. Indikatori

Daugavpils pilsētas attīstības programma ir vidēja termiņa plānošanas dokuments 2014.-2020.gadam, kas nosaka pilsētas attīstības vidēja termiņa prioritātes, rīcības virzienus un uzdevumus, kā arī to īstenotājus un finanšu resursus mērķu sasniegšanai. DAP 2020 ir pamats Daugavpils pilsētas domes rīcības un investīciju mērķtiecīgai plānošanai. DAP 2020 Vides pārskatā norādīts, ka turpmāk monitoringu ziņojumu izstrādāšanā jāņem vērā **indikatori 1.pielikumā**, kas palīdzēs novērtēt ietekmes uz vidi.

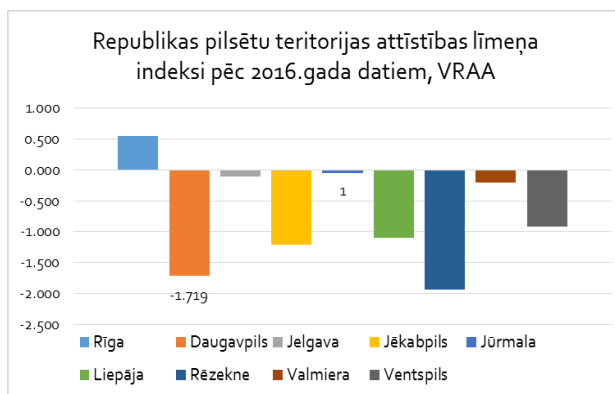
Daugavpils pilsētas teritorijas plānojums ir ilgtermiņa plānošanas dokuments laika periodam no 2006.gada līdz 2018.gadam, kurā raksturota pašreizējā teritorijas izmantošana, noteikti pilsētas teritorijas attīstības priekšnoteikumi, mērķi un virzieni, plānojumā sniegtie risinājumi. TP 2018 grafiskā daļa attēlo teritorijas pašreizējo un nosaka plānoto (atļauto) izmantošanu. TP 2018 ietver arī teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus, kas detalizēti nosaka izmantošanas veidus un apbūves apjomus, un nosaka citus teritorijas izmantošanas nosacījumus. TP 2018 Vides pārskatā norādīts, ka vides ekoloģiskās situācijas analīzei ir jāizmanto: dabas objektu, bioloģiskās daudzveidības, dabas resursu izmantošanas, ūdens resursu, gaisa kvalitātes, atkritumu, antropogēnās slodzes (rūpnieciskā, lauksaimniecības, transporta, trokšņa, utt.) novērtēšanas galvenos ekoloģiskās slodzes rādītājus.

Lai pilnvērtīgi novērtētu un analizētu plānošanas ieviešanas tendences, tika izvēlēti papildus indikatori. Indikatori tika izvēlēti, lai noteiktā laika posmā izvērtētu vides kvalitāti un turpmākajā plānošanas periodā nodrošinātu plānošanas dokumentu ieviešanas vides aspektu izvērtējumu. Pārskats par indikatoriem un to rezultativajiem rādītājiem, atbilstoši prioritātēm, sniegts pielikuma 1. un 3.tabulā.

DAP 2020 īstenošanas monitoringu ir vēlams veikt līdz nākamajām pašvaldības vēlēšanām – 2021.gadā, lai jaunievēlētā Daugavpils pilsētas dome varētu novērtēt ieviešanas sekmes un noteikt jaunās attīstības programmas mērķus un prioritātes, tad ik pēc 3 gadiem (uzsākot kārtējā 3 gadu investīciju plāna izstrādi). Daugavpils pilsētas pašvaldībai norādītajos gados jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (arī elektroniskā veidā) izvērtēšanai Vides pārraudzības valsts birojā.

2. Sociālie faktori

Daugavpils ir otrs lielākais **starptautiskas un nacionālas nozīmes attīstības centrs**¹ Latvijā un lielākais reģionālās nozīmes attīstības centrs Latgales reģionā. Daugavpils ir lielākā un nozīmīgākā pilsēta Austrumbaltijas reģionā, kas ietver Latgales reģionu Latvijā, kā arī Baltkrievijas un Lietuvas pierobežas teritoriju aptuveni 100 km rādiusā ap pilsētu. Izdevīgais ģeogrāfiskais stāvoklis ļāvis pilsētai attīstīties par nozīmīgu pakalpojumu centru Austrumbaltijas reģionā ar ietekmes zonu ne tikai Latvijā, bet arī Lietuvā un Baltkrievijā.

Pilsēta izvietota Austrumlatvijas zemienes Dienvidaustrumu daļā Daugavas abos krastos. Pilsētas kopējā platība 7248 ha. Atbilstoši pilsētas teritorijas plānojumam, pilsētas administratīvā teritorija ir sadalīta 25 mikrorajonos, kur Daugavas labajā krastā

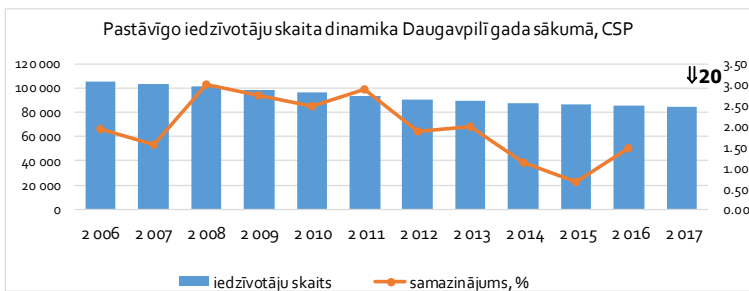
¹ Definēts Reģionālās politikas pamatnostādnes līdz 2020.gadam, Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam un Nacionālajā attīstības plānā 2014.-2020.gadam.

atrodas 20 mikrorajoni (tai skaitā Vēsturiskais centrs un Cietoksnis) un Daugavas kreisajā krastā 5 mikrorajoni. Daugavpils pilsētas teritorija robežojas ar Daugavpils novadu.

Daugavpils pilsētas teritorijas attīstības līmeņa indekss saskaņā ar 2016.gada datiem ir negatīvs (-1.719). Starp 9 Latvijas Republikas pilsētām Daugavpils ieņem 8.vietu. Salīdzinot 2008. un 2015.gadu, šī vērtība nav mainījusies. Panākt indeksa pozitīvu vērtību nav izdevies, jo nav ievērojami uzlabojušies galvenie rādītāji, kas raksturo teritorijas sociāli ekonomisko attīstību. Pozitīvs teritorijas attīstības indekss ir tikai Latvijas galvaspilsētai Rīgai, kas parāda valsts reģionālo politiku un apliecina Latvijas monocentrisko attīstību.

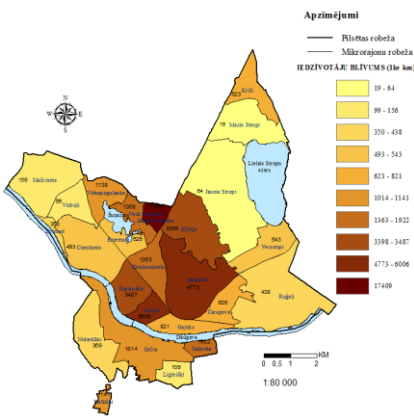
DAP 2020 un TP 2018 ir paredzētas vairākas aktivitātes, kas ir vērstas uz pilsētas iedzīvotāju dzīves vides kvalitātes uzlabošanu un labklājības celšanu: mūsdienīga sabiedrībai tuva pārvaldes attīstība; mājoklis ar pievilcīgu apkārtni; izglītības, kultūras, sporta, sociālās un veselības aprūpes infrastruktūras attīstība; drošas pilsētvides attīstība un veselīga dzīvesveida veicināšana.

2.1. Iedzīvotāji

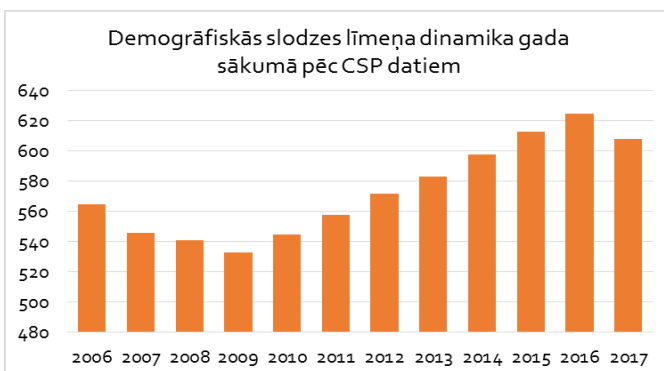

Pamatojoties uz Centrālās statistikas pārvaldes datiem, tāpat kā visās Latvijas republikas pilsētās, arī Daugavpilī pastāvīgo iedzīvotāju skaits turpina samazināties, ko ietekmē negatīvais dabiskais pieaugums un ārējā (starptautiskā) un iekšējā (Latvijas ietvaros) migrācija.

TP 2018 īstenošanas periodā iedzīvotāju skaits samazinājās par 20% un par 3% DAP 2020 īstenošanas laikā. Saskaņā ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem, pilsētā deklarēto iedzīvotāju skaits arī samazinās, tas ir virs 90 000 cilvēku.

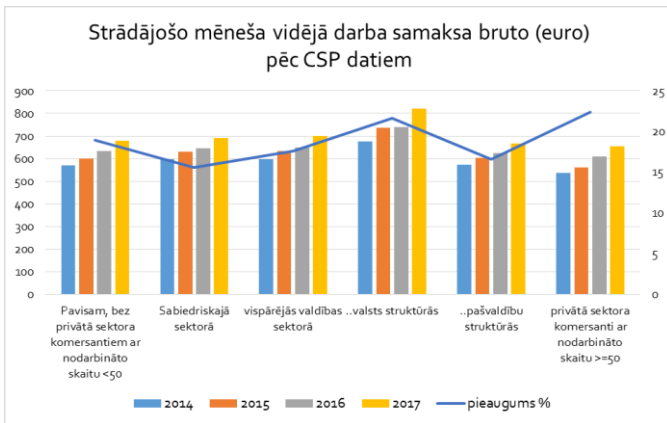

Visblīvāk apdzīvotie mikrorajoni ir Jaunā Forštadte, Centrs, Jaunbūve, Esplanāde un Ķīmija. Astoņos mikrorajonos (Vecā Forštadte, Jaunā Forštadte, Ķīmija, Dzelzceļnieks, Jaunbūve, Esplanāde, Centrs, Judovka) iedzīvotāju blīvums ir lielāks nekā vidējais pilsētas iedzīvotāju blīvums (1239 cilv./1km²). Vismazākais blīvums ir Mazo Stropu, Jauno Stropu un Vizbuļu mikrorajonos.

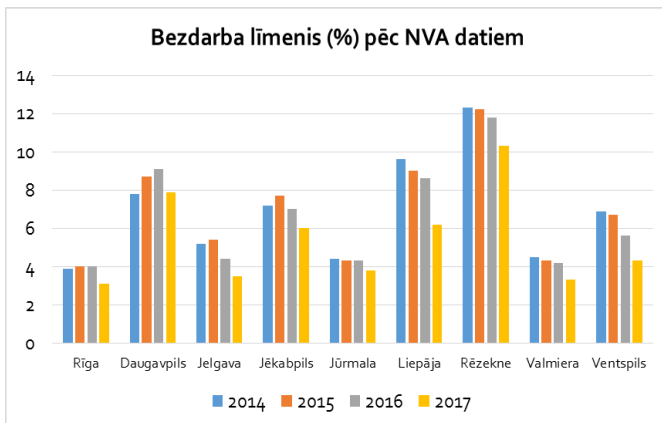

Demogrāfiskajai slodzei ir tendence paaugstināties. Demogrāfiskā slodze² uz 1 000 darbaspējas vecuma iedzīvotājiem, kas kopumā veido 62% no visiem iedzīvotājiem, saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datiem, uz 2017.gadu bija 608. TP 2018 īstenošanas periodā slodzes līmenis pieauga par 8% un par 2% DAP 2020 īstenošanas laikā. Šis rādītājs pasliktinās, ja ņem vērā bezdarbu. Palielinoties migrācijai, šis skaits palielinās.

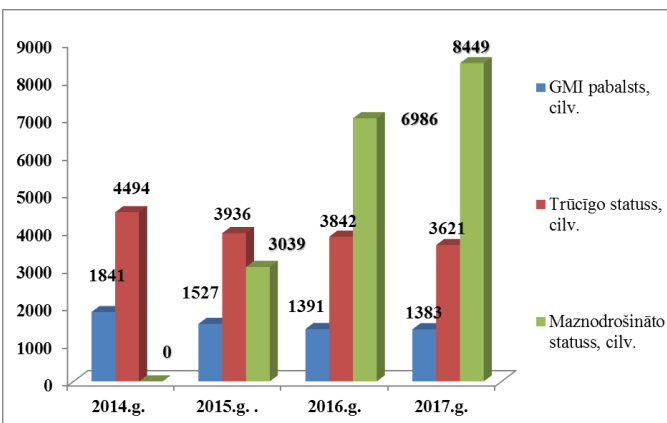
² Tā ir darbaspējas vecumu nesasniegušo un pārsniegušo personu skaita attiecība vidēji uz 1 000 personām darbaspējas vecumā.

zemāka kā galvaspilsētā. TP 2018 un DAP 2020 īstenošanas periodā strādājošo mēneša darba samaksas pieaugums ir saistīts ar izmaiņām nodokļu politikā valsts līmenī.

ir Rīgā, Valmierā, Jelgavā un Jūrmalā – līdz 4%. Bezdarba līmenis Daugavpilī bija viens no augstākajiem, tas nozīmē, ka ir vēl vairāk jāpievēršas uzņēmējdarbības vides uzlabošanai un jāpiesaista jauni uzņēmumi, kas spētu investēt, darboties un nodrošināt darbavietas Daugavpils iedzīvotājiem.

Atbilstoši Daugavpils pilsētas Sociālā dienesta datiem, trūcīgo personu skaits četrus gadus laikā ir samazinājies par 873 cilvēkiem jeb par 19.4%. Trūcīgo personu īpatsvars ir samazinājies par 1% (2014.g. 5%, 2017.g. 4%). Tomēr strauji pieaug maznodrošināto personu īpatsvars. No 2018.gada Daugavpilī sniegs ģimenes asistenta pakalpojumu, kurš nodrošinās personai vai ģimenei ar bērniem atbalstu un apmācību sociālo prasmju apgūšanā, bērnu aprūpē un audzināšanā, mājsaimniecības vadīšanā saskaņā ar individuāli izstrādātu sociālās rehabilitācijas plānu.

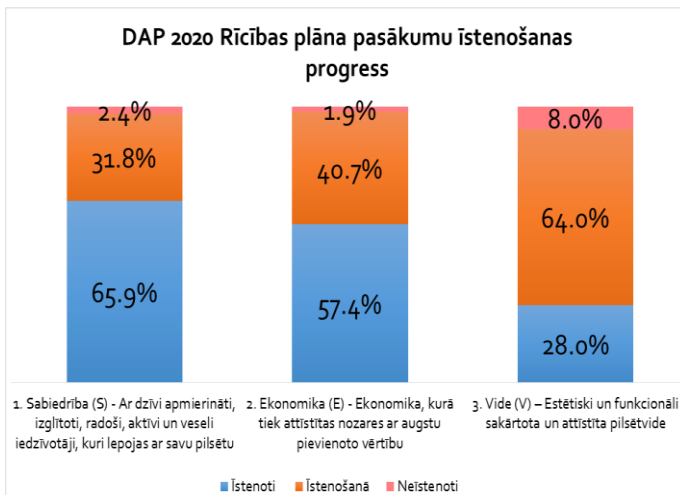
Viena no Daugavpils pilsētas DAP 2020 definētajām prioritātēm ir prioritāte **Sabiedrība (S) - Ar dzīvi apmierināti, izglītoti, radoši, aktīvi un veseli iedzīvotāji, kuri lepojas ar savu pilsētu.** Daugavpils pilsētas pašvaldības projekti rada apstākļus, lai palielinātos iedzīvotāju skaits pilsētā, lai ikviens justos piederīgs, lai ikviens būtu apmierināts ar kvalitatīvu un drošu dzīves vidi – vizuāli pievilcīgu pilsētas publisko un dzīves telpu, ar nodrošinātiem izglītības, sociālās un veselības aprūpes pakalpojumiem, daudzveidīgu pilsētas kopienas sabiedrisko dzīvi, kultūras un sporta iespējām. Šī prioritāte tiek īstenota trijos rīcības virzienos **"S1 Aktīva pilsoniskā līdzdarbība**

Strādājošo mēneša vidējā bruto darba samaksa Daugavpilī 2017.gadā ir 678 eiro, kas ir par 19% lielāka kā 2014.gadā. Darba samaksas pieaugums ir saistīts ar izmaiņām nodokļu politikā valsts līmenī. Salīdzinājumam – vidējā bruto darba samaksa Latvijā 2017.gada beigās bija 998 eiro. **Daugavpilī vidējā darba samaksa ir līdzīga ar vidējo darba samaksu Latgales reģionā, tā ir par aptuveni 47% zemāka kā vidējā darba samaksa Latvijā un par 65%**

Nozīmīgs attīstības rādītājs ir bezdarba līmenis un tā dinamika. Saskaņā ar Nodarbinātības valsts aģentūras informāciju, pilsētā bija reģistrēti 4068 bezdarbnieki jeb 7.9 %, no tiem 50% ir ilgstošie bezdarbnieki, 22% ir pirmspensijas vecumā, 21% ir invalīdi – bezdarbnieki un 7% ir jaunieši līdz 24 gadiem. Kopš 2014.gada bezdarbnieku skaits nav samazinājies. Daugavpilī ir viens no augstākajiem bezdarba līmeņiem starp visām LR pilsētām, bet viszemākais bezdarbs

Atbilstoši Daugavpils pilsētas Sociālā dienesta datiem, trūcīgo personu skaits četrus gadus laikā ir samazinājies par 873 cilvēkiem jeb par 19.4%. Trūcīgo personu īpatsvars ir samazinājies par 1% (2014.g. 5%, 2017.g. 4%). Tomēr strauji pieaug maznodrošināto personu īpatsvars. No 2018.gada Daugavpilī sniegs ģimenes asistenta pakalpojumu, kurš nodrošinās personai vai ģimenei ar bērniem atbalstu un apmācību sociālo prasmju apgūšanā, bērnu

(sadarbība un pašiniciatīva)", "S2 Atbalsts jauniešiem, ģimenēm ar bērniem, senioriem" un "S3 Ilgtermiņa tirgus prasībām atbilstoša daudzveidīga, visu līmeņu izglītība". Prioritātes ietvaros plānots realizēt 85 pasākumus un ap 291 projektu. Uz 2018.gada sākumu īstenoto un īstenojamo aktivitāšu īpatsvars no kopējā pasākumu skaita ir 97,7% jeb 83 pasākumi, īstenoto un īstenojamo projektu īpatsvars ir 91% jeb 262 projekti. Neīstenoto pasākumu īpatsvars ir 2.4% jeb 2 pasākumi. Tie ir "S2-1-3 E-veselības sistēmas ieviešana" un "S2-1-

7 Paliatīvās aprūpes pakalpojumu pieejamība un pilnveidošana". Neīstenotie projekti saistīti ar pašvaldības veselības aprūpes, sociālās un izglītības iestāžu infrastruktūras attīstību.

Šajā laika periodā tika realizēti pilsētai nozīmīgi projekti veselības jomā, tie ir SIA "Daugavpils bērnu veselības centra" ģimenes ārstu prakšu infrastruktūras attīstība, jauno veselības aprūpes pakalpojumu ieviešana, SIA "Daugavpils reģionālā slimnīca" medicīnas iekārtu modernizācija, kā arī Valsts SIA „Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca” ēkas infrastruktūras uzlabošana, materiāltehniskās bāzes modernizācija un inovatīvo metožu ieviešana garīgi slimu personu socializācijas stiprināšanai un veselības veicināšanai. Daugavpils pilsētas dome veselības aprūpes jomai pievērš īpašu uzmanību, jo Daugavpils reģionālajā slimnīcā ir jūtams speciālistu (ārstu) trūkums. Lai piesaistītu pilsētas ārstniecības iestādēm jaunus speciālistus, Daugavpils pilsētas dome ir noslēgusi sadarbības līgumu ar Rīgas Stradiņa universitāti. Kopš 2014.gada topošajiem ārstiem pašvaldība piešķir stipendijas, lai tādejādi ieinteresētu ārstus strādāt Daugavpils veselības aprūpes iestādēs.

Atbalsts jauniešiem, ģimenēm ar bērniem un senioriem vērtējams augstā līmenī. Daugavpils pilsētas dome veselības aprūpes jomai pievērš īpašu uzmanību, taču joprojām pilsētā pietrūkst ārstu-speciālistu, kam arī tiek pievērsta īpaša uzmanība. Jaunajiem speciālistiem tiek piedāvātas stipendijas un meklēti veidi, kā piesaistīt jaunus ārstus, un tas noteikti būtu jāturpina, tāpat kā dienesta dzīvokļu piešķiršana ir vēl viens pluss, kas spēj piesaistīt jaunus speciālistus strādāt Daugavpilī. Vēl jo vairāk pozitīvi vērtējama ir sadarbība ar RSU, kas noteikti pacels augstākā līmenī slimnīcas zinātniski - pētniecisko darbu, un slimnīcai ir lielas iespējas kļūt par nozīmīgu apmācības un pētniecības centru.

Pamatojoties uz Domes Īpašumu pārvaldīšanas departamenta Dzīvokļu nodaļas datiem, ģimeņu skaits palīdzības saņemšanai dzīvokļa jautājumos bieži mainās un ikgadēji ģimeņu skaits nedaudz pieaug. Daugavpils pilsētas domes Saistošie noteikumi Nr.31 (25.10.2007.) nosaka personu kategorijas un kritērijus pašvaldības dzīvokļu saņemšanai. Strauji samazinās to ģimeņu skaits, kuriem nepieciešami divstābu dzīvokļi un kuriem ir pastāvīgi ienākumi, bez dzīvojamo telpu īres un

komunālo pakalpojumu parādiem. Problemātiski ir ar vienistabas dzīvokļiem, kas ir nepieciešami bez vecāku gādības palikušajiem bērniem pēc pilngadības sasniegšanas. Pašvaldībai ir

nepietiekams dzīvojamais fonds, līdz ar to tā nevar nodrošināt atbilstošu mājokļa atbalsta programmas īstenošanu, tas ir dienesta dzīvokļu piešķiršanu jauno speciālistu piesaistei, lai strādātu un dzīvotu Daugavpilī. Līdz ar to ir nepieciešams paplašināt pašvaldības dzīvokļu skaitu, atbilstoši atjaunojot dzīvojamo fondu³. Pašvaldība plāno paplašināt dzīvojamo fondu un atjaunot 2015.g. pārņemto daudzdzīvokļu ēku Gaismas ielā 7, Ruģeļu mikrorajonā ar iespēju izmitināt ģimenes 105 dzīvokļos līdz 2020.gadam.

Daugavpils pilsētas pašvaldības policijas dati norāda, ka administratīvo pārkāpumu skaits ikgadēji pieaug aptuveni par 4%, A/S Ceļu Satiksmes Drošības Direkcijas dati liecina, ka ceļu satiksmes negadījumu skaits pilsētā ikgadēji pieaug par 9%. Pamatojoties uz Valsts policijas informāciju, 60% no visiem ceļu satiksmes negadījumiem, kuros ir bojā gājušie un smagi cietušie, ir notikuši apdzīvotās vietās – pilsētās, kur ir liela satiksmes plūsma un iela šķērsota neatļautā vietā, nevis ārpuspilsētā, kur ir mazāks apgaismojums un nav speciāli izveidotas ietves gājējiem. Ceļu policija par vienu no savām prioritātēm 2017.gadā ir izvirzījusi ceļu satiksmes drošību. Lai to panāktu, Ceļu policija šogad vairāk uzmanības pievērsīs avāriju un negadījumu novēršanai, un atradīsies tādos punktos, kur ir grūti izbukt un rodas sastrēgumi. Atļautā braukšanas ātruma neievērošanu kontrolēs fotoradari, kuru skaits ir palielinājies visā Latvijā. Mērķis būs sasniegts, ja nākamajā gadā statistikas rādītāji liecinās, ka ir mazāk ceļu satiksmes negadījumu, bojāgājušo un smagi cietušo⁴.

Eiropas Sociālā fonda projekta ietvaros tika veikta vietējā mēroga veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumu īstenošana Daugavpils pilsētas iedzīvotājiem, tas ir peldēšanas un slidošanas apmācības 2. un 4. klašu bērniem, fizisko aktivitāšu grupas, semināru cikli jaunajiem

vecākiem, veselības nedēļas, aktivitātes iedzīvotājiem, kas vecāki par 54 gadiem, utt. Veselības veicināšanai, pilsētvides sakārtošanai un aktīvai atpūtai tika attīstīta infrastruktūra velobraucējiem un slēpotājiem Stropu mežaparka teritorijā, pie Lielā Stropu ezera atvērta ceturtais aktīvās atpūtas un piedzīvojumu parks Latvijā „Tarzāns”, pieejama uzlabota infrastruktūra L.Stropu ezera krastā pie atpūtas bāzes „Stropu vilnis”, uzsākta

promenādes izbūve gar L.Stropu ezera krastu. Modernizēta bērnu rotaļu pilsētiņa Centrālparkā⁵, izbūvēti rotaļu laukumi mikrorajonos, veikta spīdveja stadiona „Lokomotive” moto treka apgaismošana. Pilsētas centrā ir labiekārtots Esplanādes skvērs ar modernu Baltijā pirmo veloparku pilsētvidē, kur ir ierīkota piedzīvojumu trase, skeitparks, velotrase un bērnu aktivitāšu zona.

Daugavpils pilsētas iedzīvotājiem izglītības iestāžu teritorijās ir brīvi pieejami bērnu rotaļu un jauniešu sporta laukumi fiziskām aktivitātēm, kā arī pilsētā ir iespējas sportot visa gada laikā gan iekštelpās, gan ārējos sporta laukumos. Uz 2018.gada sākumu pilsētā ir pieejami 218 rotaļu laukumi daudzdzīvokļu māju pagalmos, parkos un skvēros, tika izbūvēts 41 rotaļu laukums. Katram Daugavpils pilsētas iedzīvotājam ir iespēja griezties Daugavpils pašvaldības Komunālās saimniecības pārvaldē ar ierosinājumu izbūvēt vai modernizēt bērnu rotaļu laukumu noteiktā pilsētas teritorijā.

³ Pašvaldības īpašumā esošo un nomāto (lietojumā iegūto) dzīvokļu skaits ir 4084, 14.02.2017. Īpašumu pārvaldīšanas departamenta Dzīvokļu nodaļas dati

⁴ <http://www.lvportals.lv/visi/viedokli/285686-celu-policija-maina-darba-organizaciju>

⁵ Latvijas būvnieku asociācijas rīkotajā konkursā „Gada labākā būve Latvijā 2016” nominācijā „Ainavas objekts” atzinību saņēma bērnu rotaļu laukums Daugavpils Centrālajā parkā

Pārbūvētas J.Raiņa Daugavpils 6.vidusskolas telpas un pielāgotas 6.pirmsskolas izglītības iestādes vajadzībām, sešās izglītības iestāžu ēkās uzstādīts moderns apgaismojums ar ekonomiskākām apgaismojuma iekārtām, no 2015.gada tiek nodrošināta bezmaksas ēdināšana Daugavpils pilsētas pirmsskolas izglītības iestāžu izglītojamajiem, kas apgūst obligāto pirmsskolas izglītības programmu (5 – 6 gadus vecuma bērni). Īstenoti kompleksie pasākumi energoefektivitātes paaugstināšanai trijās Daugavpils pilsētas pirmsskolas izglītības ēkās. Veikta mācību aprīkojuma modernizācija un infrastruktūras uzlabošana Daugavpils Profesionālajā vidusskolā, atjaunojot 6 mācību ēkas. Sadarbībā ar biedrību "V.I.U.C" Daugavpilī no 2015.gada darbojas bērnu zinātkāres centrs "Zinoo". Ir uzsākts arī Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskolas „Saules skola” infrastruktūras modernizācijas projekts.

2.2. Aptaujas rezultāti

Daugavpils pilsētas pašvaldība, sadarbībā ar uzņēmumu SIA "SKDS", 2016.gada nogalē veica iedzīvotāju telefonaptauju par Daugavpils pilsētas administrācijas darbu, pilsētvides infrastruktūras, pašvaldības pakalpojumu kvalitāti un pieejamību. Aptaujas dati liecina, ka iedzīvotāji Daugavpils pilsētas domes darbu gandrīz visās uzskaitītajās jomās atzinīgi vērtējuši biežāk kā snieguši kritiskus vērtējumus. Izņēmums ir divas jomas: veselības aprūpes iestāžu pieejamības nodrošināšana un uzņēmējdarbības sekmēšana, ko iedzīvotāji kritiski vērtējuši biežāk kā snieguši atzinīgus vērtējumus. Kā labākos Daugavpils pilsētas domes darbus pēdējā gada laikā iedzīvotāji visbiežāk (66%) minējuši dažādus labiekārtošanas darbus, tajā skaitā 37% minēja ielu, ceļu stāvokļa uzlabošanu, 18% - zaļo zonu, parku, laukumu labiekārtošanu, 14% bērnu laukumu ierīkošanu, labiekārtošanu, 6% norādīja, ka pilsēta ir tīra, sakopta, skaista u.c. Nākamās biežāk minētās jomas, kurās iedzīvotāji pamanījuši Domes veiksmīgos darbus, bija sociālo jautājumu risināšana (16%), atbalsts kultūras pasākumiem, objektiem (16%) un satiksmes jautājumu risināšana (8%).

Respondenti visbiežāk par aktuālākajām problēmām atzina bezdarba mazināšanu, nodarbinātības jautājumu risināšanu (40%). Vairāk kā 1/10 pilsētas iedzīvotāju arī aicināja veikt labiekārtošanas darbus (17%), risināt problēmas, kas saistītas ar veselības aprūpi (14%) vai sociālo jomu (14%), kā arī risināt ar jaunatni, jauniešu nodarbinātību un brīvā laika pavadīšanas iespējām saistītus jautājumus (12%). Dzīve Daugavpils pilsētā kopumā apmierina 75% no aptaujātajiem Daugavpils pilsētas iedzīvotājiem, bet 24% atbildēja, ka viņus dzīve Daugavpilī neapmierina.

Nodrošinot pilsētas ilgtermiņa attīstību, atbilstoši Daugavpils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģijai, būtiskākie pašvaldības izaicinājumi ir nepieļaut pilsētas iedzīvotāju skaita samazināšanos un veicināt tā pakāpenisku pieaugumu, veicināt pilsētas konkurētspējas paaugstināšanu Latgales reģionā un Latvijā, starptautiskā mērogā - Austrumbaltijas reģionā, Eiropas Savienības un Neatkarīgo Valstu Sadraudzības valstīs.

3. Ekonomiskie faktori

Atbilstoši likumam "Par pašvaldībām", pašvaldības autonomajās funkcijās ietilpst saimnieciskās darbības sekmēšana attiecīgajā administratīvajā teritorijā un rūpēšanās par bezdarba samazināšanu.

DAP 2020 un TP 2018 ir paredzētas vairākas aktivitātes, kas ir vērstas uz tautsaimniecības attīstību un ekonomiskās situācijas uzlabošanu: uzņēmējdarbībai labvēlīgas vides veidošana, degradēto teritoriju revitalizācija un iesaistīšana ekonomiskajā apritē; nodarbinātības veicināšana, tūrisma nozares attīstība un nepieciešamās infrastruktūras pilnveidošana, jaunu tūrisma produktu un pakalpojuma daudzveidības attīstības veicināšana. **TP 2018** risinājumu īstenošana uzlaboja esošo pilsētvides stāvokli un veicināja teritorijas sakārtotību, ievērojot

pastāvošas likumdošanas un sabiedrības intereses. Neskatoties uz to, ka pilsētas centrā nav atļaujama jaunu ražošanas objektu darbība TP 2018 neierobežoja citu uzņēmējdarbības attīstību. Vairākās pilsētas apkaimēs sāka darboties automašīnu bezkontakta pašapkalpošanās mazgātavas (*EHRLE Car wash, Wash&Drive*, utt.).

Lai radītu investīcijām labvēlīgu vidi, nosakot detalizētus plānotās teritorijas izmantošanas noteikumus, apbūves iespējas un ar to saistīto inženiertehniskās infrastruktūras objektu izvietojumu teritorijā, izstrādāti 26 detālplānojumi un 4 lokālplānojumi (skat. pielikumā nr.2). Visvairāk detālplānojumu ir izstrādāts 2009.gadā.

3.1. Tautsaimniecības nozares attīstība

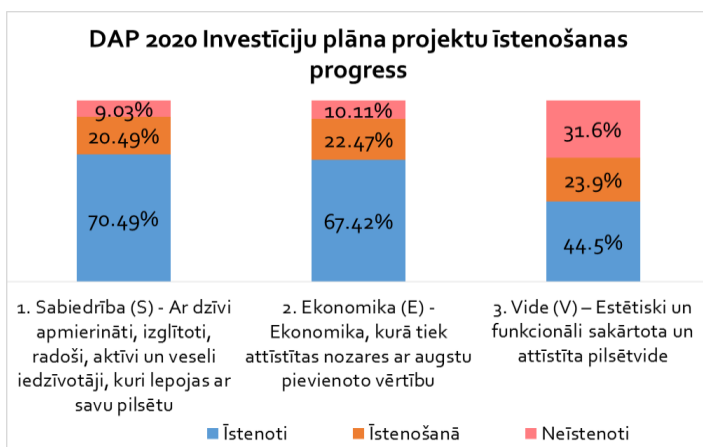
Ekonomisko stāvokli raksturo rūpniecības nozares attīstība. Pilsētas ekonomikas pamatu veido metālapstrādes uzņēmumi, pārtikas produktu un dzērienu ražošana, lokomotīvu remonta rūpnīca un citi uzņēmumi, kuri pārsvarā eksportē produkciju uz ārzemēm un kuros nodarbināta lielākā daļa pilsētas iedzīvotāju. Saskaņā ar Daugavpils pilsētas domes rīcībā esošajiem datiem, Daugavpils lielāko ražošanas uzņēmumu rūpniecības produkcijas izlaides apjoms ikgadēji samazinājās aptuveni par 6%. Rūpniecības saražotās produkcijas apjoma samazinājums lielākajos uzņēmumos ir saistīts gan ar starptautiskās ekonomiskās situācijas pasliktināšanos, sevišķi austrumu tirgos, gan arī ar iekšējā tirgus samazināšanos. Daugavpilī ražošanas apjomu samazinājums ir vērojams dzelzceļa ritošā sastāva remonta uzņēmumos, kas saistīts ar dzelzceļa pārvadājumu apjoma samazināšanos.

Neskatoties uz to, šajā laika periodā Daugavpils pilsētas ražošanas uzņēmumi veiksmīgi darbojas un aktīvi piedalījās Latvijas Investīciju attīstības aģentūras administrētajās programmās, un izmantojot ES piešķirto līdzfinansējumu, īstenoja ražošanas procesu pilnveidi, palielināja uzņēmumos saražotās produkcijas pievienoto vērtību, izstrādājot jaunus produktus (AS "Ditton pievadķēžu rūpnīca", SIA "SM", SIA "Regula Baltija", AS "Latvijas Maiznieks", utt.).

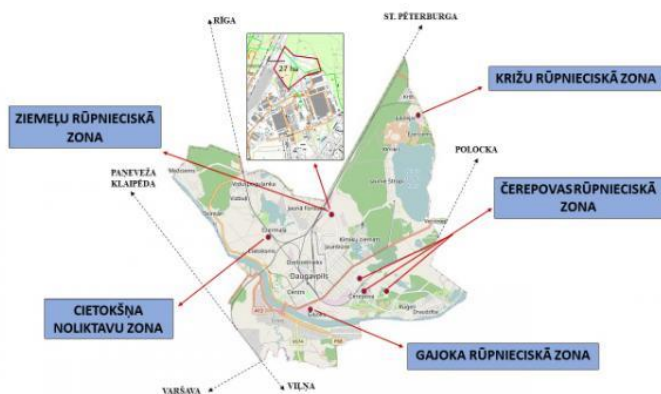
Daugavpils plānošanas dokumenti norāda, ka būtiski ir attīstīt pilsētas transporta infrastruktūru, uzlabot pilsētas industriālo zonu sasniedzamību un to infrastruktūru, lai veicinātu uzņēmējdarbības vides attīstību.

Tūrisma attīstība pilsētā vērtējama augstā līmenī, kur lielākā uzmanība tiek pievērsta Daugavpils cietoksnim un tieši Marka Rotko Mākslas centram, kurš iemanto popularitāti visā Eiropā. Cietoksni varētu padarīt par tūrisma anklāvu Daugavpils robežās, vienā vietā piedāvājot visu, gan mākslu, gan ēdināšanu, gan naktsmājas, sasaistot to visu kā atsevišķu kultūras programmu vai atsevišķu tūrisma maršrutu.

Otrā Daugavpils pilsētas DAP 2020 definētā prioritāte ir **Ekonomika (S) - Ekonomika, kurā tiek attīstītas nozares ar augstu pievienoto vērtību**. Šī prioritāte tiek īstenota trīs rīcības virzienos "**E1 Izglītības, zinātnes un uzņēmējdarbības kompleksa sadarbība**", "**E2 Sakārtota un aktīva uzņēmējdarbības atbalsta vide**" un "**E3 Atpazīstams un attīstību veicinošs**".

pilsētas tēls". Prioritātes ietvaros plānots realizēt 54 pasākumus un 89 projektus. Uz 2018.gada sākumu īstenoto un īstenošanā esošo pasākumu īpatsvars no kopējā skaita ir 98.1% jeb 53 pasākumi, īstenoto un īstenošanā esošo projektu īpatsvars ir 89.9% vai 89 projekti. Neīstenoto pasākumu īpatsvars ir 1.9% jeb 1 pasākums. Tas ir "E3-2-7 Atbalsts rekreācijas un ārstniecības kompleksu izveidošanai Daugavpils pilsētā". Neīstenoto projektu īpatsvars ir 10.1% jeb 9 projekti. Līdz 2020.gadam Daugavpils pilsētas pašvaldība aktīvi strādās pie degradēto industriālo teritoriju publiskās infrastruktūras sakārtošanas, lai rādītu labvēlīgu vidi jaunu uzņēmumu veidošanai un esošo attīstībai, pie tūrisma objektu infrastruktūras attīstības projektiem (piemēram, Latgales zoodārza, Daugavpils Novadpētniecības un mākslas muzeja, utt.).

Prioritātes ietvaros ikgadēji tiek īstenoti uzņēmējdarbības vides atbalsta un veicināšanas pasākumi (piemēram, konkursi uzņēmējiem, starptautiskie pasākumi, Daugavpils uzņēmumu dalība starptautiskajās izstādēs, Grantu programma "Impulss" mazo un vidējo uzņēmumu atbalstam un attīstībai), kas dažādo un uzlabo pilsētas iedzīvotājiem pieejamus produktus un pakalpojumus. Šajā laika periodā, pateicoties Grantu

"Impulss" programmai, tika atbalstīti 20 jauni uzņēmumi un radītas 30 jaunas darbavietas.

ERAF projekta „Ziemeļu rūpnieciskās zonas infrastruktūras attīstība” ietvaros veikta teritorijas pievadceļu, apgaismojuma un inženierkomunikāciju kvalitātes uzlabošana un ERAF projekta „Daugavpils pilsētas industriālo zonu pieejamības veicināšana (Liepājas un Varšavas ielas rekonstrukcija)” ietvaros veikta Daugavpils

pilsētas ielu satiksmes infrastruktūras rekonstrukciju, kas nodrošina industriālo un ražošanas zonu pieejamību pilsētas teritorijā. Īstenojot Ziemeļu rūpnieciskās zonas infrastruktūras attīstības projektu, tika veicināta jaunu uzņēmumu veidošanās un esošo uzņēmumu attīstība (piemēram, SIA "Scandagra", SIA "Pokraska", SIA "Log&Fire" un SIA "Derex", radot aptuveni 60 jaunas darbavietas). Tiek īstenots ERAF projekts "Degradēto rūpniecisko teritoriju

reģenerācija Daugavpils pilsētas, Daugavpils un Ilūkstes novadu teritorijās, I., II. kārtā", kura ietvaros plānots veikt Daugavpils pilsētas Čerepovas degradētās teritorijas (20.4 ha) sakārtošanu un attīstīšanu uzņēmējdarbības uzsākšanai. Iepriekšējos gados Daugavpils uzņēmumi aktīvi piedalījās LIAA administrētajās programmās un, izmantojot ES piešķirto līdzfinansējumu, īstenoja ražošanas procesu pilnveidi, palielināja uzņēmumu saražotās produkcijas pievienoto vērtību, izstrādājot jaunus produktus, kā arī aktīvi piedalījās ārējo tirgu apgūšanā un sadarbības paplašināšanā.

Atbilstoši Lursoft datiem, reģistrēto uzņēmumu skaits Daugavpilī ikgadēji samazinās vidēji par 20%, ko ietekmēja ārējās tirdzniecības nosacījumu izmaiņas. Savukārt uzkrāto tiešo ārvalstu investīciju apjoms pieauga par 8.7% attiecībā pret 2013.gadu, tomēr Daugavpilī šis rādītājs ir zemāks kā Rīgā, Ventspilī, Liepājā, Jūrmalā, Jelgavā un Valmierā. Daugavpils pilsētas domes Attīstības departamenta Biznesa attīstības nodaļa aktīvi sadarbojās ar uzņēmumiem, izplatot

biznesa piedāvājumus, iespējas piedalīties dažādos uzņēmējdarbību veicinošos pasākumos, semināros un ES struktūrfondu un citās ārvalstu finanšu programmās.

2017.gadā janvārī oficiāli tika atvērta jauns Daugavpils biznesa inkubators. 2016.gadā jau bija reģistrēti septiņi pirmsinkubācijas uzņēmumi. Kopš 2017. gada janvāra Latgalē darbojas arī Speciālā ekonomiskā zona (SEZ), kuras priekšrocības varēs izmantot gan vietējie uzņēmēji, kas plāno paplašināt un dažādot savas ražošanas jaudas un produktus, gan arī ārzemju investori, kuri vēlas uzsākt uzņēmējdarbību Latgalē. Latgales SEZ atbalstīs esošo uzņēmumu attīstību un sniegs iespēju radīt jaunas darba vietas, ilgtermiņā samazinot migrāciju un nodrošinot nodarbinātības pieaugumu. Daugavpils Biznesa inkubatora un Latgales SEZ ietekmi varēs novērot tikai pēc kāda laika.

3.2. Tūrisma nozares attīstība

Pašvaldība ir izveidojusi (2015.g.) Daugavpils pilsētas pašvaldības tūrisma attīstības un informācijas aģentūru (turpmāk - Aģentūra), kuras mērķis ir veicināt tūrisma nozares attīstību Daugavpils administratīvajā teritorijā, īstenojot pašvaldības tūrisma politiku apzināt, pētīt un popularizēt kultūrvēsturisko mantojumu un sekmēt kultūras vērtību saglabāšanu, attīstīt tūrisma pakalpojumu klāstu un koordinēt tūrisma pakalpojumu sniegšanu pilsētas iedzīvotājiem un viesiem. Daugavpilī parādījās jauns tūrisma objekts - Latvijā lielākais Šmakovkas muzejs, kas piedāvā mūsdienīgu un atraktīvu stāstu par Latgales alkoholisko dzērienu – šmakovku un tās darināšanas vēsturi. Kopumā šajā laikā Daugavpilī ir parādījušies 15 jauni tūrisma objekti un produkti.

Saskaņā ar CSP datiem ārvalstu viesu pavadīto nakšu skaits pieauga par 52%, salīdzinot ar 2014.gadu. Pieauga arī Latvijas tūristu pavadīto nakšu skaits par 35% salīdzinājumā ar 2014.gadu. Saskaņā ar Aģentūras statistikas datiem lielākais ārvalstu apmeklētāju skaits ir no Vācijas, Krievijas, Lielbritānijas, Polijas un Baltkrievijas. Pamatojoties uz CSP 2017.gada datiem, ārvalstu viesu nakšņojumu skaits Daugavpilī ir 1.5 reizes zemāks kā Liepājā un Ventspilī, 11 reizes zemāks kā Jūrmalā un 76

reizes zemāks kā Rīgā. Līdz ar to, ir jāturpina aktīvs darbs pie tūrisma piedāvājumu attīstības un pilsētas atpazīstamības uzlabošanas.

Pilsētas galvenie tūrisma objekti ir kultūrvēsturiskā mantojuma objekti. **Pilsētas centram** ir valsts nozīmes pilsētībūvniecības pieminekļa statuss un tā ir daļa no Eiropas kultūrvēsturiskā mantojuma. Raksturīga Daugavpils arhitektūras iezīme ir sarkano ķieģeļu apbūve. Pilsētas teritorijā atrodas 26% valsts nozīmes arhitektūras, mākslas, pilsētībūvniecības un vēstures pieminekļi, kā arī 74% vietējās nozīmes arhitektūras pieminekļi. Visvairāk arhitektūras pieminekļu atrodas pilsētas vēsturiskajā centrā, Cietokšņa, Jaunbūves un Gajoka mikrorajonos.

Daugavpils cietoksnis ir 19.gadsimtā pēdējais būvētais bastiona tipa nocietinājumu komplekss, kas relatīvi labi un pilnīgi saglabājies līdz mūsdienām. Cita līdzīga objekta nav ne Latvijā, nedz arī pārējās Baltijas valstīs. Līdzīgas fortifikācijas būves saglabājušās Polijā, Čehijā, Vācijā. Daugavpils cietoksnis no tām izceļas ar savu lielo platību, apmierinošu pakāpi, kādā tas ir saglabājies, un to, ka pēdējos 10 gados tas piedzīvo savu atdzimšanu – pirmo savā pastāvēšanas vēsturē, kā tūrisma un kultūras centrs, nevis kā militārais objekts. Visa cietokšņa kompleksa teritorija ir iekļauta valsts nozīmes pilsētībūvniecības pieminekļa „Daugavpils cietoksnis ar priekštilta nocietinājumu”

robežās, arī citadeles iekšējā apbūve ir reģistrēta kā atsevišķs valsts nozīmes arhitektūras piemineklis – „Daugavpils cietokšņa apbūve”. Vairākām ēkām un būvēm ir piešķirts valsts vai vietējās nozīmes arhitektūras pieminekļa statuss. Cietokšņa centrā ir ierīkots vairāk nekā gadsimtu vecs ēnains dārzs. Tas viss kopumā padara šo objektu unikālu, ar lielsku potenciālu tūrisma un kultūras dzīves attīstībai ne tikai Latgales reģiona mērogā, bet visā Eiropā. Unikālītes dēļ, tas ir vispameklētākais objekts, kas uzskatāms par vienu no Daugavpils tūrisma produktiem ar augstu pievienoto vērtību. Ieguldot finanšu līdzekļus pārdomātās mārketinga aktivitātēs un infrastruktūras attīstībā, Daugavpils cietoksnis arvien plašāk kļūst pazīstams starptautiskajā mērogā.

Pateicoties ES fondu, valsts un pašvaldības finansējumam tika īstenots kompleksais Daugavpils cietokšņa reģenerācijas projekts. Šobrīd Daugavpils cietoksnī darbojas Daugavpils cietokšņa informācijas un tūrisma pakalpojumu centrs bijušā Ūdenstornā ēkā, Artilērijas Arsenāla ēkā atrodas Daugavpils Marko Rotko mākslas centrs, tūrisma vajadzībām ir sakārtots arī Nikolaja ielas posms, restaurēta 1.krasta lunete un labiekārtota pieguļošā teritorija, atjaunots 10. Aizputes kājnieku pulka Brīvības cīņās kritušo karavīru piemineklis, pilnīgi pārbūvēta Daugavpils cietokšņa ielu infrastruktūra,

VAS „Valsts nekustamie īpašumi” atjaunoja administratīvo ēku Komandanta ielā 7 un īslaicīgās aizturēšanas vietas ēku Hospitāļa ielā 3, Daugavpils pilsētas un rajona policijas pārvaldes vajadzībām.

Daugavpils cietokšņa reģenerācijas projekts ieguva **Eiropas Padomes Ainavu balvu** Ministru komiteja 2017. gada 27.septembrī apstiprinātājā EP ģenerālsekretariāta konkursā. Šī konkursa mērķis ir apbalvot praktiskās iniciatīvas, kas būtu ņemamas par piemēru ainavu kvalitātes saglabāšanai un uzlabošanai Eiropā.

Līdz 2020.gadam plānots Latvijas – Krievijas pārrobežu sadarbības programmas projekta “Kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana un popularizēšana Latvijā un Krievijā” ietvaros veikt pulvera pagraba ēkas restaurāciju „Martinsona mājas” izveidei, SAM 5.5.1. projekta “Rīteiropas vērtības” ietvaros plānots izveidot Tehnikas muzeju, rekonstruējot Inženierarsenāla ēku Imperatora ielā 8, Rīgas Motormuzeja filiāli. Projekta “Kultūras mantojuma objekta publiskās ārtelpas attīstības un pieejamības veicināšana tūrisma pakalpojumu daudzveidošanai Daugavpils pilsētā” ietvaros plānots labiekārtot Daugavas upes labo krastu un izbūvēt Cietokšņa promenādi pretī Daugavpils cietokšņa citadelei, Latvijas – Lietuvas - Baltkrievijas pārrobežu sadarbības programmas projekta “Pārrobežu lojalitātes programma kultūras un tūrisma veicināšanai” ietvaros plānots restaurēt Daugavpils cietokšņa 7.bastiona kazemātu un pielāgot Daugavpils M. Rotko mākslas centra keramikas atvērto fondu vajadzībām. Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas projekta “Graustu pārveidošana elegancē” ietvaros plānots iztīrīt un labiekārtot 4. bastiona (teritorija aiz vaļņa garāžu rajonā) iekšējo pagalmu, kurā tiks ierīkota vieta atpūtai un sportošanai, bet projekta “Pārrobežu reģionālā kultūras mantojuma tūrisma paplašināšana” ietvaros tiks labiekārtots 7. bastiona valnis un pielāgots rekreācijas funkcijām.

Savdabīgs kultūras tūrisma objekts ir **Daugavpils skrošu rūpnīca** - vienīgā tūristiem atvērta munīcijas ražošanas rūpnīca Baltijā, kurā atrodas Eiropā vecākais, joprojām strādājošais skrošu liešanas tornis. Piesaistot valsts finansējumu tika īstenots projekts “Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai SIA „Daugavpils skrošu rūpnīca”, kas paaugstināja ēkas energoefektivitātes līmeni (2014.g.).

Neparasts objekts ar lielu tūrisma potenciālu ir Baznīckalns, kur atrodas vairāku konfesiju dievnami, dažādu arhitektūras stilu ēkas un parki, kas jau šobrīd ir piemēroti kultūras tūrisma vajadzībām.

Daugavpilī atrodas vienīgais **zoodārzs Latgalē**, kurš nodrošina reģiona iedzīvotājiem ekoloģisko audzināšanu un izglītošanu saskarsmē ar dzīvniekiem, garīgās un kulturālās attīstības nolūkos. Latgales zoodārzs ir municipālā budžeta iestāde. Zoodārza darbinieki veic pētniecisko darbu ekoloģijas, zookultūru un ekoloģiskās pedagogijas jomā, pēta dzīvnieku dzīvi un cenšas saglabāt apdraudētas Latvijas dzīvnieku sugas. Latgales zoodārzs ir vienīgā zinātniski pētnieciskā laboratorija, kur notiek Eiropas purva bruņurupuču populācijas pavairošana. Ir veikta Latgales Zoodārza ēkas energoefektivitātes paaugstināšana.

Pilsētā ir izveidotas labi aprīkotas **sporta bāzes**. Sporta un aktīvās atpūtas iespējas pilsētā ir salīdzinoši plašas gan esošās infrastruktūras, gan organizēto pasākumu ziņā. Atsevišķos sporta veidos pilsētai ir pietiekoši kvalitatīva sporta bāze, lai varētu notikt profesionālu sportistu treniņi un sacensības un Starptautiska mēroga čempionāti. Daudzos sporta objektos norisinājās remonta un sakopšanas darbi. Piemēram, sporta bāzes „Dzintariņš”, spīdveja stadiona „Lokomotīve” un Ledus halles infrastruktūras attīstība, sporta kompleksa „Celtnieks” telpu kosmētiskie remontu, boksa zāles remonts, iekštelpu remontu dienesta viesnīcā, Bērnu un jaunatnes sporta skolā telpu kosmētiskais remonts, utt.

Daugavpils Universitāte īstenoja vairākus ES zinātniski pētnieciskus projektus, kā arī veiksmīgi turpināja sadarboties ar uzņēmumiem, paplašinot pakalpojumu klāstu uzņēmējdarbības sektoram. Sadarbībā ar Daugavpils pilsētas domi, DU regulāri rīko Zinātnes festivālu, tādējādi popularizējot zinātņi un augstākās izglītības prestižu. Studiju procesa modernizēšana, jaunu programmu ieviešana, aktīvā mārketinga politika un akadēmiskā personāla kvalifikācijas pilnveidošana sekmēs studējošo piesaisti programmām valsts prioritārajos virzienos un veicinās ne tikai reģiona, bet arī valsts attīstību.

Atpazīstamībai un attīstību veicinoša pilsētas tēla veidošanai tika organizēts lielāks starptautisko pasākumu skaits Daugavpils pilsētā kultūras, sporta, sadarbības projektos, kā arī uzņēmējdarbības vides veicinoši pasākumi.

Atbilstoši Aģentūras datiem, Daugavpilī parādījās daudz jaunu tūrisma piedāvājumu, padarot Daugavpili pievilcīgāku iedzīvotājiem un viesiem, kas labvēlīgi ietekmēja pilsētas apmeklētību. Starp tiem ir Šmakovkas muzejs, Daugavpils zinātkāres centrs “Zinoo”, kvesta istaba “ESCAPE room”, šaha un dambretes muzejs, Medicīnas vēstures ekspozīcija Medicīnas koledžā un albums Terra Marianna DU telpās. Vasaras sezonā darbojas Daugavpils cietokšņa 1.krasta lunetes kordegardes ēka,

Nikolaja vārtu iekštelpās darbojas Daugavpils sīkspārņu centrs un vēsturisko tērpu ekspozīcija “Atmiņu lāde”, aktīvai atpūtai pilsētas centrā ir labiekārtots Esplanādes skvērs ar modernu veloparku pilsētvidē, pirmo Baltijā, kur ir ierīkota piedzīvojumu trase, skeitparks, velotrase un bērnu aktivitāšu zona. Pilsētā ir pieejami retro tramvaja pakalpojumi - tramvaju vagoni RVR Nr.065 aprīkoti ar mēbeļu, video un audio iekārtām, tāpat arī plosts SOLO un liellaiva DINA, un pirmais veikparks Latgalē, kas atrodas Ruģeļu ūdenskrātuvē. 2017.gada maijā Daugavpils Stropu mežā, pie Lielā Stropu ezera tika atvērts ceturtais aktīvās atpūtas un piedzīvojumu parks Latvijā „Tarzāns”.

4. Vides faktori

DAP 2020 un TP 2018 ir paredzētas vairākas aktivitātes, kas ir vērstas uz pilsētas vides attīstību un uzlabošanu:

Transports	<ul style="list-style-type: none"> • transporta infrastruktūras attīstība • videi draudzīga pilsētas sabiedriskā transporta sistēmas izveide • Velo infrastruktūras attīstība un velo transporta izmantošanas veicināšana • tranzīta transporta plūsmas novirzīšana no pilsētas blīvi apdzīvotam apkaimēm
Gaiss	<ul style="list-style-type: none"> • gaisa monitoringa sistēmas izveide • gaisu piesārņojošu ražotņu izvietošanas nepieļaušana blīvi apdzīvotās apkaimēs • videi draudzīgu uzņēmumu attīstības un darbības veicināšana • jaunu tehnoloģiju ieviešanas un resursu racionālas izmantošanas veicināšana enerģētikā, publiskajā ielu apgaismojumā, transporta nozarē, kā arī mājāsaimniecībās • publiskā ielu apgaismojuma infrastruktūras attīstības un energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu nodrošināšana • dzīvojamā fonda kvalitātes uzlabošana un paplašināšana • ēku energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu īstenošana • teritoriju ar paaugstinātu trokšņa līmeni apzināšana, trokšņa un smaku samazināšana
Klimats	<ul style="list-style-type: none"> • siltumnīcefekta gāzu samazināšana • zaļā iepirkuma izmantošanas pieaugums • ekoloģiskā riska teritoriju apzināšana un plūdu riska teritoriju izpēte • samazināt applūšanas riska negatīvo ietekmi uz iedzīvotāju veselību, īpašumu, dabas un kultūrvēsturisko mantojumu un saimniecisko darbību • hidrotehnisko būvju atbilstoša apsaimniekošana un attīstīšana aizsardzībai pret plūdiem • īstenot pretplūdu pasākumus • sabiedrības vides izglītošana
Zemes lietojums	<ul style="list-style-type: none"> • zemes resursu racionāla un ilgtspējīga izmantošana un apsaimniekošana • atkritumu apsaimniekošanas sistēmas uzlabošana • radīto atkritumu daudzuma samazināšana un lielāku šķīrto atkritumu apjoma nodošana pārstrādei • atkritumu šķīrošanas veicināšana • notekūdeņu dūņu atbilstoša izmantošana • piesārņoto un potenciāli piesārņoto teritoriju apzināšana • nesankcionētu izgāztuvju likvidācija
Ūdens	<ul style="list-style-type: none"> • virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzība un kvalitāte • samazināta ūdensobjektu eitrofikācija un minimizēta antropogēnā ietekme • piesārņojuma samazināšanas pasākumu īstenošana • noteikt ūdensgūtņu un artēzisko urbumu aizsargjoslas, ūdenstilpju un ūdensteču aizsargjoslas • racionāla ūdens resursu izmantošana • komunālo pakalpojumu kvalitātes uzlabošana un to pieejamības nodrošināšana visā pilsētas teritorijā • mājāsaimniecību pieslēgšanas atbalsta programmas īstenošana • notekūdeņu attīrīšanas kvalitātes uzlabošana
Daba	<ul style="list-style-type: none"> • saglabāt un labiekārtot meža teritorijas iedzīvotāju atpūtai, nodrošinot meža seguma palielinājumu • saglabāt un veicināt biotopu, sugu bioloģisko daudzveidību, labiekārtojot un attīstot pilsētas infrastruktūru • saglabāt ainavas daudzveidību un uzlabot tās kvalitāti • veicināt dabas aizsardzības un saimnieciskās darbības interešu līdzsvarotību.

Otra Daugavpils pilsētas DAP 2020 definētā prioritāte ir **Vide (V) – Estētiski un funkcionāli sakārtota un attīstīta pilsētvide**. Šī prioritāte tiek īstenota četros rīcību virzienos "V1 Ilgtspējīgs

transports un infrastruktūra”, “V2 Kvalitatīva, videi draudzīga sociālā un tehniskā infrastruktūra”, “V3 Kultūrvēsturiskā mantojuma apzināšana, saglabāšana un attīstīšana” un “V4 Veselīga un ekoloģiski tīra dzīves vide”. Prioritātes ietvaros plānots realizēt 50 pasākumus un 155 projektus. Uz 2018.gada sākumu īstenoto un īstenošanā esošo pasākumu īpatsvars no kopējā skaita ir 92% jeb 46 aktivitātes, īstenoto un īstenošanā esošo projektu īpatsvars ir 68.4% jeb 106 projekti. Prioritātes ietvaros ikgadēji tika īstenoti pilsētas ielu posmu, lietus ūdens kanalizācijas, autostāvvietu, tiltu, kāpņu, pilsētas ielu apgaismojuma un gājēju ietvju pārbūves, izbūves vai atjaunošanas darbi satiksmes uzlabošanai, veikta degradēto nekustamo īpašumu sakārtošana, pabeigti nozīmīgi tranzītielas atjaunošanas projekti, izstrādāti būvprojekti jaunā tramvaju līnijas posma izbūvei un tramvaju līniju pārbūvei, Esplanādē izbūvēts multifunkcionālais Velo-Skeit parks, veikta Šuņicas un Meļņičkas upju krastu attīrīšanas darbi, veikta zivju resursu pavairošana pilsētas ezeros, Porohovkas ezera ekoloģiskā stāvokļa uzlabošana un parka infrastruktūras uzlabošana, utt. Daugavpilī sāka darboties šķirotu atkritumu savākšanas laukums Daugavpils pilsētas apkaimē - Liģinišķos, bet Daugavpils pilsētas atkritumu apglabāšanas poligonā „Ciniši” - sadzīves atkritumu šķirošanas līnija. Neīstenoto pasākumu īpatsvars ir 8% jeb 4 pasākumi (skat. 3.1. att., 3.2.att., pielikumā 6.tabulu). Tās ir “V1-1-3 Starptautiskās reģionālās lidostas „Daugavpils” attīstība”, “V4-1-3 Dabas resursu ilgtspējīga izmantošana, nepieciešamās infrastruktūras izveide”, “V4-1-4 Līdzdarbība valsts monitoringa sistēmas uzturēšanā” un “V4-1-6 Daugavpils pilsētas vides rīcības programmas realizācija”. Neīstenoto projektu īpatsvars ir 31.6% jeb 49 projekti.

Daugavpils pilsētas TP 2018 risinājumu īstenošana uzlaboja esošo vides stāvokli pilsētā un veicināja teritorijas sakārtotību, zemju racionālāku izmantošanu, vides un kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu, pastāvošas likumdošanas un sabiedrības interešu ievērošanu. Zemes izmantošanas mērķa maiņa veikta galvenokārt rūpniecisko objektu teritorijām, nepabūvētām neapsaimniekotām teritorijām. TP 2018 neierobežoja uzņēmējdarbības attīstību, pilsētas centrā nav izvietoti ražošanas objekti. Pilsētas teritorijai maksimāli tika saglabātas meža un dabas teritorijas, palielinot parku un skvēru platības. Meža transformācija pieļaujama tikai atsevišķi norādītajās teritorijās, ievērojot prasības minimālai zemes gabala platībai.

2009. gada 12. februārī ar lēmumu Nr. 93 Daugavpils pilsētas domes sēdē apstiprināja TP 2018 grozījumus, kas kvalitatīvi uzlabojuši teritorijas plānojumu. Tie precizē teritorijas izmantošanas mērķus, nosaka pilsētas mikrorajonus un to robežas, precizē teritorijas plānoto izmantošanu atbilstoši attīstītāju plāniem, precizē pilsētas dabas teritorijas (noteiktas Mežaparku teritorijas, precizēti ūdenstilpņu un ūdensteču nosaukumi un to izmantošanas veidi, aizsargjoslas), satiksmes teritorijas (ielām shematiski noteiktas sarkanās līnijas, iestrādāti pilsētā plānotie satiksmes infrastruktūras projekti). Noteiktas stingrākas prasības ēku un būvju pieslēgšanai pilsētas centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmai, noteiktas prasības pilsētas meliorācijas sistēmas (grāvju) izmantošanai un uzturēšanai, noteiktas prasības saudzējamām ainaviskām teritorijām, īpaši aizsargājamiem dabas objektiem, potenciālām mikroliegumu teritorijām.

Daugavpils pilsētas TP2018 ticis izstrādāts pirms ekonomiskās recesijas, neveicot riska pieņēmumus par recesijas radītajām sekām, kā arī negatīvo migrācijas saldo pat ekonomiskā uzplaukuma laikā. KF projekta “Videi draudzīga sabiedriskā transporta infrastruktūras attīstībai Daugavpils pilsētā” SAM 4.5.1.ietvaros uzsākta tikai viena jaunā tramvaju līnijas maršruta izveide, izbūvējot posmu 18. novembra iela – Veselības iela – Jaunie Stropi (2,2 km, 5 pieturas). TP 2018 tika ieplānoti 4 jauni tramvaju līniju maršruti. Kaut gan Latgales ielas rekonstrukcijas ietvaros ir ieplānotas tramvaja līnijas izbūve uz Jauno Forštadi, uz doto brīdi nepieciešamības paplašināt maršrutu nav. Velosipēdu celiņi tika projektēti gandrīz visos ielu renovācijas projektos. Kopumā TP ieplānotos veloceliņus plānots izbūvēt tuvāko triju gadu laikā, bet ar izmaiņām. Transporta infrastruktūras attīstības projekti ir nozīmīgi pilsētas transporta plūsmas sakārtošanai, līdz ar to uz 2018.gadu tika realizēti 42% no TP 2018 paredzētajiem transporta infrastruktūras attīstības

risinājumiem, 8% tika uzsākti, bet 50% nav realizēti. Pašvaldība uzsāka Smilšu – Smiltenes transporta mezgla 1.kārtas būvniecību (izstrādāts būvprojekts, uzsākti būvdarbi).

3.1. Transporta infrastruktūra

Valsts autoceļu tīkls Daugavpils teritorijā ir plaši sazarots ar radiālu struktūru un nodrošina ērtu satiksmi gan pilsētas teritorijā, gan tranzīta satiksmei. Saskaņā ar Daugavpils pilsētas pašvaldības Komunālās saimniecības pārvaldes datiem, kopējais ceļu, tiltu un ielu garums pilsētas teritorijā ir 319 km, no kuriem ar asfaltbetona segumu ir 54% no visiem ceļiem ir asfaltēti, 42% ir grants seguma ceļi un 4% ir bruģa seguma ceļi. Pēdējos 4 gados asfaltēto ceļu garums pilsētā pieaudzis ap 1%. AS "Latvijas valsts ceļi" pakāpeniski veic Latgales reģiona avārijas stāvoklī esošo ceļu remontus.

Kopumā pašvaldība ir realizējusi dažus satiksmes infrastruktūras uzlabošanas projektus laika posmā no 2014.gada līdz 2018.gadam, piemēram, tranzītielas A13 rekonstrukcija Daugavpils pilsētas teritorijā (rekonstruēta 18.novembra iela, rekonstruēti Vienības un Laucesas tilti; rekonstruēts Lielās ielas posms), Daugavas ielas rekonstrukcija (posmā no Vienības tilta līdz Vaļņu ielai). Uzsākta ERAF projekta "Smilšu – Smiltenes transporta mezgla 1.kārtas būvniecība" īstenošana SAM 6.1.4. ietvaros. Plānots izbūvēt Smilšu – Smiltenes transporta mezgla 1.kārtu, nodrošinot pilsētas savienojamību ar TEN-T tīklu (Smiltenes ielas divlīmeņu krustojuma pārvada ar pievadiem būvniecība līdz Smilšu un Kauņas ielu krustojumam).

VAS „Latvijas dzelzceļš” plāno īstenot KF projektu "Latvijas dzelzceļa tīkla Austrumu – Rietumu koridorā un Pierīgas pasažieru vilcienu maršrutu tīkla elektrifikācija ar 25 kV maiņspriegumu (1.posms)", kura ietvaros tiks modernizēts videi draudzīgs transports. Līdz 2021.gadam plānots veikt Daugavpils Šķirošanas stacijas attīstību, Daugavpils pieņemšanas parka un tam piebraucamo ceļu attīstību, maģistrālā ugunsdzēsības ūdensvada rekonstrukciju Daugavpils stacijas "D" parkā un Daugavpils stacijas "A" parkā, Daugavpils stacijas ēkas atjaunošanu un Daugavpils stacijas tuneļa un pasažieru platformas pārbūvi.

AS „Daugavpils satiksme” veic pasažieru pārvadāšanu 3 pilsētas tramvaju maršrutos un 32 pilsētas autobusu maršrutos, izmantojot 41 tramvaju vagonu un 51 pilsētas autobusu. Lai sekmētu pilsētas mobilitātes attīstību Daugavpilī, tika veiktas investīcijas tramvaju parka modernizācijā, kas nodrošināja pasažieru drošu un komfortablu pārvadāšanu un privātā autotransporta izmantošanas samazināšanos un atbilstību vides pieejamības prasībām. Daugavpils tramvaju infrastruktūru veido sliežu ceļš, kura

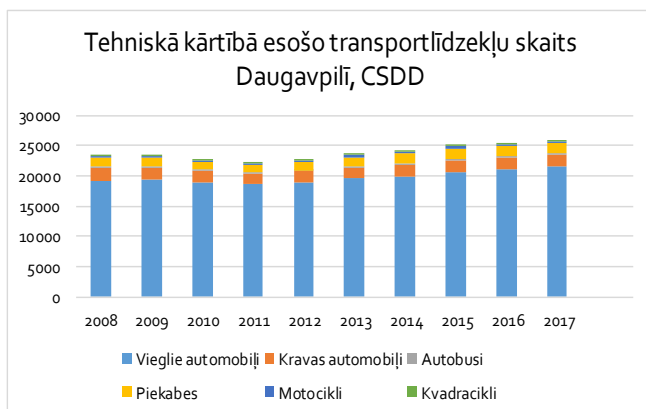
kopējais garums ir 25,2 km; kontakttīkli, kuru garums ir 27,8 km un 4 pārveidošanas apakšstacijas. 2007. - 2013.gada plānošanas periodā ES struktūrfondu atvēlētie līdzekļi deva iespēju uzsākt Daugavpils tramvaju transporta infrastruktūras renovāciju, atjaunojot 6,2 km tramvaju līnijas ar 14 pieturām, rekonstruējot 3 pārveidošanas apakšstacijas, kā arī uzlabojot tramvaju parka tehnisko nodrošinājumu 30 % apjomā (8 četrasu un 4 sešasu tramvaju vagoni). Realizējot projektu, tika iegūtās elektroenerģijas ietaupījums ir 15,5% gadā. Energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu identificēšanai 2015.gadā SIA "CMB" uzņēmums veica energoauditu AS "Daugavpils satiksme" energobilancē esošajām ēkām.

KF projekta "Videi draudzīga sabiedriskā transporta infrastruktūras attīstībai Daugavpils pilsētā" SAM 4.5.1.ietvaros uzsākta esošās tramvaju līnijas pārbūve posmos Vienības iela - Stacijas iela,

18.novembra un Ventspils ielu krustojumā (1,1 km), esošā kontakttīkla pārbūve stieņveida un pantogrāfa strāvas tipa uztvērēja izmantošanai (11,2 km), kā arī tramvaju parka modernizācija (8 četrasu tramvaju vagonu iegāde), kabeļlīnijas izbūve Jātnieku ielas depo - Jaunie Stropi (3.66 km).

Efektīvākais sabiedriskā transporta veids Daugavpilī ir tramvajs. To raksturo vidējais enerģijas patēriņa rādītājs, kas nozīmē, ka gadā vidēji tramvaji tērē 0,6 MWh uz 1000 pasažieriem. Lielāks rādītājs ir autobusiem (mikroautobusiem). Kopš 2015.gada vairākos maršrutu laikos kursēja minibusi, ņemot vērā pasažieru plūsmu. Turpmāka sabiedriskā transporta maršrutu izvērtēšana EPS ietvaros ļaus saprast un uzlabot autobusu izmantošanas efektivitāti sabiedriskā transporta maršrutu tīkla apkalpošanā. No 2016.gada oktobra tika uzlabota degvielas uzskaites sistēma, modernizējot Combus programmu, kas ir automātiskā datu nolasišanas sistēma. Pamatojoties uz Daugavpils pilsētas domes 2012.gada 9.augustā veiktajiem grozījumiem 27.08.2009. saistošajos noteikumos Nr. 20 „Braukšanas maksas atvieglojumi pilsētas sabiedriskajā transportā”, mācību gada laikā Daugavpilī deklarētie pilsētas vispārējās izglītības iestāžu audzēkņi bez maksas izmanto vienu no pilsētas sabiedriskā transporta veidiem, bet profesionālās izglītības iestāžu audzēkņiem ir 50% atvieglojumi no braukšanas maksas pilsētas nozīmes maršrutu tīklā. Tas sekmēja pasažieru skaita pieaugumu.

Pēdējos 5 gados tika izbūvēti daži gājēju-velosipēdistu celiņu posmi vairākos ielu rekonstrukcijas projektu ietvaros. Lai iezīmētu šīs teritorijas tika uzstādītas atbilstošas ceļa zīmes un ierīkots horizontālais apzīmējums. Daugavpils pilsētās teritorijā tika uzstādītas velo novietnes pilsētas centrā, Cietoksnī, pie atsevišķām vispārējās un profesionālās izglītības iestādēm, blakus tirdzniecības centriem, kā arī pie pašvaldības un valsts iestādēm. Salīdzinot ar 2013.gadu, pilsētā pieauga par 85% veloceļu garums (kopējais garums ir 16.7 km). Daugavpils pilsētas iedzīvotāji brīvā laika pavadīšanai, tūristi, kā arī cilvēki no novadiem ikdienas gaitās velosipēdu izmanto aizvien vairāk. Pilsētas iedzīvotāju veselīga dzīvesveida veicināšanai un tūrisma attīstībai būtiski ir izveidot velo transportam atbilstošu infrastruktūru, kas savienotu pilsētas mikrorajonus ar reģionālajiem velo maršrutiem un Eiropas velo tīklu. Palielinoties reģistrēto automobiļu skaitam, pieauga pilsētas centra apmeklētība, par 13% palielinājās klientu skaits, kas izmantoja maksas autostāvvietu pakalpojumus (SIA "Parking D" dati).

Reģistrēto automobiļu skaits Daugavpilī ir satiksmes infrastruktūras rādītājs, jo tā izmaiņu dinamika ļauj izvērtēt papildus ielu un ceļu izbūves nepieciešamību vai esošās ceļu infrastruktūras atjaunošanas nepieciešamību. Sākot no 2012. gada visa veida transportlīdzekļu skaits Daugavpils pilsētā sāka palielināties, pieaugot par 14% 2017.gadā. Reģistrēto automobiļu skaits Daugavpilī ir netiešs gaisa kvalitātes rādītājs. Jo lielāks ir transportlīdzekļu skaits, t.i. mobilo

emisiju avot, jo lielāks ir emitēto vielu emisiju apjoms. Daugavpils pilsētā tranzīta transportam kā mobilajam piesārņotājam joprojām ir liela nozīme (piemēram, Grīvas mikrorajonā tranzīta plūsma no Baltkrievijas ietekmē iedzīvotāju veselību, dzīves vides kvalitāti). Daugavpils pilsētas plānošanas dokumenti nosaka apvedceļa izbūvi tranzītsatiksmes plūsmas novirzīšanai. VAS „Latvijas valsts ceļi” 2016.gadā veica priekšizpēti par otra tilta un apvedceļa būvniecības nepieciešamību Daugavpils pilsētā. Saskaņā ar AS „Ceļuprojekts” līgumu, tika veikta esošā tilta un tilta pieeju noslogotības izvērtēšana Daugavpils pilsētā, izstrādāts Daugavas labā krasta apvedceļa posma savienojums ar Daugavpils pilsētu Ruģeļu mikrorajona apvidū, lai nodrošinātu

iespēju arī vietējai satiksmei ērti šķērsot upi. Šī pasākuma īstenošana tika pārnesta līdz 2050.gadam.

Plānošanas dokumentu ietvaros transporta plūsmas novirzei tika īstenoti tranzītielu infrastruktūras attīstības projekti. Daugavpils pilsētā netika pieļauta gaisu piesārņojošu ražotņu izvietošana blīvi apdzīvotos mikrorajonos, kā arī naftas pārstrādes uzņēmumu izveidošana Ziemeļu rūpnieciskajā zonā, kur no divām pusēm atrodas blīvi apdzīvoti dzīvojamie rajoni.

Ielas un ceļi arī ir viens no stacionārajiem emisijas avotiem Daugavpils pilsētā, kas piesārņo atmosfēru ar piesārņojošām vielām, tajā skaitā putekļiem. Līdz ar to, ceļu seguma rekonstrukcijai ir būtiskā nozīme pilsētas gaisa kvalitātes uzlabošanā. Kopumā pašvaldība regulāri veic transporta infrastruktūras uzlabošanas projektus par pašvaldības līdzekļiem.

ERAF projekta "Elektrotransportlīdzekļu uzlādes infrastruktūras izveidošana" ietvaros Daugavpilī tiks uzstādītas 5 Nacionālā līmeņa uzlādes stacijas, savukārt visā Latvijas teritorijā kopumā plānots uzstādīt ap 218 ETL uzlādes stacijas. Projekta pirmā posma ietvaros izbūvētas 55 uzlādes stacijas uz Eiropas transporta tīkla (TEN-T) autoceļiem vai to tuvumā. Elektromobiļu skaits pilsētā ir neliels, ņemot vērā augsto iegādes vērtību.

3.2. Gaiss

Daugavpilī uz doto brīdi netiek veikts gaisa piesārņojuma monitoringa (nepārtrauktā monitoringa stacija „Opsis” tika demontēta 2003. gadā) un informācija par gaisa kvalitātes mērījumiem nav pieejama. Diemžēl valsts finansiālās situācijas dēļ valsts monitoringa stacija Daugavpils pilsētā

pagaidām nevar funkcionēt. Šobrīd Varšavas ielā 2, Daugavpilī īslaicīgi ir uzstādīta mobilā putekļu monitoringa stacija. Attīstoties ražošanas uzņēmumiem, dzelzceļa parkam un transporta infrastruktūrai, kā arī palielinoties transporta līdzekļu skaitam, ir svarīgi nodrošināt pilsētas iedzīvotājiem ekoloģiski tīru dzīves vidi, nodrošinot regulāru gaisa monitoringu Daugavpilī.

Daugavpils pilsētā gaisa piesārņojuma ziņā nelabvēlīgas ir joslas gar maģistrālajiem ceļiem un dzelzceļiem, atsevišķu ražošanas uzņēmumu teritoriju apkārtnēs, Daugavpils siltumtīklu siltumcentrāles darbība (80% no izmešiem), un dažādi stacionārie avoti – katlumājas, kuru dūmeņi nav aprīkoti ar filtriem. Tomēr, ņemot vērā, ka pilsētā ir samērā plašas zaļo zonu un ūdeņu teritorijas, kopumā atmosfēras gaisa kvalitāte varētu būt vidēji laba.

Visi operatori, kuriem ir A, B, C kategorijas piesārņojošās darbības atļauja, likumā noteiktajā kārtībā veic mērījumus. Vides reģionālā pārvalde uzrauga, lai mērījumi notiktu paredzētajos termiņos un netiktu konstatēti pārsniegumi. Pārvalde likumā noteiktajā laikā informē pašvaldību par uzņēmumiem, kuriem viņu teritorijā ir piešķirtas piesārņojošās darbības atļaujas.

Nozīmīgākās piesārņojošo vielu emisijas atmosfēras gaisā rodas siltumapgādes ražošanas procesā trijās pilsētas lielajās siltumcentrālēs: siltumcentrāle Nr.1 (18. novembra ielā), siltumcentrāle Nr.2 (Silikātu ielā 2) un siltumcentrāle Nr.3 (Mendeļejeva ielā 13A), kas ietekmē gaisa kvalitāti Gajoka, Jaunbūves, Čerepovas un Centra mikrorajonos. Pašvaldība plāno īstenot izdevīgu kurināmā maiņas projektu "Siltumcentrāles Nr.3 pārbūve, veicot jaunas biomasas katlumājas ar jaudu 30 MW un biomasas noliktavas izbūvi Mendeļejeva ielā 13A, Daugavpilī", piesaistot KF finansējumu. Šobrīd šīs dabas gāzes katlu mājas uzstādītā jauda ir 248,89 MW. Attīstības projekts paredz izveidot šķeldas katlu māju, kuras kopējā jauda sastādītu 30 MW. Katlu mājā paredzēts uzstādīt četrus ūdenssildāmos biomasas katlus ar jaudu 7,5 MW un divus

kondensāta ekonomaizierus. Siltumcentrālē Nr.3 būs iespēja izmantot atjaunojamus energoresursus, samazinot fosilo energoresursu izmantošanu par 15%.

Iedzīvotāju skaita ziņā lielākais mikrorajons Jaunbūve ar vairāk nekā 25 tūkstošiem iedzīvotāju pie siltumcentrāles Nr.2, Ķīmijā ar 14 tūkstošiem (pie siltumcentrāles Nr.3) un Gajokā ar 1300 iedzīvotājiem (pie siltumcentrāles Nr.1). Neskatoties uz to, kā ap 40 000 iedzīvotāju dzīvo darbojošās siltumcentrāles tuvumā, gaisa kvalitātes vadības areālu grūti noteikt, jo izkliede ir atkarīga no klimatiskajiem apstākļiem, apbūves raksturojuma un vietējā reljefa īpatnībām, utt. Dūmvadu augstums (80-100) ir pietiekošs, lai nodrošinātu piesārņojošo vielu izkliedi. PAS „Daugavpils siltumtīkli” pēc iespējas, cenšas novērst piesārņojuma rašanās cēloņus vai mazināt to ietekmi uz vidi veicot vairākus pasākumus - cieta kurināmo un smago šķidro kurināmo nomaiņu ar dabasgāzi, regulāra katlu gāzvadu un dūmeņu apsekošana un kārtējie remontu, gaisu piesārņojošo vielu emisijas kontrole apkures sezonā. Vienu reizi sešos mēnešos tiek veikti oglekļa oksīda, slāpekļa dioksīda, sēra dioksīda un cieta daļiņu emisiju mērījumi, nosakot sadedzināšanas procesa parametrus un piesārņojošo vielu koncentrācijas saskaņā ar LR MK 20.08.2002. noteikumu Nr.379 "Kārtība, kādā novēršama, ierobežojama un kontrolējama gaisu piesārņojošo vielu emisija no stacionārajiem piesārņojuma avotiem" 36.2.p. prasībām.

Gaisu piesārņojošo vielu emisijas nepārtrauktas mērīšanas iekārtas PAS "Daugavpils siltumtīkli" siltuma ražošanas avotos nav uzstādītas, jo saskaņā ar LR MK 20.08.2002. noteikumu Nr.379 "Kārtība, kādā novēršama, ierobežojama un kontrolējama gaisu piesārņojošo vielu emisija no stacionārajiem piesārņojuma avotiem" V sadaļas prasībām, 36.1.p., nepārtraukti mēra SO₂, putekļu jeb daļiņu, NO_x, skābekļa un ūdens tvaiku koncentrāciju, temperatūru un spiedienu sadedzināšanas iekārtām, kuru nominālā ievadītā siltuma jauda ir 100 MW un vairāk. Vides aizsardzības pasākumu programma saskaņota ar Daugavpils reģionālo vides pārvaldi. Uzņēmums laika posmā no 2008.-2018.gadam veicis siltumapgādes sistēmas uzlabošanas un modernizācijas pasākumus, t.sk. piesaistot ES struktūrfondu finansējumu.

2018.gada sākumā PAS "Daugavpils siltumtīkli" saņēma energopārvaldības sistēmas sertifikātu LVS EN ISO 50001:2012. Minētais sertifikāts apliecina PAS "Daugavpils siltumtīkli" ieviestās energopārvaldības sistēmas atbilstību standarta LVS EN ISO 50001:2012 prasībām. Energovadības sistēma ietver visus procesus, kas saistīti ar enerģijas iepirkšanu un patērēšanu. PAS "Daugavpils siltumtīkli" vadība uzskata, ka ISO 50001 sertifikāta iegūšana veicinās uzņēmuma attīstību un sadarbību ar klientiem. Energovadības sistēmas sertifikācija apliecina, ka uzņēmuma darbība balstīta uz ilgtspējīgas attīstības principiem, kur īpaša uzmanība tiek pievērsta jautājumiem par energoresursu izmantošanu, enerģijas patēriņa samazināšanu un energoefektivitātes

paaugstināšanu. PAS "Daugavpils siltumtīkli" izvēlējās sertificēt energovadības sistēmu, lai sistemātiski identificētu un ieviestu pasākumus enerģijas patēriņa un ražošanas izmaksu samazināšanai, kā arī nodrošinātu atbilstību Energoefektivitātes direktīvai 2012/27/ES un citām saistošajām likumdošanas prasībām. Plānots siltināt divas uzņēmuma ēkas 18.novembra ielā SAM 4.2.2. ietvaros.

Tiek plānota arī turpmāk veikt siltumapgādes sistēmu remonta un modernizācijas pasākumus - siltumtīklu rekonstrukciju, koģenerācijas iekārtu uzstādīšanu pārejai no fosilā kurināmā uz vietējo atjaunojamo energoresursu – koksnes granulu izmantošanu u.c. pasākumus vairākos pilsētas mikrorajonos. Daļa no centralizētās siltumapgādes sistēmas siltumtrasēm ir nomainītas un vidējie siltumenerģijas zudumi 2015.gadā Daugavpilī bija 15,4%. Katlu māju siltumenerģijas zudumu sadalījums ir ļoti dažāds, bet īpaši sliktā stāvoklī ir katlu māja Cēsu ielā 20, kur 2015.gadā siltuma

zudumi bija 4,2 %, bet katlu māja 18.novembra ielā 311A rajonā – 27,8%⁶. Šogad ir plānota jaunas lokālās katlumājas “Cēsu” izbūve Cēsu ielas 20A, 22 namu siltumapgādei ar kopējo siltuma jaudu 200 kW, uzlabots katlumājas darba lietderības koeficients par 15%.

Aptuveni 78 km no kopējām siltumtrasēm nav rekonstruētas. Līdz 2020.gadam ir plānots renovēt 14 km garumā, uzstādot jaunas rūpnieciski izolētas siltumtrases. Svarīgi ir izvērtēt rekonstruējamo siltuma tīklu cauruļu diametru, ņemot vērā enerģijas patēriņa samazinājumu uz energoefektivitātes paaugstināšanas rēķina. Siltumenerģijas zudumi trasēs var tikt samazināti par vēl vismaz 2-3%, kas dos 1,22 GWh enerģijas ietaupījumu gadā.

Piesārņojošo vielu emisijas atmosfēras gaisā rodas arī pārējās lokālās uzņēmumu un iestāžu, individuālo dzīvojamo māju katlu mājās. No pilsētā darbojošajiem ražošanas uzņēmumiem rūpniecisko troksni un piesārņojošo vielu emisijas rada AS „Daugavpils Lokomotīvu Remonta Rūpnīca” (ietekmē Jaunbūves mikrorajonu), Lokomotīvu depo, SIA “Latgales metāls” (ietekmē Dzelzceļnieka un Jaunbūves mikrorajonu gaisa kvalitāti), AS “Ditton pievadķēžu rūpnīca” (atrodas Ķīmijas mikrorajona Ziemeļu rūpnieciskajā zonā) u.c. lielle uzņēmumi.

2017.gadā pašvaldība organizēja konkursu “Videi draudzīgākais uzņēmums Daugavpilī”, kura mērķis bija sekmēt videi draudzīgu uzņēmējdarbību pilsētā, popularizēt racionālu resursu izmantošanu un “zaļo” domāšanu uzņēmēju vidū, kā arī apbalvot uzņēmumus ar sasniegumiem vides tehnoloģiju jomā.

Nominācijā “Videi draudzīgākais ražošanas uzņēmums Daugavpilī” pirmā vieta piešķirta SIA “East Metal”, kurš ir ieguvis vides pārvaldības sistēmas sertifikātu, atbilstoši standarta ISO 14001:2015 prasībām, un apliecinājis uzņēmuma darbības pastāvīgu atbilstību vides normatīvo aktu prasībām un nepārtrauktus uzlabojumus vides jomā. Sertificēta vides pārvaldības sistēma nodrošina nepārtrauktu enerģijas patēriņa izvērtēšanas procesu, lai kontrolētu un samazinātu enerģijas patēriņu, atkritumu un emisiju ietekmi uz vidi. Otrā vietu ieguva SIA “Zieglers mašīnbūve”, bet trešo AS “Ditton pievadķēžu rūpnīca”.

Nominācijā “Videi draudzīgākais pakalpojumu sniegšanas uzņēmums Daugavpilī” pirmo vietu ieguva SIA “Intergaz”, kuram ir plānošanas dokuments, vides aizsardzības pasākumu izpilde un kontrole saskaņā ar MK noteikumiem, praktiska darbība vides piesārņojuma samazināšanas jomā (gaisa, ūdens, un grunts piesārņojuma samazināšana, enerģijas un ūdens patēriņa samazināšana, atkritumu daudzuma samazināšana un to šķirošana, kaitīgo vielu aizvietošana ar mazāk kaitīgām utt.) un regulāri vides izglītības veicināšanas pasākumi uzņēmumā (apmācības, sadaļa mājas lapā utt.). Otrā vietu SIA “Ekolat”, bet trešo SIA “DereX”. Tika apbalvotas arī pašvaldības kapitālsabiedrības AS “Daugavpils siltumtīkli”, SIA “Atkritumu apsaimniekošanas Dienvidlatgales starppašvaldību organizācija” un SIA “Daugavpils ūdens”.

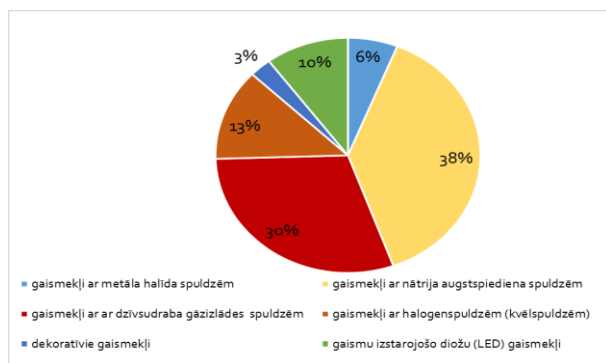
⁶ Daugavpils pilsētas Ilgtspējīgas enerģijas rīcības plāns 2016.-2020.gadam, apstiprināts ar Daugavpils pilsētas domes 10.11.2016. ar lēmumu Nr. 605.

Daugavpilī privātmāju kvartālos, kur katlu māju dūmvadu augstums ir 8-20m nenodrošina pietiekamu piesārņojošo vielu izkliedi atmosfērā, pasliktina gaisa kvalitāti un izsauc negatīvu ietekmi uz iedzīvotāju labsajūtu. Izteikti privātmāju mikrorajoni – Grīva, Niderkūni, Judovka, Vizbuļi, Viduspoguļanka, Dzintari, Mežciems, Vecā Forštadte. Joprojām aktuāli ir izglītēt sabiedrību vides aizsardzībā, paaugstināt izpratni par energotaupību un energoefektivitātes pasākumiem. Ar vien vairāk fiziskās personas sāk izmantot videi draudzīgas enerģijas izmantošanu mājāsaimniecībās (granulu katli, saules kolektori).

Daugavpils pilsēta ir viena no pirmajām LR pilsētām, kas 2016.gadā saņēma sertifikātu, kas apliecina Daugavpils pilsētas ieviestās energopārvaldības sistēmas darbības atbilstību standarta LVS EN ISO

50001:2012 prasībām (turpmāk - EPS). Sertifikāts ļauj pašvaldībai plānveidīgi īstenot pašvaldības ēku, publiskā ielu apgaismojuma un sabiedriskā transporta energotaupības un energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus, lai ilgtermiņā nodrošinātu enerģijas patēriņa samazināšanos. 2016.gada nogalē Daugavpils pilsētas pašvaldība iesaistījās pasaulē lielāko pilsētu klimata un enerģētikas iniciatīvā, parakstot Pilsētu Mēru pakta. Daugavpils pilsētas energopārvaldības sistēmas sertifikācija un Pilsētu Mēru pakta pievienošanas aktivitātes tika īstenotas ES projekta "5000&1 SEAPs" ietvaros. Projektu 75% apmērā finansē Eiropas Komisijas programma *Intelligent Energy Europe*.

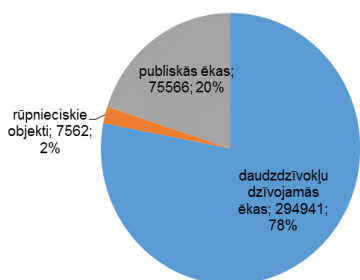
Publiskās apgaismojuma sistēmas uzlabošanai EPS ietvaros tika veikta publiskā ielu apgaismojuma infrastruktūras inventarizācija par katru apgaismes sadalni piesaistīto gaismekļu daudzumu un jaudu pēc to tipa, kā arī attiecīgās apgaismes līnijas garumu un apgaismojuma ilgumu. Šie ir nozīmīgi tehniskie lielumi, kas ļauj analizēt Daugavpils pilsētas ielu apgaismojuma sistēmas efektivitāti. Pilsētas blīvi apdzīvotos mikrorajonos ar augstu ielu izmantošanas

intensitāti tiek izbūvēti jauni ielas posmi kopā ar apgaismojuma infrastruktūru. Izvēloties noteikto ielu apgaismojuma renovācijas posmu, tiek ņemts vērā neapmierinošs infrastruktūras tehniskais stāvoklis. Ikgadēji pieaug gan izbūvēto ielu apgaismojuma posmu, gan energoefektīvo gaismekļu skaits (2016.g. izbūvēti/pārbūvēti 6386 m, uzstādīti/ nomainīti 196 gaismekļi; 2017.g. 19 463 m un 641 gaismeklis). 2017.gadā tika īstenoti rūpniecisko teritoriju Dunduru, Rūpniecības, Silikātu, Siguldas un A.Pumpura ielu infrastruktūras sakārtošanas projekti SAM 5.6.2. ietvaros (t.sk. apgaismojuma modernizācija).

2017.gadā SIA "Vides investīciju fonds" un Daugavpils pilsētas dome noslēdza savstarpēju vienošanos par sadarbību publiskās teritorijas apgaismojuma energoefektivitātes uzlabošanā, izmantojot Energoservisa kompāniju jeb ESKO mehānismu. Vienošanās mērķis ir nodibināt un uzturēt uz abpusēju ieinteresētību balstītu SIA "Vides investīciju fonda" un Daugavpils pilsētas domes ilgtermiņa sadarbību, kuras ietvaros regulāri tiks apzināti konkrētāki sadarbības virzieni ar mērķi samazināt elektroenerģijas patēriņu pašvaldības noteikto un publiskai lietošanai paredzēto teritoriju apgaismošanai un ar to saistītos izdevumus. SIA "Vides investīciju fonda darbības" virsmērķis ir vides piesārņojuma samazināšana, veicinot vides aizsardzības projektu realizāciju un palielinot pašvaldību un kapitālsabiedrību kapacitāti sagatavot un realizēt kvalitatīvus un efektīvus vides aizsardzības projektus no projekta idejas līdz tās īstenošanai. Mūsu darbība ir virzīta uz maksimālu vides uzlabojuma sasniegšanu, ieguldot finanšu resursus vides

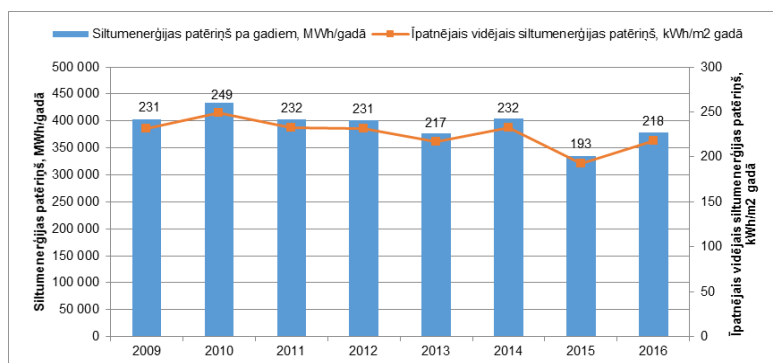

infrastrukturā sakārtošanas projektu realizācijā. ESKO modeļa izmantošana paredz, ka energopatērētājs energoefektivitātes uzlabošanai neizmanto savus finanšu līdzekļus, bet to dara izvēlētais ESKO uzņēmums, kurš par saviem resursiem veic visus nepieciešamos energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumus atbilstoši energopatērētāja prasībām. ESKO uzņēmums savas investīcijas sedz no iekonomētās enerģijas izmaksu starpības, šī aprēķinātā atmaksas termiņa laikā. Pēc noteiktā atmaksas perioda beigām visa ekonomija pāriet paša energopatērētāja rīcībā. ESKO modeļa izmantošanas gadījumā visu atbildību par projekta rezultātiem un noteikto energoefektivitātes rādītāju sasniegšanu, uzņemas ESKO uzņēmums.

Ēku energoefektivitāte. Saskaņā ar PAS „Daugavpils siltumtīkli” sniegtajiem datiem, Daugavpils pilsētā pie centralizētās siltumapgādes sistēmas ir pieslēgtas 917 daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas, 235 publiskās ēkas, kā arī 24 rūpnieciskie objekti. Daudzdzīvokļu dzīvojamo māju sektors Daugavpils pilsētā patērē 78% no kopējā siltumenerģijas gala patēriņa. Vidējais īpatnējais siltumenerģijas patēriņš apkurei un karstajam ūdenim gadā arī ir samazinājies no 249 kWh/m² 2010.gadā līdz 218 kWh/m² 2016.gadā.

Tomēr šis rādītājs ir salīdzinoši augsts. Pēc ēku vispārējās atjaunošanas īpatnējais siltumenerģijas patēriņš apkurei un karstā ūdens sagatavošanai var tikt samazināts vismaz par 50% līdz 70-100 kWh/m² gadā.

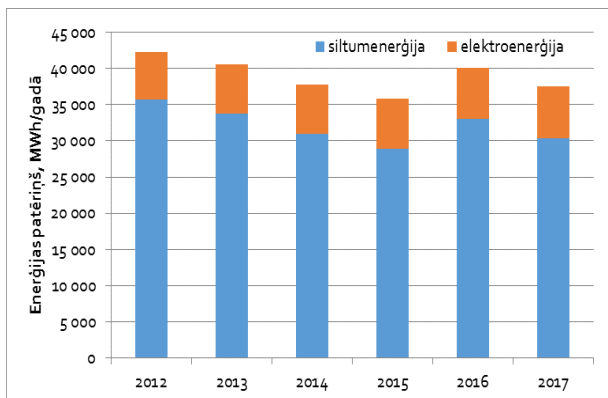

Daugavpils pilsētas dzīvojamās mājas atrodas vairāku namu apsaimniekotāju pārraudzībā (SIA „LAND-INVEST-D” - 7 ēkas; SIA „Naujenes pakalpojumu serviss” – 8 ēkas; SIA „DMP” – 16 ēkas; Dzīvokļu īpašnieku kooperatīvā sabiedrība „DRAUDZĪBA” – 20 ēkas; DzĪKS „Forštadte” – 39 ēkas; SIA „DDzKSU” – 843 ēkas). Daugavpils pilsētas

pašvaldības daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas apsaimnieko pašvaldības kapitālsabiedrība SIA „DDzKSU”, kura uztur renovēto pašvaldības daudzdzīvokļu ēku energoefektivitātes monitoringa sistēmu.

Pašvaldības dzīvojamā fonda tehniskais stāvoklis ir nepietiekams, darbs pie ēku energoefektivitātes uzlabošanas ir jāturpina, piesaistot ES struktūrfondu vai valsts līdzekļus. Siltuma patēriņš renovētajās daudzdzīvokļu mājās apkures sezonas laikā ir par 30-40% mazāks nekā pirms renovācijas. Līdz ar to apkures vērtības uz 1 m² šajās mājās ir par 35% mazākas nekā daudzdzīvokļu mājās, kurās nav veiktas energoefektivitātes pasākumi. Pilsētā regulāri tiek organizēti semināri daudzdzīvokļu dzīvojamo māju iedzīvotājiem ar mērķi izglītēt jautājumos par ēku apsaimniekošanu, uzturēšanu un iespējām piesaistīt ES fondu līdzekļus dzīvojamo ēku uzlabošanai.

Daugavpils pilsētas iedzīvotājiem ir interese izmantot atjaunojamās enerģijas avotus gan mājās, gan ražošanas sektorā. Pēc pilsētplānošanas un būvniecības departamenta datiem 2017.gadā tika izsniegtas 2 būvatļaujas uz saules kolektoru sistēmas uzstādīšanu privātpašumos.

Daugavpils pilsētas pašvaldība īsteno daudzdzīvokļu māju siltināšanas programmu, pamatojoties uz Daugavpils pilsētas domes 11.11.2010. saistošiem noteikumiem Nr.39 „Līdzfinansējums energoefektivitātes pasākumu veikšanai daudzdzīvokļu dzīvojamās mājās”. Uz 2017.gadu Daugavpilī ir atjaunotas 11 (18.novembra iela 197D, Cietokšņa iela 70, Ģimnāzijas iela 18, Imantas iela 35, Jātnieku iela 88, Kandavas iela 4, Teātra iela 2, Vienības iela 4, Vienības iela 28, Vienības iela 38A, Šaurā iela 24) daudzdzīvokļu

ēkas, kas ir nedaudz vairāk kā 1% no kopējā daudzdzīvokļu ēku skaita pilsētā. Attīstības finanšu institūcija «Altum»⁷ daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes programmā ir iesniegti divi pieteikumi par māju Stadiona ielā 2 un Nometņu ielā 66 atjaunošanu. Pilsētā regulāri tiek organizēti semināri daudzdzīvokļu dzīvojamo māju iedzīvotājiem ar mērķi izglītēt jautājumos par ēku apsaimniekošanu, uzturēšanu un iespējām piesaistīt ES fondu līdzekļus dzīvojamo ēku energoefektivitātes paaugstināšanā.

EPS ietvaros tiek nodrošināta datu uzskaitē 105 pašvaldības ēkās (t.sk. 7 ēkās ar decentralizēto apkuri). Ieviešot energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumus, pakāpeniski notiek enerģijas patēriņa samazināšanās. Pašvaldība ir ieinteresēta, lai elektroenerģijas patēriņš samazinātos, īpaši ņemot vērā to, ka tiek modernizēts aprīkojums, iegādātas jaunas iekārtas un tehnika. Tā kā ēku energoefektivitātes celšana ļauj saudzēt apkārtējo vidi, kā arī ilgtermiņā samazināt energoresursu izmaksas pilsētas iedzīvotājiem un

uzņēmējiem, pašvaldība realizēja vairākus energoefektivitātes paaugstināšanas projektus, piesaistot ES struktūrfondu un valsts līdzekļus (uzstādīts moderns apgaismojums ar ekonomiskākām apgaismojuma iekārtām 6 skolās; veikta pirmsskolas izglītības iestāžu ēku atjaunošana (pirmsskolas izglītības iestāžu ēkas Nr. 1, 4, 5, 10, 15, 20, 21, 22, 23, 27, 30). Par pašvaldības līdzekļiem tika atjaunota pašvaldības kapitālsabiedrības pirts ēka Stacijas ielā 63 un Latgales Zoodārza ēka. Turpinās 26. pirmsskolas izglītības iestādes ēkas pārbūve par zema patēriņa ēku. Turpinās Kultūras pils ēkas, Valsts poļu ģimnāzijas sporta zāles ēkas un 3. pirmsskolas izglītības iestādes ēkas atjaunošanas darbi. Plānots paaugstināt energoefektivitāti 13 pašvaldības ēkās (pirmsskolas izglītības iestādes Nr. 2, 12, 29, 32; Valsts poļu ģimnāzijas sākumskola; 12. sākumskola, dzimtsarakstu ēka, vieglatlētikas manēža, utt.) un 5 pašvaldības kapitālsabiedrību ēkās (Daugavpils bērnu veselības centrs, AS "Daugavpils siltumtīkli" 2 ēkas, un SIA "Daugavpils ūdens" 2 ēkas) un izmantot atjaunojamus energoresursus (saules kolektori, siltumsūkņi) enerģijas ražošanai, nodrošinot CO₂ samazinājumu aptuveni par 1355 tonnām.

Trokšņa līmeņa samazināšanai tika veikta transporta plūsmas optimizēšana pilsētas centrā, veidojot prioritātes, koridorus sabiedriskajam transportam, automobiļu maksas stāvvietas tālāk no apdzīvotās vides, sabiedriskā transporta infrastruktūras modernizācijas projekti. Transporta intensīvā plūsma rada arī trokšņa piesārņojumu. Vidējais akustiskā trokšņa līmenis ap lielajām transporta maģistrālēm ir ~70-80 dB, kā rezultātā trokšņa diskomforta zona ap tām sniedzas

⁷ <https://www.altum.lv/lv/>

~200-300m attālumā. Pretī dažām daudzdzīvokļu ēkām tiek uzstādīti prettrokšņa ekrāni. Atbilstoši likuma „Par piesārņojumu” un 13.07.2004. MK noteikumu Nr.597 „Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” prasībām, trokšņu kartes un rīcības plānu trokšņu samazināšanai jāizstrādā aglomerācijai - pašvaldības administratīvajai teritorijai ar iedzīvotāju skaitu vairāk kā 100 000. Pasākumu mērķis ir novērst vai samazināt vides trokšņa radītās kaitīgās sekas uz iedzīvotāju veselību un diskomfortu, kā arī nodrošināt rīcības plānu izstrādi trokšņa samazināšanai. Saskaņā ar 01.01.2018. Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Iedzīvotāju reģistra statistikas datiem, iedzīvotāju skaits ir vienāds 92 776. Savukārt, saskaņā ar Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes datiem, Daugavpils pilsētas iedzīvotāju skaits vēl mazāks.

Daugavpils novada Naujenes pagasta teritorijā atrodas pilsētas lidlauks “Daugavpils” (vispārējās nozīmes aviācijas lidlauks), uz/no kuras lidojošās lidmašīnas un citi lidaparāti izraisa gaisa un trokšņu piesārņojumu, šķērsojot Daugavpils pilsētas teritoriju. Šobrīd lidostas noslodze ir neliela, regulāra gaisa satiksme nenotiek, līdz ar to arī piesārņojuma apjoms ir nebūtisks. Perspektīvā būtu vēlams rekonstruēt Daugavpils lidlauku un sertificēt to regulārajai gaisa satiksmei un komercpārvaldījumiem, lai uzlabotu ekonomisko situāciju un Latgales reģiona sasniedzamību.

Atbilstoši 05.02.2008. MK noteikumiem Nr.76 „Veselības inspekcijas nolikums”, Veselības inspekcijas funkcijās ietilpst – saņemot iedzīvotāju priekšlikumus, kontrolēt saimniecisko iekārtu un transportlīdzekļu radītā akustiskā trokšņa pieļaujamo normatīvu un trokšņa robežlielumus. Veselības inspekcija, pēc iedzīvotāju saņemto iesniegumu kontroles un izvērtējot situāciju, kā nozīmīgus trokšņa piesārņojuma avotus Daugavpils pilsētas teritorijā atzīmē AS „Daugavpils lokomotīvu remonta rūpnīca” reostatu izmēģinājumus un VAS „Latvijas dzelzceļš” Daugavpils ekspluatācijas iecirkņa parka „A” teritorijā notiekošās darbības.

AS „Daugavpils lokomotīvu remonta rūpnīca” veikto reostatu izmēģinājumu rezultātā, Dobeles, Siguldas un Lielā dārza ielas iedzīvotāji naktīs un brīvdienu laikā, tiek pakļauti akustiskā trokšņa un smakas iedarbībai (Veselības inspekcijā saņemtas sūdzības). Trokšņa mērījumi netika veikti, jo sakarā ar zemo gaisa temperatūru (zemāka par -20°C) mašīnistu dežūrbriģes tikai īslaicīgi darbinājušas dīzeļlokomotīvi tukšgaitas režīmā, lai nepieļautu ūdens un degvielas sistēmas aizsalšanu. Pēc Veselības inspekcijas saņemtās informācijas, uzņēmumā izstrādāts pasākumu plāns kaitīgās ietekmes uz vidi samazināšanai, kas aizliedz reostata izmēģinājumus veikt naktīs un brīvdienās un tiek sastādīts, ņemot vērā B kategorijas piesārņojošai darbībai izsniegtās atļaujas prasības. AS „Daugavpils lokomotīvu remonta rūpnīca” atbildīgajām personām uzdots veikt atbilstošus pasākumus akustiskā trokšņa līmeņa samazināšanas nodrošināšanai, saskaņā ar uzņēmumā izstrādāto pasākumu plānu, kā arī turpmāk veikt pasākumus piesārņojuma samazināšanai.

VAS „Latvijas dzelzceļš” Daugavpils ekspluatācijas iecirknī, parka „A” teritorijā notiekošie darbi – kravas vilcienu kustība, vagonu pievienošana un atvienošana, lokomotīvu manevri, lokomotīvu darbība tukšgaitā (stāvot), vagonu šķirošana un sastāvu sastādīšana, vilcienu tehniskā stāvokļa pārbaudes izraisa trokšņa piesārņojumu.

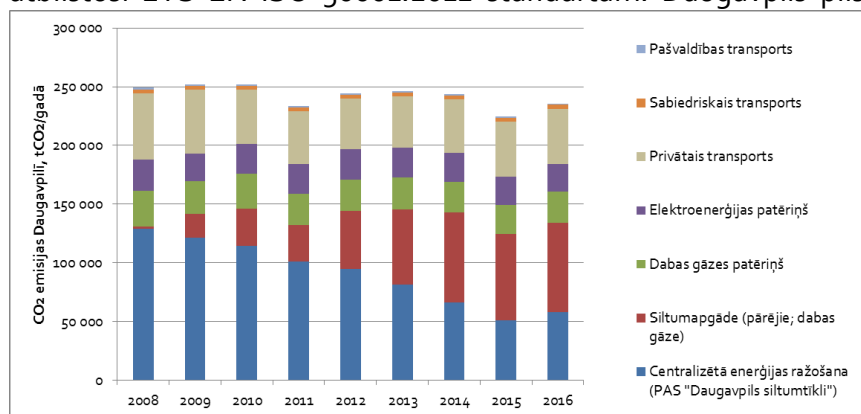
Daugavpils pilsētas teritorijas ziemeļaustrumu daļā atrodas degradētā teritorija - bijušā „Daugavpils gaļas kombināta” rūpnieciskajā teritorijā Križos (platība ap 19 ha). Križi kļuva par Daugavpils ziemeļu galējo punktu, kuru norobežo pilsētas robežas, dzelzceļš, mežu teritorijas un šķērso transporta maģistrāle A6. Daugavpils pilsētas uzņēmums SIA “SW Kover” nodarbojas ar dzīvnieku izcelsmes specifisko pārtikas produktu pārstrādi Mežciema apkaimē. Šobrīd uzņēmumā strādā 48 darbinieki. Uzņēmuma ražošanas cehs atrodas Mežciemā blīvi apdzīvotā mazstāvu apbūves teritorijā, kur nav iespējas ražotnes paplašināšanai. Uzņēmuma darbību neatbalsta vietējie iedzīvotāji, jo ir saņemtas sūdzības par nepatīkamo smaku. Veiksmīgi darbojoties,

uzņēmums plāno palielināt ražošanas apjomu, līdz ar to uzņēmums vēlas pārcelt savu ražošanu piemērotā teritorijā un telpās ar atbilstošu infrastruktūru. Pašvaldība plāno sakārtot nepieciešamo publisko infrastruktūru Križu rūpnieciskajā teritorijā, paredzot jaunas ražošanas ēkas izbūvi. Mežciema teritorijā uzņēmuma darbība vairs nenotiks.

3.3. Klimata pārmaiņas

Daugavpils pilsētas pašvaldība apņemas realizēt enerģijas politiku, kuras mērķi ir saistīti ar enerģijas patēriņa samazināšanu. Pašvaldība ievieš 2016.gadā apstiprināto Daugavpils pilsētas Ilgtspējīgas enerģijas rīcības plānu 2016.-2020. gadam⁸ kopā ar energopārvaldības sistēmu, atbilstoši ISO 50001:2011 standarta prasībām⁹, lai efektīvāk izmantotu enerģiju pašvaldības ēku un objektu apsaimniekošanā, kā arī sabiedriskā transporta nodrošināšanā. Daugavpils pilsētas pašvaldība ir viena no tām pašvaldībām, kas *domā un rīkojas zaļi* un meklē risinājumus, lai optimizētu enerģijas resursu izmantošanu, plānojot un ieviešot energotaupības pasākumus.

Enerģētikas politika tiek ieviesta, ņemot vērā energopārvaldības sistēmas pamatprincipus, atbilstoši LVS EN ISO 50001:2012 standartam. Daugavpils pilsētas pašvaldības darbinieki tiek

iesaistīti energopārvaldības sistēmas ieviešanā un uzturēšanā, kā arī tās attīstīšanā. Tiek nodrošināta nepārtraukta enerģijas patēriņa uzskaitē pašvaldības ēkās, ielu apgaismojumam un sabiedriskajam transportam, kā arī veicināta enerģijas patēriņa samazināšana. Reizi gadā Daugavpils pilsētas

dome un EPS vadības grupa izvērtē pašvaldībā izveidoto energopārvaldības sistēmu pārvaldības pārskatā¹⁰, lai nodrošinātu nepārtrauktu tās atbilstību, efektivitāti un attīstību.

Lielākais CO₂ emisiju apjoms bija 2010.gadā – 251 tūkst.tCO₂. Savukārt 2015.gadā Daugavpilī tika emitētas 238 tūkst.tCO₂, kas ir par 5% mazāk nekā 2010.gadā. Tas galvenokārt ir saistīts ar mazāku dabas gāzes patēriņu siltumapgādes vajadzībām. Galvenais CO₂ emisiju avots Daugavpilī ir dabas gāzes patēriņš siltumapgādē, kas veido 59% no kopējām emisijām. Lai gan siltumapgādes uzņēmums ir jau veicis kurināmā maiņas projektus, aizstājot mazutu, dīzeļdegvielu un akmeņogles ar dabas gāzi, no klimata viedokļa tas sniedz tikai nelielu CO₂ emisiju samazinājumu. Otrs lielākais CO₂ emisiju avots ir privātais transports.

Piesaistot ES struktūrfondu finansējumu, pašvaldība plāno paaugstināt ap 20 pašvaldības publiskās ēkas energoefektivitātes līmeni un ieviest inženiertehniskus risinājumus, lai izmantotu atjaunojamus energoresursus enerģijas ražošanā, kā arī modernizēt videi draudzīga transporta infrastruktūru, rekonstruēt siltumtīklus (14 km no 123 km), īstenojot vērīgu biomasas katlumājas izbūvi ar jaudu 30 MW, pārejai no fosilā kurināmā uz vietējo atjaunojamo energoresursu izmantošanu. Plānots siltināt valsts publisko ēku - Staņislava Broka Daugavpils Mūzikas vidusskolas ēka Kandavas ielā 2A.

Pašvaldības aktivitātes, kas vērstas uz energoefektivitātes pasākumu veikšanu un kuru rezultātā samazinās enerģijas patēriņš siltumapgādei, apgaismojumam u.c., līdz ar to proporcionāli

⁸ izstrādāts sadarbībā ar SIA „Ekodoma” ekspertiem energopārvaldības jomā ES projekta “50000&1 SEAPs” ietvaros

⁹ atbilstoši Energoefektivitātes likuma (03.03.2016.) 5.panta otrās daļas prasībām.

¹⁰ Latvijas Republikas standarta EN ISO 50001:2012 “Energoapārvaldības sistēmas. Prasības un lietošanas norādījumi (ISO 50001:2011)” 4.7. punkts

samazinās piesārņojošo vielu emisijas atmosfēras gaisā, kas izraisa klimata pārmaiņas, ozona slāņa samazināšanos.

Zaļā iepirkuma izmantošana nodrošina, ka Daugavpils pilsētas pašvaldība, veicot publisko iepirkumu, ņem vērā ilgtermiņa vides aspektus. Viens no būtiskākajiem zaļā iepirkuma aspektiem ir nodrošināt iepirkuma ilgtspējīgumu, iegādājoties kvalitatīvu, efektīvu un videi draudzīgu produktu vai pakalpojumu. Tas ļautu pašvaldībai izvēlēties saimnieciski visizdevīgāko piedāvājumu. Piemēram, iepērkot jaunas elektroiekārtas, tiek ņemts vērā iekārtu elektroenerģijas patēriņš, darba mūžs un iekārtu kopējās dzīves cikla izmaksas. Tas samazinātu dažādu risku esamību iekārtas vai pakalpojuma izmantošanas laikā, kas varētu rasties, izvēloties iepirkumu, balstoties tikai uz iekārtu vai pakalpojuma cenu.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas mājas lapā¹¹ ir pieejamas vadlīnijas zaļā iepirkuma ieviešanai, kas atvieglo arī iepirkuma nolikuma izstrādi pašvaldībā.

Līdz ar to zaļā iepirkuma prasības var piemērot iepirkumiem, kuru rezultātā Daugavpilī var panākt gan siltumenerģijas, gan elektroenerģijas, gan transporta izmantošanas rezultātā radušos CO₂ emisiju apjomu samazinājumu. Kopš 2015.gada Daugavpils pilsētas dome ir iekļāvusi zaļā iepirkuma kritērijus vismaz 23 dažādos iepirkumos (kopā ap 156 iepirkumi gadā), piemēram, būvniecības darbu veikšanā, ēdināšanas pakalpojumu nodrošināšanā u.c.

Visi pašvaldības iepirkumi tiek veikti caur elektronisko iepirkumu sistēmu (www.eis.gov.lv), kas darbojas kā interneta veikals publiskā sektora pasūtītājiem, kurā savas standarta preces piedāvā vairāki piegādātāji. Valsts reģionālās attīstības aģentūra (vai cita centralizēto iepirkumu institūcija), rīkojot atklātus konkursus atbilstoši publisko iepirkumu regulējošo tiesību aktu prasībām, nodrošina standarta preču un pakalpojumu elektronisko katalogu izveidošanu un uzturēšanu saskaņā ar noslēgtajām vispārīgajām vienošanām starp centralizēto iepirkumu institūciju un piegādātājiem.

No š.g. 1.jūlija stājas spēkā Ministru kabineta noteikumi Nr. 353 "Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība", kas nosaka zaļā publiskā iepirkuma principus, prasības un to piemērošanas kārtību, preču, pakalpojumu un būvdarbu grupas, kurām piemēro zaļā iepirkuma prasības, piedāvājuma izvērtēšanas kritērijus, iepirkuma līguma izpildes noteikumus un kontroles kārtību, utt. Līdz ar to Daugavpils pilsētas domes Centralizēto iepirkumu nodaļa zaļos publiskos iepirkumus veic, pamatojoties uz 20.06.2017. Ministru kabineta noteikumiem Nr. 353 "Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība".

Pašvaldības īpašumā esošai vai valsts vai pašvaldības iestādes lietošanā nodotai publiskai ēkai, kuras kopējā telpu platība pārsniedz 250 kvadrātmetrus ir jāveic energosertifikācija. Prioritārā kārtībā ir jāveic ēku energosertifikācija. Tika identificētas visas pašvaldības ēkas, kurām ir veikta vai plānota energosertifikātu izstrāde 2018.g., kā arī noteiktas prioritārās ēkas, kurām nepieciešama energosertifikācija. Energosertifikāta derīguma termiņš ir 10 gadi, bet pagaidu sertifikāta - 3 gadi¹². Pašvaldībai vēlams īstenot ēku energosertifikātos noteiktus ekonomiski pamatotus pasākumus 10 gadu laikā.

Galvenās jomas, kurām ir jāpievērš uzmanība saistībā ar klimata pārmaiņām un pielāgošanās politiku Daugavpils pilsētā, ir:

- ekstrēmo dabas parādību ietekme;
- upes piekrastes teritorijas;
- cilvēku veselība un labklājība;
- reģionālā plānošana;

¹¹ http://www.varam.gov.lv/lat/darbibas_veidi/zalais_publiskais_iepirkums/

¹² Ēku energoefektivitātes likums (06.12.2012.) 7.panta pirmās daļas 5.punkts, 8.panta septītā daļa

- pilsētvides plānošana, būvniecība un transports;
- attīstības sadarbība;
- apdrošināšanas politika.

Daugavpilī adaptācijas pasākumu plāna attīstība notiek pakāpeniski, izvērtējot esošās un nākotnes jūtīgākās grupas, riskus un aspektus. Tiek izvērtēti atbilstošākie risinājumi, veicot novērtējumu un monitoringu. Daugavpils pilsēta kopā ar Daugavpils novadu un Ilūkstes novadu ir izveidojušas apvienoto civilās aizsardzības komisiju. Daugavpils pilsētā ir izstrādāts atsevišķs Civilās aizsardzības plāns. Domes vadības pakļautībā jautājumus, kas skar civilo aizsardzību pilsētā, tai skaitā plūdus, risina Civilaizsardzības organizators. Sakarā ar to, ka š.g. 1.oktobrī stājies spēkā Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likums (05.05.2016.) un veiktas izmaiņas atbilstošos MK noteikumos, Daugavpils pilsētas pašvaldība tuvākajā laikā plāno izstrādāt jaunu Civilās aizsardzības plānu, ņemot vērā arī Nacionālo klimata pārmaiņu pielāgošanās stratēģiju.

Kā nozīmīgākais klimata pārmaiņu risks Daugavpilī ir novērtēti **plūdi**. Daugavpils pilsētas teritorija ir pakļauta applūšanas riskam ar lielu varbūtību. Daugavas upes plūdu izraisītais apdraudējuma risks pieaug ikgadēji, ņemot vērā klimata pārmaiņu ietekmi uz pilsētas infrastruktūru. Šobrīd Daugavpils pilsētu no plūdiem pasargā 19.gs. izbūvētais un 20.gs. 30.gados pagarinātais dambis Daugavas labajā krastā. 20.gs. 30.gados tika uzcelti arī nelieli dambji gar Laucesas upīti, kas daļēji novērša Grīvas applūšanu. Pēdējos 10 gados pavasara plūdu periodā ūdens līmenis 6 reizes pārsniedza iepriekšminēto atzīmi.

Daugavpils pilsētas pašvaldība ir īstenojusi vairākus pretplūdu pasākumus: polderu sūkņu stacijas rekonstrukcija Daugavas ielā 32, Daugavpilī (2009.g.; EUR 1 206 659.96 ar PVN (projekts tika realizēts attīrīšanas iekārtu rekonstrukcijas projekta ietvaros). "Daugavpils pilsētas Grīvas kapu un tiem pieguļošās teritorijas aizsardzība pret paliem un plūdiem inženieraizsardzības būves izbūve zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu 0500 015 6601" (2013.g.; EUR 65 526 ar PVN). "Daugavas ielas nogāzes izskalojumu nostiprināšana ar laukakmeņiem, Daugavpilī" (2013.g.; EUR 14 201 ar PVN).

Izvērtējot veiktos hidroloģiskos un hidrauliskos aprēķinu rezultātus pavasara caurplūdumiem ar varbūtību 1%; 5% un 10% secināms, ka pavasara laikā pastāv appludinājuma riski individuālās apbūves platībām Daugavas labā krastā posmā Bruģu iela – Akmeņu iela – Nometņu iela un kreisā krasta posmā Lielā iela – Judovka – Maļutki (Daugavpils novads). Pasargāt šīs platības no applūšanas iespējams izbūvējot aizsargdambi gar Daugavu, tā norobežojot pieguļošās platības no Daugavas ūdens līmeņa celšanās tiešās ietekmes (2016.g. priekšizpēte "Plūdu un krasta erozijas risku samazināšanas iespēja Daugavpilī" SIA "Zvidze"; VSIA "Meliorprojekts"). Pašvaldība veica hidrotehnisko modelēšanu plūdu un krasta erozijas risku samazināšanai Daugavpils pilsētā Daugavas upes labajā krastā (2017.g. SIA "Procesu analīzes un izpētes centrs").

Stratēģiskā infrastruktūra, potenciāli piesārņotas vietas, kā arī ierobežota finansējuma pieejamība, nosaka pašvaldībai uzsākt pilsētas aizsardzību ar aizsargdambja būvniecību Daugavas upes labajā krastā, Nometņu ielas rajonā, kas tiks veikta SAM 5.1.1. ietvaros. Projekta īstenošana pasargās blīvi apdzīvotas apkaimes, nodrošinot drošu dzīves vidi, aizsargās piesārņoto vietu un piesārņojumu emitējošos objektus no applūšanas, pasargās stratēģisko publisko infrastruktūru, samazinās vides un sociālekonomisko zaudējumu risku, sekmējot pašvaldības izdevumu

samazināšanos sakarā ar plūdu radītajiem zaudējumiem, kā arī samazinās apdraudējumu, sakārtos apkārtējo vidi un labiekārtos krasta zonu.

Turpinot iesākto plūdu un krasta erozijas risku samazināšanas politiku, pamatojoties uz Daugavpils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam, veikto priekšizpēti, modelēšanu un [plūdu riska informācijas sistēmu](#), perspektīvā ir plānots izbūvēt arī Judovkas - Lazovkas aizsargdambi, stiprināt pilsētas hidrotehniskās būves Brjanskas ielā, rekonstruēt Bruģu ielas hidrotehniskās būves ar promenādes zonas iekārtošanu.

Daugavpils pilsētas administratīvās teritorijas applūšanas risks jūtami apgrūtina pilsētas attīstību, apdraud upes un ezeru piekrastes rajonu iedzīvotāju labklājību. Pie ekoloģiskā riska teritorijām pieskaitāmas paaugstinātas bīstamības teritorijas, ko apdraud plūdi. Šīs teritorijas ir noteiktas teritorijas plānojumā, kas atspoguļojas kā apgrūtinājumi zemes robežu plānos un Zemesgrāmatās un ir Civilās aizsardzības dienesta pārraudzībā. Riska teritorijas plūdu laikā nosaka Daugavas un Laucesas upju ūdeņi, kas appludina ievērojamas pilsētas teritorijas.

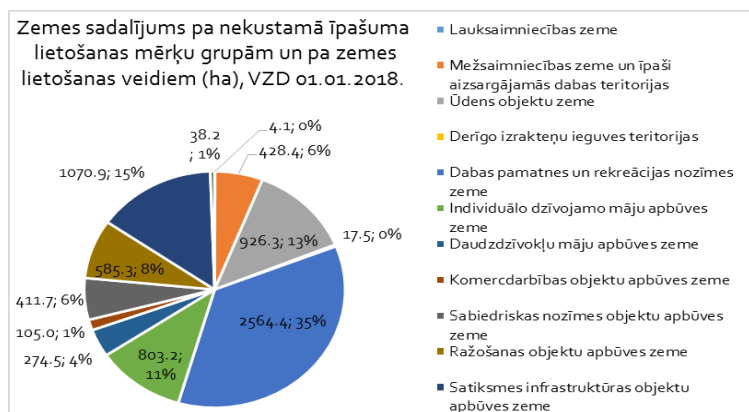
Aplūšanas risku rada gruntsūdeņu līmenis lielākajā pilsētas daļā, kas svārstās no 2 līdz 5m un vairāk attiecībā pret zemes virsmas līmeni. Gruntsūdeņu līmeņa svārstības, galvenokārt, ir atkarīgas no Daugavas un ezera ūdens līmeņa. Pavasaros un rudenos purvainās teritorijas pārplūst.

Pie applūšanas riska teritorijām pieskaitāmas arī teritorijas ar ļoti nestabilām gruntīm, kuras ir pārpurvotas un bez inženiersagatavošanas nevar tikt izmantotas apbūvei. Tās ir gan applūstošās teritorijas, gan teritorijas ar paaugstinātu gruntsūdeņu līmeni. Šādas teritorijas ir Cietoksnim pieguļošās teritorijas, Niderkūnu pļavas, Šuņicai pieguļošās teritorijas, Zirgazara un Plocinu ezeru krastu teritorijas, Čerepovas dūņainā apkārtnē.

Katru gadu pašvaldības speciālisti, savlaicīgi saņemot prognozes no Valsts SIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs", izstrādā pretplūdu pasākumu plānu un to īsteno. Pašvaldības budžeta iestāde „Komunālās saimniecības pārvalde” pilda pārraudzības funkcijas esošajai, vairāku desmitu gadu laikā veidotajai melioratīvajai sistēmai, kā vienotai pilsētas novadgrāvju sistēmai palu un lietus ūdens novadīšanai un nodrošina pašvaldības pārziņā esošo grāvju uzturēšanu, pārraudzību un atjaunošanu. Zemes īpašniekiem, kuru teritorijās atrodas novadgrāvji, ir jāpievērš uzmanība to saglabāšanai, uzturēšanai kārtībā, padziļināšanai.

Lai saglabātu meliorācijas sistēmu un nepieļautu zemju pārpurvošanos, pašvaldība regulāri veic meliorācijas sistēmas sakārtošanu un attīstīšanu (grāvju tīrīšana/ padziļināšana, lietus ūdens kanalizācijas tīkla izbūve un rekonstrukcija, ūdenskrātuvju sakopšana, utt.). Joprojām ir nepieciešamas lielas investīcijas, lai nodrošinātu Cietokšņa fortifikācijas sistēmas ūdens novadīšanas grāvju aizsardzību un atbilstošu apsaimniekošanu.

3.4. Zemes lietojums

Daugavpils pilsētas kopējā teritorijas platība ir 7 229.7 ha, kur 2 564.4 ha (35%) no teritorijas aizņem dabas pamatnes un rekreācijas nozīmes zeme, 1 070.9 ha (15%) – satiksmes infrastruktūras objektu apbūves zeme, 926.3 ha (13%) – ūdens objektu zeme, 3 288.8 ha (45%) – zeme zem ēkām un būvēm, 428.4 ha (6%) klāj meži. Atbilstoši pilsētas teritorijas

plānojumam pilsētas administratīvā teritorija ir sadalīta 25 mikrorajonos. Daugavas upes labajā krastā atrodas 20 mikrorajoni (t.sk. Vēsturiskais centrs un Cietoksnis), Daugavas upes kreisajā krastā - 5 mikrorajoni. Daugavpilī dominē trīs veidu mikrorajoni – guļamrajoni ar masīvu apbūvi un plašu dzīvojamo fondu, industriālās zonas un mazapbūvēti mikrorajoni nomalēs ar applūstošām teritorijām un vāji attīstītu ceļu infrastruktūru. Katram no mikrorajonu tipiēm ir raksturīgas atšķirīgas attīstības tendences, kas jāņem vērā, detalizēti plānojot turpmākos attīstības scenārijus.

Pilsētas **degradētās teritorijas** procentuāli aizņem samērā lielas pilsētas teritorijas un rada draudus pilsētas vides kvalitātei gan no estētiskā viedokļa, gan iespējamā vides piesārņojuma riska viedokļa. Vairākas no degradētajām teritorijām ir arī potenciāli piesārņoto vietu sarakstā. Ikgadēji tiek apsektotas un likvidētas augsnes un ūdens piesārņojošās stihiskās nesankcionētās izgāztuves Daugavpils pilsētas teritorijā, kas pašvaldībai izmaksā vidēji ap 30 000 eiro. Tika izstrādāti projekti par ainaviski degradēto teritoriju (bijušā garāžu kooperatīva "Daugava-2" pieguļošā teritorija, veco Garnizona kapu pieguļošā teritorija, bijušās garāžu kooperatīva "Daugava - 2" pieguļošā teritorija) labiekārtošanu, tas ir grunts planēšana un

reljefa iedobju likvidēšana. Profesionālās izglītības kompetences centrs (PIKC) "Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskolas „Saules skola”" modernizācijas projekta ietvaros tiek pārbūvēta degradēta ēka Saules ielā 2.

Daugavpils pilsētas teritorijā ir daudz degradēto būvju, kas pašreiz pilnībā vai daļēji pamestas (nepabeigtas, neizmantotas, neapdzīvotas, neuzturētas) un kuru esošais stāvoklis apdraud cilvēkus un apkārtējo apbūvi, negatīvi ietekmējot ainavu. Daugavpils pašvaldība regulāri veic degradēto būvju monitoringu. Ņemot vērā to, ka daudz avārijas ēku ir privātīpašnieku rokās pašvaldība var tikai turpināt līdz šim iesākto darbu, cenšoties piespiest īpašniekus veikt ēku sakārtošanu.

No 2015.gada pašvaldībā ir Īpašuma pārvaldīšanas departaments, kurš nodrošina pašvaldības nekustamo īpašumu pārvaldīšanu (pašvaldības nekustamā īpašuma tiesiska sakārtošana, apsaimniekošana un attīstība), veicinot nekustamā īpašuma uzlabošanu, tajā skaitā apkārtējās vides kvalitātes saglabāšanu un paaugstināšanu atbilstoši piešķirtajiem finanšu resursiem. Ikgadēji tiek veikti degradēto pašvaldības nekustamo īpašumu sakārtošanas darbi, nekustamo īpašumu atsavināšana, pašvaldības īpašumu reģistrācija Zemesgrāmatā un vidi degradējošu būvju nojaukšana (nojauktas ēkas Tērvetes ielā 29, Indras ielā 9A, Lāčplēša ielā 36/38, Minskas ielā 1A, Dzintaru ielā 83, Aiviekstes ielā 1, šķūņi Meža ielā).

Daugavpils pilsētas pašvaldībā ir apzinātas piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas. Pēc LVĢMC informācijas Daugavpils pilsētas teritorijā ir reģistrētas trīs piesārņotas vietas - Daugavpils siltumstacija Nr. 2, VAS "Latvijas dzelzceļš" LRC "Lokomotīvu serviss" un AS "Lokomotīve", 24 potenciāli piesārņotas vietas un deviņas vietas, kas nav potenciāli piesārņotas.

Piesārņotajā vietā - Siltumcentrāle Nr. 2, Silikātu ielā 2 piesārņojumu rada virszemes rezervuāri 2 x 2000 m³ un 3 x 3000 m³. Pētījumi veikti 1993.-1994.g. 7 novērošanas urbumos, konstatēts

piesārņojums ar naftas produktiem 859 mg/l. Notiek regulāra objekta apsekošana un gruntsūdeņu monitorings. Būtu nepieciešams veikt vietas sanācību.

Piesārņotā vietā - VAS "Latvijas dzelzceļš" LRC "Lokomotīvu serviss" Lokomotīvu depo slēgtā naftas produktu izgāztuve, Preču ielā 2. Bijušais dīķis pilsētas ZR daļā, kurš 20.gs. 50-60 gados tika izmantots kā pārstrādāto naftas produktu rezervuārs. 6 urbumos novērots pazemes ūdeņu piesārņojums ar peldošiem naftas produktiem. 2000.g. SIA „Pētnieks” un SIA „Balt-Ost-Geo” sastādīja jaunu programmu gruntsūdens piesārņojuma izpētei un sanācijas projekta izstrādei. Tiek veikts gruntsūdeņu monitorings. Būtu nepieciešams veikt vietas sanācību.

Piesārņotajā vietā - AS "Lokomotīve", Marijas ielā 1 bija konstatēts naftas produktu piesārņojums un peldošu naftas produktu slānis. Pētījumi veikti 1993.-1994.g. 10 novērošanas urbumos, kā arī 2001.g. Tiek veikts gruntsūdeņu monitorings. Piesārņojuma likvidācijai, AS "Lokomotīve", projekta ietvaros, veica naftas produktu atsūknēšanu un teritorijas sanācību.

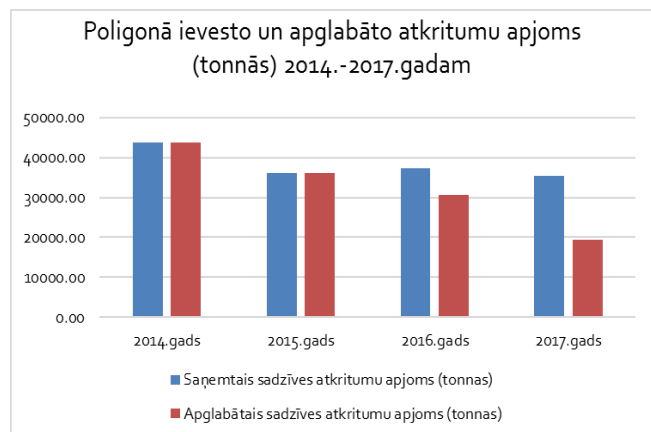
DAP 2020 un TP 2018 paredz ražošanas objektu izvietojumu esošajās vēsturiskajās rūpnieciskajās teritorijās, veicot to rekonstrukciju un modernizāciju. Esošo ražošanas teritoriju infrastruktūras uzlabošana, labiekārtojot ceļus un veicinot ražošanas zonas pieejamību. Uzņēmējdarbības attīstībai ir uzsākti infrastruktūras sakārtošanas projekti SAM 5.6.2. ietvaros līdz 2020.gadam.

Daugavpils pilsētas teritorijā atrodas vairākas degradētās teritorijas:

N.p.k.	Noteikta degradētā teritorija	Sakārtošanas pasākumi
1.	bijušā „Daugavpils gaļas kombināta” rūpnieciskā teritorija Križos	2016.gadā apstiprināts lokālpilnvarojums zemes vienībām Križu mikrorajonā, Viršu ielas rajonā ražošanas objektu apbūves teritorijas izveidei. Plānots sakārtot SAM 5.6.2. ietvaros
2.	bijušās Ķīmiskās šķiedras rūpnīcas teritorija - pilsētas Ziemeļu industriālais rajons	2013. gadā ir apstiprināts detālpilnvarojums „Ielu izveide Ziemeļu industriālajā zonā”, uz kura pamata ir izstrādāts būvprojekts un īstenots infrastruktūras atjaunošanas ERAF projekts, I. kārtā, plānots turpināt SAM 5.6.2. ietvaros
3.	Čerepovas rūpnieciskajā zonā	2017.gadā īstenota infrastruktūras sakārtošanas projekta I. kārtā, plānots īstenot II. kārtu SAM 5.6.2. ietvaros
4.	kvartāli Gajokā	plānots sakārtot SAM 5.6.2. ietvaros
5.	bijušā uzņēmuma „Daugavpils zieds” teritorija Forštadtē	2009. gadā ir apstiprināts detālpilnvarojums Vidzemes ielā 134A un tai pieguļošajai teritorijai, kas vēl nav realizēts (teritorija daļēji apbūvēta ar privātmājām). Plānota teritorijas sakārtošana līdz 2020.gadam, nododot privātmāju apbūvei.
6.	bijušās noliktavu teritorijas aiz Cietokšņa Lidotāju ielā	Teritorijā esošajās ēkas notiek uzņēmējdarbība
7.	bijusī sanatorija „Mežciems” (privātais investīciju objekts)	Privātīpašumā esošā teritorija. Investīcijas nav veiktas.
8.	bijusī autoremonta rūpnīca Motoru ielā (teritorija daļēji tiek izmantota ražošanas vajadzībām)	Plānots izstrādāt būvprojektu un veikt ielu pārbūvi SAM 5.6.2. ietvaros
9.	garāžas Līginišķu ielā	Garāžas nojauktas. Notika teritorijas sakārtošana.

Daugavpils pilsētas teritorijā neatrodas atkritumu izgāztuves vai poligoni – sadzīves atkritumu poligons izvietots Daugavpils novada Demenes pagastā. SIA „Atkritumu apsaimniekošanas Dienvidlatgales starppasvaldību organizācija” veic reģionālā sadzīves atkritumu apglabāšanas poligona “Ciniši” apsaimniekošanu Dienvidlatgales reģiona atkritumu radītājiem, šķiroto atkritumu savākšanas laukuma – Līginišķu ielas rajonā, Daugavpili apsaimniekošanu un no 2017.gada sniedz atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus atkritumu radītājiem Daugavpils pilsētas pašvaldības teritorijā, tas ir sadzīves atkritumu un māsaimniecībās radīto būvniecības atkritumu savākšana, pārvadāšana, pārkraušana, šķirošana un uzglabāšana attiecīgajā sadzīves

atkritumu apsaimniekošanas zonā. Uzņēmuma politika aizsargā vidi, apsaimnieko ienākošos atkritumus, reģenerē materiālus, kompostē, šķiro, apstrādā atkritumus izvietojot tos sadzīves atkritumu poligonā. No 2016. gada visi atkritumi tiek nogādāti poligonā. No tiem tiek atdalīti

otreizēji izmantojamie materiāli, inertie materiāli, kompostēšanas materiāli un materiāli, kurus var izmantot enerģijas iegūšanai. Atšķīrotie materiāli tiek sapresēti un nodoti tālākai pārstrādei. Bioloģiski noārdāmie atkritumi tiek izmantoti kā materiāli poligona aizpildīto šūnu pārklāšanai. Bioloģiski noārdāmie atkritumi zaļie dārzeņi un parku atkritumi, virtuves atkritumi u.c. kompostējamie atkritumi tiek nogādāti kompostēšanas laukumā, kur netiek veikta kompostēšana, kam par iemeslu ir atbilstošas

komposta smalcināšanas un maisīšanas tehnikas trūkums. Kad ar laiku būs saražots komposts, to poligons nodos komersantiem, kuri varēs to izmantot saimnieciskās darbības veikšanai (piemēram, apzaļumošanas darbiem). Pašvaldība veic vairākus pasākumus atkritumu apsaimniekošanas sistēmas uzlabošanai. 2016.gadā īstenots KF projekts „Papildus infrastruktūras izveide sadzīves atkritumu poligonā „Ciniši””, kura ietvaros tika paplašināts lielgabarīta atkritumu īslaicīgās uzglabāšanas laukums, izveidots priekšapstrādes iecirknis (25 tonnas/stundā), palielināta infiltrāta savākšanas un attīrīšanas sistēmas kapacitāte, izbūvēta poligona gāzu savākšanas sistēma, gāzes sadedzināšanas lāpa, paplašināts kompostēšanas laukums, izveidota poligona tehnikas mazgātava, izbūvēta poligona iekšējo pievadceļu būvniecības II.kārta, izveidots ugunsdzēsības un apsardzes prasībām atbilstošs kontūrceļš. Poligons ir aprīkots ar novērošanas urbumu tīklu un tiek nodrošināts regulārs vides monitorings. Tās ļāva samazināt apglabājamo bioloģiski noārdāmo atkritumu daudzumu līdz 50%. Pamatojoties uz SIA "Atkritumu apsaimniekošanas Dienvidlatgales starppašvaldību organizācija" uzņēmuma datiem, 2016.gadā pārstrādei nodoto šķīrotu atkritumu apjoms ir 10 reizes lielāks nekā 2013.gadā. Šobrīd visi poligonā ievestie atkritumi tiek šķīroti priekšapstrādes centrā, gan papildus manuāli. Piemēram, 2017.g. no tūkst. 35426.860 tonnu ievesto atkritumu tika atdalīts papīrs (344.520 t), atdalīts PET un plēve (388.740 t), atdalīts koks (156.920 t), atdalīts metāls (356.872 t), atdalīts stikls (39.480 t). 2017.gadā no atkritumiem atdalīto otrreizējo materiālu realizācija (saņemts – pārstrādāts) tika īstenota attiecībā 1:1, t.i., visi saņemtie atkritumi tika pārstrādāti 100% apmērā.

Jānorāda, ka Latvijā nav pilnībā izveidota bīstamo atkritumu savākšanas sistēma sadzīvē radušos bīstamo atkritumu savākšanai no iedzīvotājiem, jo iedzīvotājiem ir iespējams nodot tikai atsevišķu veidu sadzīvē radušos videi kaitīgo preču atkritumus (piemēram, baterijas, akumulatorus, EEIA).

2017.gadā ir uzsākts KF projekts “Materiāltehnikās bāzes modernizēšana šķīrotu atkritumu savākšanas sistēmas kapacitātes uzlabošanai”, kura ietvaros tiks iegādāts specializētais autotransports šķīrotu atkritumu savākšanai no privātmāju sektora, uzlabojot dalītās atkritumu vākšanas sistēmu, nodrošināti sabiedrības izglītošanas pasākumi. Realizējot projektu, tiks sasniegts tā mērķis – samazināts poligonā ievesto nešķīrotu sadzīves atkritumu daudzums, kā arī pašvaldības iedzīvotājiem tiks nodrošināta iespēja noteiktā laikā nodot sašķīrotos atkritumus.

Daugavpils administratīvajā teritorijā ir 15 sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punkti (noslēgti līgumi), kur ir pieejami divu veidu konteineri (zaļās krāsas – sadzīves atkritumiem, zilās krāsas – iepakojuma materiāliem) ar tilpumu 0,24 m³ un 1,1 m³. Materiāla izvešana tiek veikta bez maksas. No 2015.gadā Daugavpilī darbojās šķīrotu atkritumu savākšanas laukums Daugavpils pilsētas

apkaimē - Liģinišķos, bet līdz 2020.gadam plānots izbūvēt vēl 3 ūķiroto atkritumu savākšanas laukumus Ķīmijā, Dzelzceļniekā un Cietoksnī.

Liģinišķu mikrorajona ūķiroto atkritumu savākšanas laukumā tiek pieņemts 7 veidu saūķirotais materiāls, kas ir derīgs otrreizējai pārstrādei (stikla iepakojums (klases kods 200102); plastikāta un PET iepakojums (klases kods 200139); papīra un kartona iepakojums (klases kods 200101); metāla iepakojums (klases kods 200140); liela izmēra atkritumi (klases kods 200307); citas nederīgas elektriskās un elektroniskās iekārtas, kuras neatbilst 200121, 200123 un 200135 klasei (klases kods 200136); nolietotas riepas (klases kods 160103)).

Pašvaldības kapitālsabiedrība SIA "Daugavpils ūdens", sākot ar 01.03.2016., piedalās INTERREG Baltijas jūras reģiona transnacionālās sadarbības programmas IWAMA projektā, kura ietvaros plānots veikt investīcijas jaunajā pārvaldības sistēmā notekūdeņu attīrīšanas iekārtās, lai samazinātu enerģijas izmaksas, veicot notekūdeņu attīrīšanas iekārtu energoauditu, notekūdeņu dūņu pārstrādes auditu, kā arī plānota pieredzes un informācijas apmaiņa, dalība apmācībās. 2014.gadā tika īstenots ES projekts "Notekūdeņu attīrīšanas procesā radušos lieko dūņu utilizācija (kompostēšana) PRESTO", kura ietvaros tika veikta skiču projekta un detalizētu tehnisko specifikāciju sagatavošana. Dūņu, kas tiek atūdeņotas, apsaimniekošanas problēma ir viena no svarīgākajām. Kaut arī jaunas dūņas tiek izvestas pārstrādei uz SIA „AD Biogāzes stacija”, tomēr stratēģiski tas nav labs risinājums – pilsētai ir vajadzīgas neatkarīgas iespējas dūņu pārstrādei. SIA "Daugavpils ūdens" jau ilgu laiku meklē iespējas ūīs problēmas atrisināšanai. Viens no piedāvātiem risinājumiem ir dūņu kompostēšanas lauka ierīkošana, un kā viens no soļiem ūajā virzienā kļuva projekts PRESTO, kura ietvaros tika plānots sagatavot dūņu kompostēšanas laukuma skiču projektu un iepirkuma dokumentāciju.

3.5. Ūdens

Pilsētas dabiskais hidrogrāfiskais tīkls sastāv no aptuveni 25 elementiem, ieskaitot lielus un mazus ezerus, Daugavas upi, mazas upes, strautiņus un dīķus. Daugavas un Laucesas upēm ir atklāta tipa ieleja, kas ir vērtīgs ekoloģiskais, ainaviskais un rekreācijas elements pilsētā. Lai novērstu pilsētas applūšanu, centrālajā pilsētas daļā Daugava ietverta aizsargdambjos. Mazās upes ir daļēji meliorētas un zaudējušas savu dabisko īpatnību, kā arī to ainaviskā un rekreācijas vērtība gandrīz nav izmantota. Daugavas upei, Lielajam Stropu ezeram (417,9 ha) un ūūņazaram (74,8 ha) ir piešķirts publisko ezeru un upju statuss.

Pilsētas teritorijā ir sekojoši ūdens objekti: Daugavas upe, 12 ezeri - Lielais Stropu ezers, Mazais Stropu ezers, ūūņazars, Trikarts, Zirgazars, Mazais Trikartu ezers, Gubiščes ezers, Bezdonkas ezers, Plocins, Stropaka ezers, Torfjanka un Porohovka; divas mākslīgās ūdenstilpes - Esplanādes ūdenskrātuve un Ruģeļu ūdenskrātuve; trīs dīķi - Ruģeļu dīķi, Vītolu ielas dīķis, Valkas ielas dīķis; četras mazas upes - Laucesa, Meļņička, Čornajas upe un ūūņica; Stropu kanāls; Mežciema avots un Esplanādes purvs.

Pilsēta ir bagāta ar pazemes ūdeņiem. Daugavpils Jaunbūves mikrorajonā Lielā Dārza un Tukuma ielu rajonā 554 m dziļumā konstatēti nātrija hlorīda slāņi ar paaugstinātu bromu saturu. Hlorīda tipa minerālūdeņi un bagātīgi ārstniecisko dūņu krājumi ir sastopami Mežciema mikrorajonā.

Saskaņā ar Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra datu bāzes informāciju, Daugavpils pilsētas teritorijā atrodas arī divas sālsūdens atradnes – „Mežciems, Būvnieks” un „Mežciems san.”, kā arī sešas saldūdens atradnes: „Grīva (Daugavpils)”, „Ditton (Daugavpils)”, „Daugavpils depo”, „Ķīmiķu ciemats (Daugavpils)”, „Daugavpils gaļas kombināts” un „Kalkūni (Daugavpils)”.

Saskaņā ar Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāna 2016.- 2021. gadam informāciju, nozīmīgi piesārņoti gruntsūdeņi ir Križu dūņu lauku un izgāztuves teritorijā (40 ha)

(Līksna D494). Križu dūņu laukos joprojām notiek „Daugavpils ūdens” notekūdeņu dūņu uzglabāšana ievērojamos apjomos, potenciāli veicinot piesārņojuma palielināšanos un izplatību. Ievērojot Eiropas Komisijas norādījumus par nepieciešamību iegūt papildus informāciju par pieļaujamās nitrātu koncentrācijas pārsniegšanas iemesliem pazemes ūdensobjekta D10 novērojumu stacijā Grīva (Daugavpils). 2010.gadā izpētes mērķis bija noteikt gruntsūdeņu plūsmas virzienus un gruntsūdeņu piesārņojuma izplatību. Pētījuma rezultātā tika noskaidrots, ka šis piesārņojums ir lokāls, klasificējams kā punktveida avota izraisīts piesārņojums un nav saistīts ar izkliedēto piesārņojumu no lauksaimniecības vai citiem avotiem, un ka tas neraksturo reģionālo gruntsūdeņu stāvokli.

Pēc Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāna 2016.- 2021. gadam informācijas Laucesas upei (D496, Daugavpils 7,53 km²) ir vidēja ekoloģiskā kvalitāte pēc Latvijas metodikas. Atšķirīgs vērtējums Laucesas upei (Latvija – vidējā kvalitāte, Lietuva - laba) izskaidrojams arī ar to, ka Lietuvas teritorijā ietilpst šīs upes augštece līdz ietekai Laucesas ezerā; savukārt Latvijas teritorijā šī upe iztek no Laucesas ezera, un tās ūdens kvalitāti ietekmē ezera stāvoklis, ko abās valstīs attiecīgi vērtē, kā sliktu vai vidēju. Savukārt Latvijas teritorijā pārrobežu ūdensobjekts *Daugava* D500 pēc bioloģiskajiem, fizikāli-ķīmiskajiem un hidromorfoloģiskajiem kvalitātes rādītājiem ir iedalīts vidējā ekoloģiskās kvalitātes klasē, bet pēc prioritāro vielu koncentrācijas datiem – labā ķīmiskās kvalitātes klasē.

Ezeru kvalitātes uzlabošanai šobrīd tika izstrādāti ezeru apsaimniekošanas un ekspluatācijas noteikumi ezeru apkārtnes un ūdens izmantošanai, piemēram, Lielajam Stropu ezeram ir izstrādāti zivsaimnieciskās ekspluatācijas noteikumi.

Pašvaldība veic ūdens objektu labiekārtošanas pasākumus, kuru ietvaros tiks uzlabota pilsētvides rekreācijas infrastruktūra, samazināta eitrofikācija un minimizēta antropogēna ietekmē. Lai uzlabotu virszemes ūdeņu kvalitāti, tiks pastiprināti uzraudzīta un novērsta arī nelegālā būvniecība ūdensobjektu aizsargjoslās. Plānojot virszemes ūdeņu kvalitātes uzlabošanas pasākumus, īpaša uzmanība tiks pievērsta ūdensobjektiem, kuri iekļauti to ūdensobjektu sarakstā, kuros pastāv risks nesasniegt Ūdens apsaimniekošanas likumā noteikto labu virszemes ūdeņu stāvokli likumā paredzētajā termiņā (saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 418 „Noteikumi par riska ūdensobjektiem”).

Kopumā kvalitatīvi (tīri un pieejami) ūdens resursi ir liela vērtība jebkurai pilsētai un tam ir gan ainaviska, gan rekreatīva nozīme. Pilsētas iedzīvotāji var izmantot objektus atpūtai pie ūdeņiem – peldēšanai, ūdenssportam, makšķerēšanai, u. c. brīvā laika aktivitātēm, kas nepieciešamas augstas dzīves kvalitātes nodrošināšanai. Diemžēl pilsētas teritorijā publiskās Daugavas upes peldvieta netiek izmantota ierobežotas pieejas un palu laika ūdens līmeņa paaugstināšanās dēļ.

TP 2018 ir iekļauts piemērotās vietās veikt peldvietu labiekārtošanu, paredzēt aizliegumu peldvietās izmantot motorizētus peldlīdzekļus. Plānojums nosaka arī Daugavā, Lielajā Stropu, Mazajā Stropu un Šuņazarā tikai motorizēto peldlīdzekļu ar elektrisko dzinēju izmantošanu. Daugavpils teritorijā ir labiekārtotas 5 pludmales: Lielā Stropu ezera krastā - 2 pludmales un Šuņazara krastā – 3. Pilsētas iedzīvotāji var tās izmantot atpūtai pie ūdeņiem – peldēšanai, ūdenssportam, makšķerēšanai, u. c. brīvā laika aktivitātēm. Trīs Daugavpils oficiālās peldvietas – Lielā Stropu ezera pilsētas peldvieta, Lielā Stropu ezera peldvieta „Stropu vilnis” un Šuņazara peldvieta Vecās Forštadtes mikrorajonā, ir iekļautas “Veselības inspekcijas” novēroto peldvietu

sarakstā. Oficiālo peldvietu ūdeņu monitoringu par valsts budžeta līdzekļiem veic Veselības inspekcija atbilstoši MK not. Nr.608 (06.07.2010.). Vienu ūdens paraugu ņem pirms katras peldsezonas sākuma. Ņemot vērā attiecīgajā ūdens paraugā iegūtos kvalitātes rādītājus, katrā peldsezonā analizē ne mazāk kā četrus ūdens paraugus. Starp paraugu ņemšanas laikiem nosaka vienmērīgus intervālus visā peldsezonas laikā. Minētais intervāls nepārsniedz vienu mēnesi. Oficiālā peldsezona Latvijā sākas 15.maijā, beidzas 15.septembrī. Šajās peldvietās 2012.g. peldūdens kvalitātes pārbaudēs paaugstināts mikrobioloģiskais piesārņojums netika konstatēts.

Daugavpils pilsētas pašvaldībā, sadarbībā ar Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātnisko institūtu „BIOR” (ZI „BIOR”), no 2011.gada nodrošina peldvietu monitoringu neoficiālajās peldvietās - Ruģeļu ūdenskrātuves peldvieta, Stropaka ezera peldvieta, Mazā Stropu ezera peldvieta, Porohovkas ezera peldvieta, Esplanādes ūdenskrātuves peldvieta, Zirgazara peldvieta, Plotičku ezera peldvieta, divas jaunas peldvietas Šuņazara pretējā krastā, kurās netiek veiktas peldūdens kvalitātes pārbaudes par valsts līdzekļiem. Peldvietai „Stropu vilnis” un otrai Daugavpils pilsētas peldvietai pie Stropu ezera ikgadēji tiek piešķirts Zilais karogs, kas ir peldvietas ekoloģijas kvalitātes rādītājs. Peldvietas kvalitātes sertifikātu var saņemt arī citas pilsētas peldvietas.

Blakus jaunajam DU dabaszinātņu un inženierzinātņu laboratoriju korpusam tika labiekārtots Esplanādes skvērs ar modernu Baltijā pirmo veloparku un pludmali ar modernu bērnu rotaļlaukumu. Veikti krastu tīrīšanas darbi: Gubišces ezerā, Šuņazars, Stropaka ezers, Lielais Stropu ezers, Trikartu ezers, Daugavas upes krastā, Šūņu/Zeltkalna ielas krustojumā ūdenstilpne, Laucesas upes pie ietekas Daugavā, Šuņicas upes, Mazais Stropu ezers, Trikartu ezers. Plānots veikt ūdenstilpes atjaunošanu Liģinišķu ielas rajonā, gruntsūdeņu savākšanas vajadzībām Ūdens un Baznīcas ielu rajonā, kā arī vairāku peldvietu izveide pie pilsētas ūdensobjektiem.

No 2015.gada pašvaldība aktīvi īsteno zivju resursu pavairošanas programmu Daugavpils pilsētas dabiskajās un mākslīgi veidotajās ūdenstilpnēs. Lielajā Stropu ezerā ielaisti 40 000 līdakas un 25 000 zandarta mazuļu, Stropakas ezerā un Šuņazarā ielaisti 10 000 līdakas mazuļu, Lielā Stropu ezerā un Mazā Stropu ezerā ielaisti līdaku mazuļi, Lielā Stropu, Mazā Stropu, Šuņazara un Stropakas, Porohovkas ezeros un Esplanādes dīķī ielaisti karpu un baltā amūra mazuļi. Plānots šogad ielaist karpu mazuļus Esplanādes ūdenskrātuvē, dīķos Ķīmijas un Jaunas Forštades mikrorajonos.

Daugavpils pilsētas **ūdenssaimniecība** atrodas uzņēmuma SIA “Daugavpils ūdens” pārziņā. Šobrīd Daugavpils pilsētas centralizētai ūdensapgādei ir pieslēgti vairāki mikrorajoni: Centrs,

Esplanāde, Cietoksnis, Ķīmija, Kalkūni, Ezer mala, Jaunā Forštade, Dzelzceļnieks, Gajoks, Križi, Čerepova, Vecstropi, Mazie un Jaunie Stropi. Daļēji tika pieslēgti Grīvas, Ruģeļu, Jaunbūves, Viduspoguļankas un Vecā Forštades mikrorajoni. Joprojām centralizētas ūdensapgādes nav Vizbuļos, Dzintaros, Mežciemā, Judovkā, Niderkūnos, Liģinišķos, kuros ūdensapgādei izmanto galvenokārt grodu akas, retāk cauruļveida akas (sadzīvē sauc par spīci), un sabiedriskās akas, t.i., atsevišķas pazemes akas, no kurām ūdeni izmanto vairākas apkārtējās mājas. Biežāk tiek izmantotas kvartāra horizontu akas, dziļāku horizontu akas tiek izmantotas retāk. Šo aku ūdens ir diezgan ciets, ir konstatētas dzeramā ūdens kvalitātes neatbilstības mikrobioloģiskajiem rādītājiem. Lielākā daļa no iedzīvotājiem, kam netiek nodrošināti centralizēti kanalizācijas pakalpojumi, notekūdeņus novada septiskajās tvertnēs vai izsmelamās bedrēs.

Ūdens iedzīvotāju vajadzībām tiek iegūts no ūdensgūtnēm "Ziemeļi", "Vingri" un "Kalkūni" ar kopējo jaudu 41 tūkst. m³/diennaktī. Ūdensgūtnēm tika izveidotas un apstiprinātas aizsargjoslas. Iedzīvotājiem pieejams atdzelžots ūdens bez hlora apstrādes. SIA „Daugavpils ūdens” ūdens ieguves un apgādes sistēma, notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas process atbilst ISO 9001:2008 standarta prasībām. Kontroli par kvalitatīvu ūdensapgādi un kanalizācijas pakalpojumu sniegšanu nodrošina kapitālsabiedrības ūdens kvalitātes kontroles laboratorija, kura akreditēta Latvijas nacionālajā akreditācijas birojā.

SIA „Daugavpils ūdens” veic notekūdeņu mehānisko, bioloģisko un nosēdumu attīrīšanu. Pilsētas kanalizācijas tīkla kopējais garums ir 242 km, darbojas 54 kanalizācijas sūkņu stacijas (KSS), galvenā KSS - „Kandavas” un bioloģiskās attīrīšanas iekārtas. Notekūdeņu attīrīšanas iekārtu ražotspēja ir 22 tūkst.m³ (max jauda - 50 tūkst. m³) diennaktī. Savukārt maģistrālo ūdensvada tīkla kopējais garums pilsētas teritorijā ir 275 km.

Latvijā pieļaujama dzeramās ūdens zuduma līmenis ūdensapgādes ārējos tīklos netiek regulēts, taču atbilstoši ANO EK datiem¹³, gadījumā, ja ūdensapgādes tīkli atrodas labā tehniskajā stāvoklī un to apkalpošana notiek pietiekošā apjomā, ūdens zudumi ūdensapgādes tīklos nepārsniedz 15%-20% no kopējā tīklos padotā ūdens apjoma. Savukārt, minimālie zudumi ir neizbēgami, atkarībā no tīklu vecuma un patēriņa, svārstās no 2.4 m³ līdz 7.1 m³ uz vienu tīklu kilometru diennaktī, kas Daugavpils situācijā nozīmē no 5% līdz 15.8%. Jāņem vērā, ka absolūtā neizbēgamo zudumu vērtība nav atkarīga no ūdens patēriņa, savukārt relatīvā ir atkarīga - jo lielāks ir ūdens patēriņš, jo mazāki ir zudumi.

Ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu patēriņa līmenis (piem., notekūdeņu daudzums samazinās, tomēr pieaug kaitīgo vielu koncentrācija) šobrīd ir mazāks nekā Uzņēmuma ražošanas jauda.

Cilvēki kļūst taupīgāki. Pēc ūdensmērītāju ieviešanas vidējais patēriņš uz vienu iedzīvotāju samazinājās no vidēji 7.5 m³ līdz 2.4 m³, un tam vēl ir tendence samazināties. Tas atkal ietekmē tarifu, jo ražošanas infrastruktūra ir aprēķināta pamatojoties uz citiem patēriņa datiem. Pēdējos gados arī redzama ilgtermiņa taupīšanas tieksme, jo cilvēki cenšas pašlaik izmantot ekonomiskāku santehniku un mājas aprīkojumu, otrreizēji izmanto ūdeni.

SIA „Daugavpils ūdens” piesaista ES finanšu instrumentu finansējumu ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas attīstībai. Laika posmā no 2007. līdz 2009.gadam tika realizēts KF projekts "Ūdenssaimniecības attīstība Daugavpilī, II kārtā", kura ietvaros tika veikta gan centrālo attīrīšanas iekārtu modernizācija, lai uzlabotu apstrādāto notekūdeņu kvalitāti un novērstu smaku, gan ūdensapgādes un kanalizācijas tīkla izbūve un rekonstrukcija. 2011. gadā uzsākta projekta "Ūdenssaimniecības attīstība Daugavpilī, III kārtā" realizācija. Saskaņā ar projektu tika izbūvēti 33 km jaunu ūdensvada un 36 km kanalizāciju tīklu galvenokārt Grīvas, Nīderkūnu, Stropu, Ruģeļu, Jaunbūves un Jaunās Forštadtes mikrorajonos, 16 jaunu kanalizācijas sūkņu staciju, maģistrālā ūdensvada un kanalizācijas kolektoru izbūve, kā arī mikrorajona Križi ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu savienošana ar centralizētajām pilsētas sistēmām. Pēc projektu pabeigšanas, uzreiz pieslēdzās tikai ap 35% iedzīvotāju, kuriem tika nodrošināta iespēja pieslēgties jaunizbūvētiem tīkliem, ar katru gadu pieslēdzās 1-2%. Ņemot vērā zemu pieslēgšanās aktivitāti, pašvaldība nodrošina atbalstu privātmāju pieslēgšanai pie centralizētās ūdensapgādes vai kanalizācijas sistēmas, pamatojoties uz 27.10.2016. saistošajiem noteikumiem Nr. 47 "Par līdzfinansējumu nekustamā īpašuma pieslēgšanai centralizētajai ūdensapgādes vai kanalizācijas sistēmai".

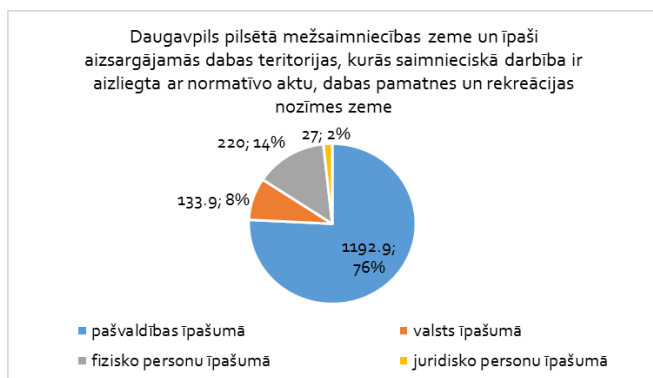
¹³ С. Иванов «Прогнозирование и оценка утечек воды из водопроводных сетей», ВПИ 1997 год.

Perspektīvā teritorijas plānojums piedāvā risināt jautājumu par attālāko apbūves mikrorajonu – Niderkūnu, Judovkas, Mežciemu ūdensapgādi un notekūdeņu novadīšanu. KF projekta “Ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas attīstība Judovkas rajonā, Daugavpilī” ietvaros līdz 2020.gadam plānots veikt tīklu paplašināšana Judovkas mikrorajonā, ietverot to Daugavpils aglomerācijas robežās.

3.6. Daba

Būtiska Daugavpils pilsētas **ainavas un bioloģiskās daudzveidības** sastāvdaļa ir plašās mežu un mežaparku teritorijas. Bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai tiek veikta pilsētas pašvaldības īpašumā esošo mežu zemes adekvāta un ekonomiski pamatota apsaimniekošana, novērsta meža saguma samazināšana, tiek veicināta apmežoto teritoriju palielināšana. Pašvaldība katru gadu veic vairākus mežsaimniecības darbus, tas ir atjaunoto meža platību agrotehnisko kopšanu, putnu būru tīrīšanu, sanitārās cirtes, mineralizēto joslu kopšanu, ugunsdrošības uzraudzību, atkritumu izgāztuvju izvešanu. Periodiski tiek veikta koku stādīšana, būru izgatavošana un izlikšana, meža inventarizācija, jaunaudžu kopšana, apaugumu nociršana un novākšana gar meža ceļiem, īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu un īpaši aizsargājamo biotopu noteikšana. Laika posmā no 2013.g. līdz 2017.g. pilsētas mežos tika iestādīti 18500 priežu stādi.

Kopējā mežu platība pilsētas administratīvajās robežās ir 1573.8 ha, no tiem 76% ir pašvaldības meži (1192.9 ha), 16 % privātie meži (247 ha) un 8 % valsts meži (133.9 ha). Saskaņā ar VZD datiem, mežs tiek skatīts gan pie mežsaimniecības zemes un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, gan dabas pamatnes un rekreācijas nozīmes zemes. Desmit gadu laikā pilsētas administratīvajā teritorijā meža platības samazinājās par 3,3 %, kas saistāms galvenokārt ar privāto mežu teritoriju apbūvi un meža zemju transformāciju.

Mežsaimniecības zemes un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kurās saimnieciskā darbība ir aizliegta ar normatīvo aktu, kopējā platība pilsētas administratīvajās robežās ir 428.4 ha¹⁴, kas ir būtiska Daugavpils ainavas sastāvdaļa. Meži ir izvietoti Mežciema, Križu, Ruģeļu un Jauno Stropu mikrorajonu teritorijās. Pilsētas mežiem ir daudzfunkcionāls raksturs. Tie veic gan sanitāri-higiēniskās funkcijas – aiztur

piesārņojošās vielas un troksni, gan rekreācijas funkcijas – kalpo kā vide iedzīvotāju aktīvai atpūtai. Mežam ir liela nozīme pilsētas mikroklimata regulācijā, vides, kā arī bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā.

Lielākā daļa mežu un aizsargājamo dabas teritoriju, kurās saimnieciskā darbība ir aizliegta ar normatīvo aktu, zeme (76% no kopējās platības jeb 320.3 ha) pieder pašvaldībai, 15% jeb 63.8ha pieder fiziskām personām un 9% jeb 38.6ha mežu pieder valstij vai valsts institūcijām. Lielākā daļa dabas pamatnes un rekreācijas nozīmes zemes ir pašvaldības īpašumā vai pašvaldībai piekritīgā zeme.

Meža ugunsgrēku ierobežošanā pašvaldību institūcijas iesaistās pēc attiecīgās Valsts meža dienesta amatpersonas mutiska pieprasījuma, saskaņā ar republikas pilsētu un novadu civilās aizsardzības pasākumu plāniem un sadarbības līgumiem.

¹⁴ VZD, 01.01.2018.

Meža loma pilsētas attīstībā ir ne tikai ainaviska – mežs ir arī lieliska atpūtas vieta daugavpiliešiem, kur pavadīt brīvo laiku prom no pilsētas steigas, neizbraucot ārpus pilsētas robežām. Pilsētas teritorijas plānojumā ir jāparedz stingrākas prasības meža zemju transformācijai, lai nodrošinātu Daugavpils pilsētas teritorijā esošo mežu ekosistēmas maksimālu saglabāšanos.

Latvijas Valsts mežzinātnes institūts „Silava” veica pētījumu “Priežu audžu tiklapsesnes monitorings un rekomendācijas tās radīto bojājumu ierobežošanai” un rekomendēja pašvaldībai veikt noteiktus pasākumus, lai veicinātu mežaudžu vitalitāti turpmākajos gados (iztīrīt putnu būrus, sanitārā cirtē jāizzāģē stumbra kaitēkļus (priežu lūksngraūža u.c.) invadētas priedes, veikt vizuālu defoliācijas novērtēšanu ar drona palīdzību, informēt sabiedrību par situāciju savairošanās skartajā teritorijā zinātnisko izpēti Daugavpils pilsētas mežos).

Lai saglabātu bioloģisko daudzveidību, pastiprināta uzmanība tika pievērsta dižkoku un bioloģiski vērtīgo teritoriju apsaimniekošanai. Regulāras koku kopšanas (koku dobumu tīrīšana, rētu apkopšana, sauso zaru izzāģēšana, utt.) aktivitātes tiek veiktas iepriekš saskaņojot ar vides speciālistiem.

Atbilstoši Dabas datu pārvaldes sistēmas “Ozols” informācijai, pilsētā ir 37 dižkoki, kur dominējoša suga ir Pensilvānijas osis (*Fraxinus pennsylvanica*). Veikta koku inventarizācija pilsētas parkos un skvēros, atzīmējot dižkokus ar speciālu „ozollapas zīmi”. Šo zīmju sagatavošanu un izvietojumu nodrošina Dabas aizsardzības pārvalde sadarbībā ar attiecīgo pašvaldību.

2014.gadā Daugavpils pilsētas pašvaldība noslēdza sadarbības līgumu ar Valsts vides dienestu, lai atvieglotu mijiedarbību starp valsts institūciju un pašvaldību, samazinot birokrātiskās procedūras. Pašvaldības speciālistiem būs iespēja izmantot Valsts vides dienesta datubāzi. Ciešākā sadarbībā palīdzēs īstenot dažādus vides aizsardzības projektus Daugavpils pilsētas teritorijā. Daugavpils pilsētas pašvaldība ir viena no nedaudzajām pašvaldībām, kas noslēdza līgumu ar Valsts vides dienestu.

Daugavpils pilsētas teritorijā šobrīd **nav izveidotas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas** LR 02.03.1993. likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” izpratnē. Ņemot vērā Daugavpils pilsētas teritorijas plānojuma 2006.-2018.gadam priekšlikumus un DU vairākus pētījumus, pilsētas teritorijā ir vērtīgi un nozīmīgi dabas resursi, kuru ir jā saglabā.

Daugavpils cietokšņa nocietinājumos ziemo lielākā Baltijā **sikspārņu kolonija**, dažas sikspārņu sugas ir aizsargājamo sugu sarakstā. No sikspārņu aizsardzības viedokļa Daugavpils cietokšnim ir izcila nozīme ne tikai Latvijas, bet arī Eiropas mērogā. Sikspārņu aizsardzība ir Latvijas valsts pienākums saistībā ar pievienošanos Bonnas konvencijai “Par migrējošo dzīvnieku aizsardzību”. Latvijai, kā ES dalībvalstij, aktuāla ir ES Sugu un biotopu direktīva, kuras pielikumos ietvertas visas sikspārņu sugas. Dabas aizsardzības pārvalde KF projekta “Priekšnosacījumu izveide labākai bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un ekosistēmu aizsardzībai Latvijā” ietvaros veic Dīķa nakts sikspārņa *Myotis dasycneme* sugas aizsardzības plāna izstrādi. No 2015.gadā darbojas Daugavpils sikspārņu centrs, kas tapis sadarbībā ar Daugavpils cietokšņa Kultūras un informācijas centru, Latgales zoodārzu un sikspārņu speciālistiem. Tā ietvaros atvērta sikspārņiem veltīta ekspozīcija Daugavpils cietokšņa Nikolaja vārtos.

Daugavpils pilsētas Esplanādes purvā mīt **ķīru** (*Larus ridibundus*) kolonijas. Lielais ķīris ir ietverts 18.12.2012. MK noteikumu Nr. 940 „Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu” putnu sugu sarakstā, kurām izveidojami mikroliegumi to koloniju vietās - 100 metru rādiusā ap kolonijas pastāvīgās teritorijas ārējo robežu, bet ne tālāk par ūdenstilpes krasta līniju, kur vienas vai vairāku putnu sugu ligzdojošo indivīdu skaits vairošanās periodā nav mazāks par 20 pāriem. Ķīru populācija Daugavpils pilsētā ir viena no lielākajām Latvijā, līdzvērtīga putnu populācija Latgalē ir tikai Lubānas ezera apkaimē. Esplanādes purva teritorija nav piemērota apbūvei tās ģeoloģisko īpatnību dēļ, līdz ar to šajā vietā iespējams saglabāt putniem labvēlīgu dzīves vidi. Lielās un unikālās ķīru kolonijas dēļ pilsētas centrā Daugavpils var pretendēt uz Eiropas zaļākās un ekoloģiskākās pilsētas statusu, kas būtiski uzlabotu pilsētas tēlu. Esplanādes parka attīstībā ietilpst putnu vērošanas torņa un laipu izbūve Esplanādes purvā, tādējādi nodrošinot pieeju putnu vērošanai. Daugavpils iedzīvotāju vidū dabas vērošana nav populāra, taču, izveidojot atbilstošu infrastruktūru, to iespējams popularizēt gan vietējo iedzīvotāju, gan tūristu vidū. Tas ir īpaši nozīmīgi bērnu un jauniešu izglītošanai, piemēram, organizējot skolas ekskursijas uz Esplanādes purvu, kurā ir putnu vērošanai piemērota infrastruktūra.

Ruģeļu mikrorajona dīķu teritorija ir ievērojama ar to, ka tajā ir sastopamas šādas Latvijas sarkanajā grāmatā iekļautas sugas: Platā airvabole (*Dytiscus latissimus*) – III kategorija, Lielais tritons (*Triturus cristatus*) – II kategorija un Meža silpurene (*Pulsatilla patens* (L.) Mill.) – IV kategorija, kā arī dīķos ir konstatēta Divjoslu airvabole (*Graphoderus bilineatus*). Šeit ir Latvijas dienvidaustrumu daļā viena no lielākajām īpaši aizsargājamās sugas, platās airvaboles mikropopulācijām. Apkārtņē sastopamas daudzas citas Latvijā ļoti reti un reti sastopamas sugas. Visas augstāk minētās sugas pēc 18.12.2012. MK noteikumiem Nr.940 „Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu” ir īpaši aizsargājamās sugas, kurām izveidojami mikroliegumi. Ņemot vērā to, ka Ruģeļu dīķu teritorija ir pilsētā iecienīta atpūtas vieta, ir novērojama liela negatīva antropogēna ietekme uz teritorijā sastopamajām aizsargājamām augu un dzīvnieku sugām. Īpaša uzmanība tiek pievērsta šīs teritorijas apsaimniekošanai un izmantošanas ierobežojumiem.

Īpaša uzmanība tiek pievērsta **Gubišces ezera** apsaimniekošanai, ņemot vērā, ka tas atrodas iespējamajā ģeoloģiskā riska zonā. Ezers tiek lietots kā makšķerēšanas vieta. Agrāk to vairāk izmantoja kā peldvietu, bet, pamatojoties uz bakterioloģiskajām analīzēm, tiek ieteikts ezerā nepeldēties. Lielāko daļu ezera platības klāj zemūdens veģetācija (zemūdens aizaugums – 95%), kur dominē mieturaļģes (hāras). Galvenā problēma ir to aizaugšana (visi hāru ezeri ir ļoti sekli).

Apsaimniekošanai nepieciešamās darbības: palēnināt ezera aizaugšanu, nodrošināt ezera izmantošanu rekreācijai, kā arī nodrošināt netraucētu ūdensputnu ligzdošanu un barošanu. 2014.gadā tika veikta izpēte par Gubišces ezera teritoriju, t.i. ezera dibennogulumu biežuma un nogulumu kvalitātes pārbaude. 2016.gadā tika veikta ezera krastu tīrīšana. Pašvaldība veica Gubišces ezera hidroloģisko un hidroģeoloģisko izpēti, lai noteiktu ūdens līmeņa izmaiņas ezera dibena tīrīšanas rezultātā” (2017.g. SIA “Procesu analīzes un izpētes centrs”, SIA “Geo Expert”). Šeit plānots ierīkot atpūtas rekreācijas zonu, jau šogad pie ezera tiks uzstādīti betona antivandāliskie soliņi.

Pašvaldība īstenoja vairākus dabas sakārtošanas projektus. Porohovkas ezera ekoloģiskā stāvokļa uzlabošana un parka infrastruktūras uzlabošanas ietvaros tika veikta krastu un gultnes attīrīšana, ezera piekrastes labiekārtošana un ezera ihtiofaunas populācijas atjaunošana, Baltā amūra mazuļu ielaišana Porohovka ezerā un Porohovkas parka teritorijas labiekārtošana (apgaisojuma

izbūve, celiņi, utt.). Veikta Šuņicas upes krastu un gultnes attīrīšana, krūmu izciršana posmā no Cietokšņa ielas līdz Stacijas ielai, kā arī Meļņičkas upes krastu attīrīšana, stiprināšana erozijas samazināšanai posmā no Gaismas ielas līdz Daugavas upei. Pašvaldība veica vairāku tiltu atjaunošanu pie ūdensobjektiem (Šuņicas upes tilts Stacijas ielas rajonā pie veikala „Depo”, Gubišces ezera tilts, Meļņičkas upes tilts). Apriekoti suņu pastaigas laukumi Esplanādē, izbūvējot žogu, kā arī tiek veikta Daugavpils dzīvnieku patversmes infrastruktūras uzlabošana jaunu iemītnieku vajadzībām.

2016.gadā ir uzsākta Jauno Stropu mikrorajona promenādes un mehānisko transporta līdzekļu novietnes izbūve pie Lielā Stropu ezera. Tiek veikta Lielā Stropu ezera liedaga un pieguļošās teritorijas labiekārtošana, tas ir promenādes izbūve gar ezera krastu un stāvlaukuma pārbūve pie pilsētas „Stropu” pludmales Atpūtas un Dzintaru ielu rajonā, volejbola laukumu izveidošana.

Pašvaldībā ikgadēji pieaug labiekārtoto un kārtībā uzturēto parku īpatsvars (ap 64%), izveidojot jaunus apstādījumus, sakārtoto ūdens objektu un labiekārtoto peldvietu skaits pilsētas teritorijā. Veselīgas un ekoloģiski tīras dzīves vides ietvaros tika veikti zaļās teritorijas un ūdensmalu sakārtošanas, zivju resursu pavairošanas projekti, kā arī pašvaldības darbinieku un sabiedrības informēšanas un vides izglītošanas pasākumi.

Invazīvas sugas. Latvijā pastiprinās problēmas, ko izraisa invazīvo augu sugu negatīvā ietekme uz ekosistēmu. Visproblemātiskākā un vislielāko kaitējumu izraisījusi suga ir *Sosnovska latvānis*, kura introducēšana lopbarības vajadzībām Latvijā masveidā notika pagājušā gadsimta 60.-70.gados. Šie augi no kultivētiem laukiem ir pārgājuši savvaļā un to izplatība jau daudzus gadus ir izgājusi ārpus cilvēku kontroles. Daugavpils pilsētā arī satopamas latvāņu audzes blakus ūdenstilpnēm (L.Stropu ezers, Šuņica), bet pilnībā nav apzinātas visas to lokalizācijas vietas. Lai nepieļautu latvāņu audžu izplatību, vispirms ir nepieciešams veikt to apsekošanu, kartēšanu un attiecīgu rīcību latvāņu audžu likvidēšanā.

5. Secinājumi

Daugavpils pilsētas vides stāvoklis laika periodā no 2014.gada līdz 2017.gadam ir saglabājies stabils. Pašvaldība ir realizējusi virkni projektu publisko iestāžu, transporta infrastruktūras sakārtošanai un attīstībai, kas nerada tūlītēju pozitīvu efektu un tiešā veidā neuzlabo sociālekonomisko stāvokli pilsētā. Tomēr publiskās infrastruktūras projekti veicina nodarbinātību būvniecības sektorā, kā arī sakārto un uzlabo iedzīvotāju dzīves vidi. Galvenie faktori, kas tieši un pozitīvi ietekmētu sociālekonomiskos rādītājus, ir nodarbinātības veicināšana un darba samaksas paaugstināšana. Uzņēmējdarbības attīstība rada tiešu un nepārprotami pozitīvu ietekmi uz sociālekonomiskajiem rādītājiem. Darba vietu saglabāšana un jaunu darba vietu radīšana ir viens no būtiskākajiem pilsētas attīstības jautājumiem, kas ilgtermiņā samazinās migrāciju un veicinās aizbraukušo iedzīvotāju atgriešanos. Līdz ar to vērienīgi degradēto teritoriju sakārtošanas projekti būtiski uzlabos uzņēmējdarbības vidi, sakārtos pilsētvidi, efektīvi izmantojot pilsētas resursus, un samazinās negatīvo ietekmi uz dabas vidi. Savukārt energoefektivitāti paaugstinošie projekti enerģētikas jomā un publiskā nekustamā īpašuma atjaunošanā samazinās SEG emisijas un nodrošinās gaisa kvalitātes uzlabošanu. Pozitīvi vērtējams pašvaldības meža platību un labiekārtoto zaļo teritoriju pieaugums, kas ir būtiski gaisa kvalitātes uzlabošanai.

Pārskata periodā ir palielinājies transportlīdzekļu skaits, līdz ar to provizorisks arī radītā piesārņojuma negatīvā ietekme (troksnis, gaisa emisijas, vibrācija). Pārskata periodā nav konstatēta ietekme, kas radījusi būtisku negatīvu ietekmi uz pilsētas dabas teritorijām. Tāpēc nav nepieciešams noteikt kompensējošos pasākumus ietekmes samazināšanai. Tāpat arī pārskata periodā nav konstatēta ietekme, kas radusies no tādu objektu būvniecības vai atjaunošanas, kas varētu būtiski negatīvi ietekmēt vides stāvokli.

TP 2018 ir noteiktas Daugavpils pilsētas teritorijas attīstības iespējas, virzieni un ierobežojumi, noteikta Daugavpils pilsētas teritorijas pašreizējā un plānotā (atļautā) izmantošana, kā arī detalizētas augstāka līmeņa teritorijas plānojumos noteiktās prasības, teritorijas un objekti. Tika realizēti 42% TP 2018 noteikto transporta infrastruktūras attīstības risinājumu uz 2018.gada sākumu, 8% tika uzsākti, bet 50% nav realizēti. TP 2018 transporta risinājumu veiksmīga realizācija pozitīvi ietekmē pilsētas dabas un cilvēka dzīves vidi, veicinot transporta plūsmas sakārtošanu, drošu un sakārtotu pilsētvides veidošanu un pilsētas apkaimju ērtāku un ātrāku sasniedzamību.

Ņemot vērā to, ka DAP 2020 tika īstenoti 53% (t.sk. 62% projekti) un īstenošanas posmā ir 42% (t.sk. 21% projekti) no visām attīstības programmas rīcības plānā iekļautajām aktivitātēm, var secināt, ka attīstības programmas ieviešana *veiksmīgi tiek realizēta* (izpildītā darba apjoma un laika ziņā). Pašvaldības aktīvs darbs tiks veikts pie pārējo rīcību (5%) un projektu (16%) īstenošanas.

Apkopojot visu iepriekš minēto, var secināt, ka, plānošanas dokumentu aktivitāšu īstenošana, kurā tika ievēroti vides aizsardzības normatīvi un kompetento institūciju izvirzītās prasības, atstāja pozitīvu ietekmi uz vides kvalitāti, iedzīvotāju dzīves vidi un pilsētas attīstību. Daugavpils pilsētas attīstība norisinās mērķtiecīgi ar līdzsvarotu kultūras un dabas mantojuma saglabāšanu nākamajām paaudzēm, dzīves, darba un atpūtas kvalitatīvu apstākļu nodrošināšanu pilsētas iedzīvotājiem un viesiem.

Daugavpils pilsētas pašvaldība plāno turpināt Attīstības programmā iepiņānoto uzdevumu risināšanu noteikto mērķu sasniegšanai, aktīvi piesaistot ES un citu ārvalstu finansējumu industriālo teritoriju sakārtošanai, pašvaldības ēku siltināšanai, komunālo pakalpojumu un transporta infrastruktūras attīstībai un pilsētas veselīgas un ekoloģiski tīras dzīves vides saglabāšanai.

6. Ieteikumi jaunā TP izstrādei

Izstrādājot Daugavpils pilsētas teritorijas plānojumu nākamajam plānošanas periodam:

- Rekomendējams bez pamatotas vajadzības neizmantot zaļās struktūras (mežus, mežaparkus) jaunas dzīvojamās apbūves veidošanai. Dzīvojamās un publiskās apbūves teritorijas koncentrēt pie esošajām blīvas apbūves teritorijām, aizpildīt „robus” esošajos mikrorajonos, nodalīt ar zaļo struktūru buferjoslām no transporta maģistrālēm un industriālajām teritorijām.
- Attīstoties industriālajām zonām, nepieciešams ievērot buferzonas starp industriālajām un dzīvojamajām zonām, lai mazinātu ietekmi uz iedzīvotāju dzīves kvalitāti un veselību. Tāpat nav vēlams paplašināt industriālās un loģistikas zonas potenciālu īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tuvumā.
- Būtu vēlams piemērot nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumus tiem uzņēmējiem, kuri ražošanā izmanto bezatkritumu, otrreizējās pārstrādes vai citas videi draudzīgas tehnoloģijas, vai piedalās pilsētas vides projektu īstenošanā, tādējādi atbalstot zinātņu ietilpīgās un inovatīvās nozares. Pašvaldībai, akceptējot lēmumu par jauna piesārņojošā objekta būvniecības ieceres atbilstību teritorijas plānojumam, pievērst uzmanību ražotnes prognozējamai ietekmei uz apkārtējo vidi, lai nepieļautu būtisku pilsētas iedzīvotāju dzīves vides kvalitātes pasliktināšanos.
- Nepieciešams optimizēt transporta organizācijas plūsmu, novirzīt tranzīta transportu no pilsētas centra, dzīvojamajiem kvartāliem un potenciālajām īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām.

- Nepieciešams arī turpmāk attīstīt pilsētas veloseliņu tīklu, paredzot drošas pārvietošanas iespējas velosipēdistiem un gājējiem. Pilsētas vēsturiskā centra atslogošanai no privātā autotransporta ir nepieciešams izvērtēt iespēju izveidot „park and ride” sistēmu, izstrādājot nākamā perioda teritorijas plānojumu - noteikt konkrētas vietas.
- Iepriekš minēto mežaparku izveidošanai nepieciešams nokārtot īpašumtiesības dokumentus, izstrādāt mežaparku attīstības projektus un izdot saistošos noteikumus par mežaparku izveidošanu, apsaimniekošanu un aizsardzību.
- Rekomendējams tā Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos iekļaut stingrākas prasības atmežošanai, lai maksimāli saglabātu Daugavpils pilsētas administratīvajā teritorijā esošās mežu ekosistēmas.
- Rekomendējams grafiskajā daļā attēlot pašvaldības (vietējās) nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un dižkokus, Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteikt prasības to apsaimniekošanai.

Nākamais monitoringa ziņojuma iesniegšanas termiņš ir 2021.gads. Tās ir Daugavpils pilsētas attīstības programmas „Mana pils – Daugavpils” 2014.-2020.gadam noslēguma vides monitoringa ziņojums, kā arī Daugavpils pilsētas teritorijas plānojuma 2019.-2031.gadam starpmonitoringa ziņojums. Tā kā nākamās DAP izstrāde notiks savlaicīgi, svarīgi ņemt vērā noslēguma monitoringa ziņojumā ietverto informāciju, ieviešanas rezultātu izvērtējumu, esošās situācijas analīzi, priekšlikumus, utt.

Datums: 23.03.2018.

Daugavpils pilsētas domes izpilddirektore

I.Goldberga

1. PIELIKUMS. DAP 2020 INDIKATORI MONITORINGAM

PRIORITĀTE	MĒRĶIS	UZDEVUMI	INDIKATORI
Uzlabot gaisa kvalitāti	Autotransporta radītās ietekmes uz vidi samazināšana, padarot efektīvāku sabiedrisko transportu.	Samazināt autotransporta radīto ietekmi uz vidi, padarot efektīvāku sabiedrisko transportu. Minimizēt autotransporta radītā gaisa piesārņojuma ietekmi. Minimizēt trokšņu un smaku ietekmi. Apkarot emisiju tās izcelsmē – samazinot transporta plūsmu un pielietojot vidi draudzīgāku degvielu.	Pārvadāto pasažieru skaita pieaugums un pārvadājumu pakalpojumu efektivitāte sabiedriskajā transportā. Izveidoto veloceļu garums. Zaļo zonu, apstādījumu daudzums.
Saglabāt un atjaunot ekosistēmu un to dabiskās struktūras daudzveidību	Veselīgas un kvalitatīvas dzīves vides nodrošināšana visiem pilsētas iedzīvotājiem.	Saglabāt mežus rekreācijai. Aizsargāt upes un ezerus no pieaugošās slodzes, attīrot un labiekārtojot pludmales, izveidojot to apkalpes infrastruktūru. Aizsargāt pārmitrās teritorijas ekoloģiskā līdzsvara saglabāšanai, pēc iespējas atvīrējot apbūvi no plūdu riskam pakļautām dabas teritorijām.	Mežu platības pilsētā (%). Labiekārtotu atpūtas vietu skaits. Jaunizveidoto parku, skvēru, pagalmu apzaļumošanas projekti. Realizētie dabas projekti pašvaldībā (labiekārtoto parku skvēru, ūdens malu īpatsvars). Apbūves platību dinamika. ĪADT izveidošana.
Samazināt atkritumu daudzumu	Efektīvas atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveide pašvaldībā un dalītas atkritumu savākšanas sistēmas izveide un pakāpeniska ieviešana.	Nodrošināt atkritumu šķirošanu un dalītu savākšanu. Nodrošināt atkritumu otrreizēju izmantošanu. Atbalstīt veģetācijas atkritumu pārstrādi kompostā.	Dalīts savākto atkritumu daudzums (% pret esošo). Pārstrādei nodotais atkritumu daudzums pa atkritumu veidiem (% pret esošo). Nodrošināta veģetācijas atkritumu pārstrāde kompostā. Izveidoti dalītas atkritumu savākšanas laukumi/punkti.
Saglabāt virszemes un pazemes ūdens kvalitāti	Atviesējot un saglabāt ūdenstilpes un ūdensteces. Nodrošināt ūdensgūtņu aizsardzību.	Samazināt apdzīvoto vietu negatīvo ietekmi uz ūdensobjektu ekosistēmām. Nodrošināt labiekārtotas, publiski pieejamas ūdensmalas un peldvietas. Plānojumos ņemt vērā ūdensgūtņu aizsargjoslas.	NAI pakalpojumu izmantotāju pieaugums (%) blīvi apdzīvotās vietās. Normatīvi attīrīto notekūdeņu daudzums (% pret esošo). Labiekārtoto peldvietu skaits, kas atbilst MK noteikumiem. Ūdensgūtņu aizsardzība pret piesārņojumu nodrošināta vietējo pašvaldību teritorijas plānojumā risinājumos. Rekultivēta piesārņotā teritorija. Tūristu skaits sezonāli iecienītākajos objektos.
Minimizēt klimata pārmaiņas	Veicināt energoefektivitāti un vietējo resursu izmantošanu.	Veikt ēku energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumus. Videi draudzīga sabiedriskā transporta attīstība. Pieejamības uzlabošana ar sabiedrisko transportu. Biodegvielas izmantošana.	Energoefektīvu (nosiltinātu utml.) pašvaldības ēku īpatsvars. Videi draudzīga transporta attīstība. Transporta infrastruktūra, transporta plūsmas kustība, neveidojot sastrēgumus.
Izveidot veselīgu un drošu dzīves vidi	Nodrošināt iedzīvotājiem publiskās infrastruktūras un dabas resursu pieejamību pēc iespējas tuvu dzīvesvietai. Mazināt sociālo atšķirtību.	Nodrošināt iedzīvotājiem kvalitatīvu rekreācijas vidi, iespējas izmantot sporta, izglītības, kultūras, primārās medicīnas pakalpojumus pēc iespējas tuvu dzīvesvietai. Nodrošināt iedzīvotājiem drošu, sakārtotu un funkcionāli izmantojamu pilsētvidi. Nodrošināt appludināšanai vai gruntsūdens līmeņa paaugstināšanai apdraudēto teritoriju samazinājumu, veidot nepieciešamos inženiersagatavošanas pasākumus vai hidrotehniskās izbūves ierīkošanu. Mobilitātes nodrošināšana visiem (arī tiem, kam nav privātā automobiļa).	Jauni un sakārtoti sociālās un tehniskās infrastruktūras objekti (t.sk. vides pieejamības nodrošināšana). Degradēto teritoriju un būvju skaita samazinājums (t.sk. likvidēto nesankcionēto izgāztuvju skaits). Plūdu draudu samazināšanas pasākumi.
Pašvaldības ieguldījums vides kvalitātes uzlabošanā	Sakopta un sakārtota vide pašvaldībā. Iedzīvotāju vides kvalitātes uzlabošana.	Attīstīt pašvaldībā vides projektus tajās jomās, kuras tiek noteiktas par prioritārajām pašvaldībā.	Realizētie projekti vides jomā pašvaldībā (to daudzums un vai tie aptver aktuālākās vides problēmas). Pašvaldības iedzīvotāju iesaistīšanās sakopšanas talkās. Iedzīvotāju informēšana par vides aktuālākajām problēmām (laikraksti, informatīvie stendi, baneri mājas lapās u.c. materiāli). Pašvaldības sadarbība ar skolām, interešu pulciņiem u.c. par vides uzlabošanu (ideju konkursi, labdarības akcijas, vides dienas, velo maratons u.c. pasākumi).

2. PIELIKUMS. TP 2018 LAIKĀ IZSTRĀDĀTIE DETĀLPLĀNOJUMI, LOKĀLPLĀNOJUMI

N.p.k.	GADS	Detālplānojuma nosaukums	Saistošo noteikumu datums, Nr.
Detālplānojumu saraksts, kas apstiprināti ar Pašvaldības saistošiem noteikumiem			
1)	2004.	„Ruģeļu rajona detālplānojums”	2004.gada 26.augusta Saistošie noteikumi Nr.4
2)	2006.	Detālplānojums zemes gabaliem Daugavpilī, Lakstīgalu ielas rajonā ar kadastra nr. 05000372216 un nr. 05000372218	2006.gada 23.marta Saistošie noteikumi Nr.5
3)	2006.	Detālplānojums zemes gabalam ar kadastra Nr.05000401704 Madaru ielā 3, Daugavpilī	2006.gada 27.jūlija Saistošie noteikumi Nr.12
4)	2007.	Detālplānojums 1.Pasažieru un Malu ielu rajona teritorijai, ieskaitot zemesgabalus ar kadastra Nr. 0500 009 0720, kadastra Nr. 0500 009 0723 un tiem pieguļošās ielas un brauktuves	2007.gada 25.janvāra Saistošie noteikumi Nr.5
5)	2007.	Detālplānojums zemes gabaliem kvartālā starp Sporta, Cietokšņa un Kandavas ielām Daugavpilī	2007.gada 1.marta Saistošie noteikumi Nr.11
6)	2007.	Detālplānojums 1.Pasažieru un Malu ielu rajona teritorijai, ieskaitot zemesgabalus ar kadastra Nr. 0500 009 0808, kadastra Nr. 0500 009 0724 un tiem pieguļošās ielas un brauktuves	2007.gada 1.marta Saistošie noteikumi Nr.12
7)	2007.	Daugavpils Vizbuļu iela 2 un tai pieguļošā teritorija	2007.gada 31.maija Saistošie noteikumi Nr.16
8)	2007.	Daugavpils Cietokšņa detālplānojums	2007.gada 27.septembra Saistošie noteikumi Nr.28
9)	2007.	Daugavpils pilsētas Mežciema teritorijas starp Staņislavska, Parka, Putnu, Plāteru un Akāciju ielu detālplānojums	2007.gada 11.oktobra Saistošie noteikumi Nr.30
10)	2009.	Detālplānojums zemesgabaliem Daugavpilī, Dzintaru ielas rajonā	2009.gada 12.februāra Saistošie noteikumi Nr.4
11)	2009.	Detālplānojums zemesgabaliem Dzintaru ielā 29 un 31 ar kad. nr. 05000292505 un 05000292501 un tiem pieguļošajām Dzintaru un Turaidas ielu teritorijām Daugavpils pilsētā	2009.gada 26.februāra Saistošie noteikumi Nr.8
12)	2009.	Daugavpils pilsētas teritorijas Dzintaru ielas rajonā, zemesgabala ar kadastra Nr. 05000291308 detālplānojums	2009.gada 12.marta Saistošie noteikumi Nr.10
13)	2009.	Daugavpils pilsētas zemes īpašuma Liepziedu ielā 1 detālplānojums	2009.gada 14.maija Saistošie noteikumi Nr.13
14)	2009.	Daugavpils pilsētas Vidzemes ielas 134A un tai pieguļošās teritorijas detālplānojums	2009.gada 11.jūnija Saistošie noteikumi Nr.15
15)	2009.	Detālplānojums Daugavpilī, Jauno stropu rajonā, Dzintaru ielā 20, 20A, 22	2009.gada 13.augusta Saistošie noteikumi Nr.19
16)	2009.	Detālplānojums zemes gabalam ar kadastra Nr.05000200811, Jelgavas un Nometņu ielas rajonā, kvartālā Nr.8	2009.gada 10.septembra Saistošie noteikumi Nr.22
17)	2009.	Detālplānojums zemes gabalam ar kadastra Nr.05000391126 „Meža ielas rajonā”, Daugavpilī un tā pieguļošajai teritorijai	2009.gada 10.decembra Saistošie noteikumi Nr.36
18)	2010.	Detālplānojums zemesgabaliem Daugavpilī, Ventas un Robežu ielu rajonā	2010.gada 9.decembra Saistošie noteikumi Nr.47
19)	2010.	Detālplānojums zemesgabalam Ventas ielā 7A, Daugavpilī (05000372211)	2010.gada 23.decembra Saistošie noteikumi Nr.51
20)	2011.	Detālplānojums "Tūrisma un aktīvās atpūtas infrastruktūras izveide Jauno Stropu mikrorajonā"	2011.gada 14.jūlija Saistošie noteikumi Nr.27
21)	2012.	Detālplānojums "Zemes gabaliem Ormaņu ielas rajonā, Daugavpilī"	2012.gada 28.jūnija Saistošie noteikumi Nr.13
22)	2012.	Detālplānojums nekustamam īpašumam "Krimuldas ielā 43, Daugavpilī"	2012.gada 27.septembra Saistošie noteikumi Nr.20
23)	2012.	Detālplānojums „Nekustamā īpašuma Vasarnīcu ielas rajonā, Daugavpilī”	2012.gada 13.decembra Saistošie noteikumi Nr.29

N.p.k.	GADS	Detālplānojuma nosaukums	Saistošo noteikumu datums, Nr.
Detālplānojumu saraksts, kas apstiprināti ar Pašvaldības vispārīgo administratīvo aktu			
24)	2013.	Ielu izveide Ziemeļu industriālajā zonā, Daugavpilī	2013.gada 14.februāra lēmums Nr.64
25)	2015.	Detālplānojums nekustamam īpašumam Dzintaru ielā 6/8, Daugavpilī	2015.gada 26.februāra lēmums Nr.88
26)	2015.	Detālplānojums Vidzemes ielā 3, Daugavpilī	2015.gada 28.maija lēmums Nr.247
Lokālplānojumu saraksts, kas apstiprināti ar Pašvaldības saistošiem noteikumiem			
1)	2016.	Lokālplānojums zemes vienībai Ligiņišķu mikrorajonā, Ligiņišķu ielas rajonā šķirotu atkritumu savākšanas laukuma izveidei	2016.gada 15.aprīļa Saistošie noteikumi Nr.16
2)	2016.	Lokālplānojums zemes vienībām Križu mikrorajonā, Viršu ielas rajonā ražošanas objektu apbūves teritorijas izveidei	2016.gada 25.augusta Saistošie noteikumi Nr.28
3)	2017.	Lokālplānojums zemes vienībām Jaunbūves mikrorajonā Višķu, Kauņas un Slāvu ielu rajonā	2017.gada 25.maija Saistošie noteikumi Nr.19
4)	2018.	Lokālplānojums zemes vienībām ar kadastra apzīmējumiem 05000082964 un 05000082943, mazstāvu dzīvojamās objektu apbūves teritorijas izveidei Artilērijas iela 34 rajonā, Daugavpilī	2018.gada 8. februāra Saistošie noteikumi Nr.5

3. PIELIKUMS. DAP 2020 INDIKATORU IZVĒRTĒJUMS

PRIORITĀTE	MĒRKIS	UZDEVUMI	INDIKATORU vērtības
Uzlabot gaisa kvalitāti	Autotransporta radītās ietekmes uz vidi samazināšana, padarot efektīvāku sabiedrisko transportu.	Samazināt autotransporta radīto ietekmi uz vidi, padarot efektīvāku sabiedrisko transportu. Minimizēt autotransporta radītā gaisa piesārņojuma ietekmi. Minimizēt trokšņu un smaku ietekmi. Apsargāt emisiju tās izcelsmē – samazinot transporta plūsmu un pielietojot videi draudzīgāku degvielu.	<ul style="list-style-type: none"> • Pieauga pārvadāto pasažieru skaits par 8% 2017.g., salīdzinot ar 2014.g. • Pārvadājumu pakalpojumu efektivitātei tika ieviesta sertificēta EPS, modernizēta degvielas uzskaites sistēma. • Pieauga veloceļu garums par 85%. • Pieauga zaļo zonu, apstādījumu īpatsvars par 12.5 %. • Izbūvēti jauni apgaismojumu posmi, uzstādot energoefektīvo apgaismojumu – pieauga LED gaismekļi īpatsvars par 9.6%. • Uzsākta biomasas katlumājas izbūve ar jaudu 30 MW Mendelejeva ielā 13A un siltumtīklu atjaunošanas projekti.
Saglabāt un atjaunot ekosistēmu un to dabiskās struktūras daudzveidību	Veselīgas un kvalitatīvas dzīves vides nodrošināšana visiem pilsētas iedzīvotājiem	Saglabāt mežus rekreācijai. Aizsargāt upes un ezerus no pieaugošās slodzes, attīrot un labiekārtojot pludmales, izveidojot to apkalpes infrastruktūru. Aizsargāt pārmitrās teritorijas ekoloģiskā līdzsvara saglabāšanai, pēc iespējas atvērto apbūvi no plūdu riskam pakļautām dabas teritorijām.	<ul style="list-style-type: none"> • Pieauga pašvaldības mežu platības pilsētā par 10%. • Pieauga parku, skvēru, pagalmu apzaļumošanas projekti (Esplanādes parks, Porohovkas parks, L.Stropu ezers). • Īstenota zivju resursu pavairošanas programmu 5 ūdenstilpēs. • Nav izveidoti ĪADT.
Samazināt atkritumu daudzumu	Efektīvas atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveide pašvaldībā un dalītas atkritumu savākšanas sistēmas izveide un pakāpeniska ieviešana.	Nodrošināt atkritumu šķirošanu un dalītu savākšanu. Nodrošināt atkritumu otrreizēju izmantošanu. Atbalstīt veģetācijas atkritumu pārstrādi kompostā.	<ul style="list-style-type: none"> • Ikgadēji pieaug dalīti savākto atkritumu daudzums. Projekta ietvaros tiks iegādāts specializētais autotransports šķīrotu atkritumu savākšanai no privātmāju sektora. • Ikgadēji pieaug pārstrādei nodotais atkritumu daudzums pa atkritumu veidiem, 2017.gadā tās ir 10 reizes lielāks nekā 2013.g. • Bioloģiski noārdāmie atkritumi tiek nogādāti kompostēšanas laukumā. • Izveidots viens dalītās atkritumu savākšanas laukums Liģinišķu ielas rajonā.
Saglabāt virszemes un pazemes ūdens kvalitāti	Atveseļot un saglabāt ūdenstilpes un ūdensteces. Nodrošināt ūdensgūtnu aizsardzību.	Samazināt apdzīvoto vietu negatīvo ietekmi uz ūdensobjektu ekosistēmām. Nodrošināt labiekārtotas, publiski pieejamas ūdensmalas un peldvietas. Plānojumos ņemt vērā ūdensgūtnu aizsargjoslas.	<ul style="list-style-type: none"> • Pašvaldības atbalsta programma palielināja NAI pakalpojumu izmantotāju skaitu par 256 klientiem. • Pieauga normatīvi attīrīto notekūdeņu apjoms par 6%, salīdzinot ar 2013.gadu. • Pieauga kanalizācijas tīklu garums par 18% un ūdensapgādes tīklu garums par 12%. • Divreiz pieauga labiekārtotu atpūtas vietu (peldvietu) skaits. • Ūdensgūtnu aizsardzība pret piesārņojumu nodrošināta vietējo pašvaldību teritorijas plānojumu risinājumos. • Ikgadēji pieaug tūristu skaits sezonāli iecienītajos objektos (ārvalstu viesu pavadīto nakšu skaits pieauga par 52%).
Minimizēt klimata pārmaiņas	Veicināt energoefektivitāti un vietējo resursu izmantošanu.	Veikt ēku energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumus. Videi draudzīga sabiedriskā transporta attīstība. Pieejamības uzlabošana ar sabiedrisko transportu. Biodegvielas izmantošana.	<ul style="list-style-type: none"> • Pieauga siltināto pašvaldības ēku īpatsvars par 16%. • Uzsākts videi draudzīga sabiedriskā transporta modernizācijas īstenošanas projekts. • Uzsākta projektēšana aizsargdambja Nometņu ielas raj. izbūves projektam.
Izveidot veselīgu un drošu dzīves vidi	Nodrošināt iedzīvotājiem publiskās infrastruktūras un dabas resursu pieejamību pēc iespējas tuvu dzīvesvietai. Mazināt sociālo atšķirtību.	Nodrošināt iedzīvotājiem kvalitatīvu rekreācijas vidi, iespējas izmantot sporta, izglītības, kultūras, primārās medicīnas pakalpojumus pēc iespējas tuvu dzīvesvietai. Nodrošināt iedzīvotājiem drošu, sakārtotu un funkcionāli izmantojamu pilsētvidi. Nodrošināt	<ul style="list-style-type: none"> • Jauni un sakārtoti sociālās un tehniskās infrastruktūras objekti (vides pieejamība tiek nodrošināšana visos pašvaldības projektos). • Degradēto būvju skaita samazinājums (prioritāri pilsētas centrā, divreiz vairāk nekā 2013.g.). • Apsēkotas un likvidētas nesankcionētas izgāztuves. • Plūdu draudu samazināšanas pasākumi (meliorācijas sistēmas atjaunošana un attīstīšana, hidrotehnisko būvju stiprināšana vai remonts, utt.).

PRIORITĀTE	MĒRĶIS	UZDEVUMI	INDIKATORU vērtības
		<p>appludināšanai vai gruntsūdens līmeņa paaugstināšanai apdraudēto teritoriju samazinājumu, veidot nepieciešamus inženiersagatavošanas pasākumus vai hidrotehniskās izbūves ierīkošanu. Mobilitātes nodrošināšana visiem (arī tiem, kam nav privātā automobiļa).</p>	
<p>Pašvaldības ieguldījums vides kvalitātes uzlabošanā</p>	<p>Sakopta un sakārtota vide pašvaldībā. Iedzīvotāju vides kvalitātes uzlabošana.</p>	<p>Attīstīt pašvaldībā vides projektus tajās jomās, kuras tiek noteiktas par prioritārajām pašvaldībā.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Degradēto teritoriju sakārtošanas projekti un energoefektivitātes paaugstināšanas projekti ir prioritārie projekti pašvaldībā, jo tie aptver aktuālākās sociālās un vides problēmas. • Saskaņā ar pilsētas Komunālās saimniecības pārvaldes datiem ikgadēji palielinās talkas dalībnieku aktivitāte. • Pašvaldības interneta vietne tika izveidota <u>VIDES</u> sadaļa, kur ir atjaunināta informācija par vidi, klimatu un enerģijas politiku, atkritumu apsaimniekošanu. Uzsākta Daugavpils pilsētas mājas lapas modernizācija. • Izdoti informatīvie bukleti par Daugavpils pilsētas ūdensobjektu zivju resursu aizsardzību. • Izdoti informatīvie bukleti par Daugavpils pilsētas enerģijas politiku. • Pašvaldības sadarbība ar skolām, interešu pulciņiem u.c. par vides uzlabošanu (Lielā talka, konkurss "Videi draudzīgs uzņēmums", Enerģijas diena, Ūdens diena, Eiropas mobilitātes nedēļa, Velo maratons, Zemes stunda, "Skrien Daugavpils", u.c. pasākumi).